

1905 — 1910

»1895 ja 1905 (HIEMAN VERTAILUA)»
ARTIKKELIN JÄSENNYS¹⁴⁸

1895 ja 1905

(Hieman vertailua)

Tässä on eigentlich* kaksi teemaa:

1) toiminnan lisääntymisen vertailua; 2) nykyiset organisatoriset tehtävät. Ne on jaettava kahdeksi artikkeliksi.

1. Vertailtava sosialidemokraattisen silloisen ja nykyisen toiminnan laajuutta, mittasuhteita ja muotoja.
2. Laajuus: silloin vain kerhoja. Joukkoagitaatio vasta *aivan* alussaan. Varsin raskaanlaatuista opettavaa propagandaa. Sosialidemokraatit raivaavat itselleen tietä narodnajavoljalaisten, narodnojepravolaisten¹⁴⁹ etc. keskellä.
3. Nykyään. Puolue. Joukkoagitaatio tavanomaista. Avoimet poliittiset katumielenosoitukset. Vallankumouksen kausi.
4. Muodot. 10—16 henkeä (komitea). 20—30 työläiskerhoa. Yhteyksiä maximum 100—150. »Esitelmäsarjat». *Itseopiskelu* — ydin.
5. Nykyään. Järjestö on kasvanut »monikerroksiseksi». Pietari ja Odessa [komitea — piirit — organisatoriset kokoukset (keskuskerhot) — ryhmät, ja edelleen »keskus» ja toimikunta. Viitisen uutta *kerrosta*].
6. »Kirje toverille»** kirjoitettu silloin, kun kunnostettiin uusia kerroksia ja »ekonomistit» jarruttivat niiden kohoamista. Aatteet, joita puolustettiin »Kirjeessä toverille», on nyt itse asiassa toteutettu käytännössä.

* — oikeastaan. *Toim.*** Ks. Teokset, 6. osa, ss. 215—235. *Toim.*

7. Uudet tehtävät: γ) Kerrosten runsaus on kasvattanut uuden puolueytöntekijä-, puolueenjäsenkerroksen. Järjestettävä heidän osallistumisensa. (1) Tiedottaminen — päätöslauselmat — kyselyt — suora yhteys pää-äänenkannattajaan. (2) Valinnallisuusperiaate? (3) Ehdokkaiden osoittaminen vai valitseminen kooptaatiota varten?
8. Toinen, kenties vieläkin tärkeämpi tehtävä: samalla kun pystytetään uusia horisontaalisia kerroksia on käytettävä lisäksi uusia, niin sanoakseni »vertikaalisia» vaikutuskeinoja. Toisin sanoen: liikkeen kasvu tekee välttämättömäksi ja mahdolliseksi täydentää tätä tavanomaista kerroksissa tapahtuvaa toimintaa siten, että yläkerrokset ve-toavat joukkoihin uudenmuotoisissa joukkokokouksissa. »Pikakokoukset» ja »joukkotilaisuudet» monissa »kerroksissa» suoritetun toiminnan luonnollisena seurauksena joh-tavat sinänsä siihen korkeimpaan muotoon, joka on ulko-mailla vallitsevana ja pääsee voitolle meillä le lendemain de la révolution*, nimittäin »joukkotilaisuuksiin», jotka ovat proletariaattiin kohdistuvan poliittisen vaikutuksen ja proletariaatin sosialidemokraattisen kasvatuksen tär-kein keino.
9. Tämä ei tietenkään tee »kerroksia» vähemmän tarpeellisiksi. Niitä tullaan tarvitsemaan (ainako?). »On lisättävä», vaan ei »korvattava»...

*Kirjoitettu 1905 ennen tammikuun
9 (22) päivää*

*Julkaistu ensi kerran 1926
V Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

TAISTELUSOPIMUS KAPINAA VARTEN JA TAISTELUKOMITEAN MUODOSTAMINEN

SUUNNITELMA:¹⁵⁰

- 1) Sopimuksen perustelu
- 2) Sen tarkoitus
- 3) Ohjelma (1) itsevaltiuden kukistaminen
(2) väliaikainen vallankumoushallitus
(3) kansan aseistaminen

* — vallankumouksen jälkeisenä päivänä. *Toim.*

- (4) perustava kokous
 (5) vallankumoukselliset talonpoikaiskomiteat.
- 4) *Valmistelevan taistelukomitean* muodostaminen, tarkoituksena
- (1) rahavarojen keräys
 - (2) miesvahvuuksien selville saaminen
 - (3) sopimuksen saattaminen Venäjällä olevien toimihenkilöjoukkojen tietoon ja toteuttamiskeinojen laaja käsittely
 - (4) *Venäjän* konferenssin valmistelu *Venäjän* Taistelukomitean muodostamista varten.
- 5) Taistelukomitean tehtävä: kapinan valmistelutoimenpiteiden yhdistäminen.
²/₃ täyden solidaarisuuden tärkeyden vuoksi ja kunkin puolueen itsenäisyyden säilyttämiseksi.
- 6) Taistelukomitean suhde terroriin.
- 7) Kehotus kaikille sosialisteille ja kaikille vallankumouksellisille demokraateille.
- 5 bis
 Taistelukomitea julkaisee julistuksen *vain* kysymyksistä, jotka kuuluvat *kokonaan* sen ohjelmaan, ja vain siten, että viittaa joka kerta puolueen itsenäisyyteen.

Kirjoitettu helmi- — maaliskuussa
 1905

Julkaistu ensi kerran 1926
V Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

**PÖYTÄKIRJAMERKINNÖT GENEVEN
 BOLSHEVIKKIKLUBISSA¹⁵¹
 PIDETYISTÄ PUHEISTA**

PÖYTÄKIRJA VUODEN 1905 MAALISKUUN 5 piltä

I

L e n i n. Ehdottaa, että jaoston toiminnan kaikki tulokset saatettaisiin julkisuuteen, — ennen kaikkea, että Stepanov esittäisi alustuksensa kirjallisesti, ja samoin pöytäkirjat. Näistä pöytäkirjoista on annettava tiivistelmä edustajakoukselle; ne voivat tarjota monia käytännöllisiä viitteitä

edustajakokouksen työssä. Stepanovin alustus on luonteeltaan valitettavasti liian abstraktinen. Alustusten tulee olla konkreettisempia, jotta niistä voitaisiin tehdä täsmälliset yhteenvedot päätöslauselmien muodossa. Sen vuoksi ehdotan suoritettavaksi kyselyn ulkomailla ja Venäjällä olevien toverien keskuudessa, jota paitsi heidän tulee antaa täsmälliset vastaukset asetettuihin kysymyksiin (kyllä, ei, niin ja niin paljon). Kuvaus heidän toiminnastaan, esim. missä kaupungissa on toiminut, mitä kysymyksiä ratkonut kokouksissa j.n.e. Vaikka yleistävistä johtopäätöksistä voikin olla yhtä ja toista hyötyä, niiden perusteella, toistan, ei voida tehdä tarkkoja päätelmiä. Sen vuoksi ehdotan, että kerho ryhtyisi laatimaan sellaista kyselylomaketta ja että tämä lähetettäisiin ulkomailla ja Venäjällä oleville tovereille, jotta he vastaisivat lyhyesti kaikkiin kysymyksiin. Jos meillä tulee olemaan tällaista alustavaa aineistoa (jos 100—200 toveria vastaa), silloin edustajakokous voi käyttää sitä tarkkojen johtopäätösten tekoon.

Toistan ehdotukseni: ensiksikin edustajakokoukselle on esitettävä tiivistelmä kaikista pöytäkirjoista, samoin kuin itse pöytäkirjatkin, toiseksi on ryhdyttävä laatimaan kyselylomaketta. Ja siihen on ryhdyttävä välttämättömästi nyt heti, viivyttelämättä, ehdotanpa, että jaoston kaikki muut työt keskeytettäisiin ja ryhdyttäisiin laittamaan kaikkia pöytäkirjoja järjestykseen ja kirjoittamaan niiden perusteella selostusta edustajakokoukselle.

II

L e n i n. Jaostojen toiminta on saanut toisen luonteen nyt, kun on ilmoitettu III edustajakokouksen koollekutsumisesta. Jaostot ovat toimineet jo 2 kuukautta, mutta miten vähän on kuitenkin tehty: ei ole kaikkia pöytäkirjoja, ei ole selostuksia; mutta tässä suhteessa on pidettävä kiirettä, että nämä työt eivät menisi hukkaan, vaan niillä olisi käytännöllistä merkitystä, t.s. kaikki ne on esitettävä edustajakokoukselle. Ehdotan, että koko kerho ryhtyisi auttamaan sihteereitä, jotta voitaisiin esittää pikemmin pöytäkirjat. Toistan, jos kerho ei saata päätökseen tätä työtä, niin kaikki sen aikaansaannokset uhkaavat jäädä tämän kerhon puitteisiin, vaikka ne voisivat edistää organisatoristen suunnitelmien laadintaa. Ehdota-

tan edelleen, että ryhdyttäisiin heti laatimaan kyselylomaketta — kaikessa tässä on pidettävä kiirettä, tapahtumat eivät odota, edustajakokous saatetaan pitää hyvin pian. Parasta olisi uskoa kyselylomakkeen laatiminen eri toimikunnalle.

III

L e n i n. Minulla ei ole mitään tov. Olgan ehdotusta vastaan. Mitä kokemukseeni tulee, niin luulen, että sitä minulla ei ole, kun ottaa huomioon sen, miten nopeasti tapahtumat ja toimintaedellytykset nykyään vaihtuvat. Olen laatinut kyselylomakkeen, mutta se on liian yleispiirteinen. Ehdotan valitsemaan kyselylomaketta laativaan toimikuntaan kokeineita tovereita ja jouduttamaan tätä asiaa niin paljon kuin mahdollista.

*Julkaistu ensi kerran 1934
XXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
pöytäkirjamerkintöjen mukaan*

»VPERJODIN» TOIMITUKSEN HUOMAUTUS PIETARIN METALLITEHTAAN TYÖLÄISRYHMÄN PÄÄTÖSLAUSELMAAN¹⁵²

Toimitukselta. Julkaisemme tämän työläistovereiden päätöslauselman kuvaavana ilmauksena siitä mielialasta, jonka valtaan voi tietyissä oloissa joutua huomattava osa taistelevasta proletariaatista.* Varmaa on, että puolueen kahtiajakautuminen, varsinkin salainen jakautuminen, aiheuttaa lukemattomia vitsauksia työväenliikkeelle. Kuten edellä esitetystä harkovilaisesta päätöslauselmasta¹⁵³ ilmenee, Venäjällä on menshevikkejä, jotka suhtautuvat puoluevelvollisuuksiinsa paljon tunnollisemmin, kuin ulkomailla olevat. Tätä todistaa myös K.K:n ja Enemmistökomiteain Toimikunnan yhteinen uusi julkilausuma¹⁵⁴. Toivotamme vielä kerran menestystä viimeiselle yhdistämisyritykselle.

* *Vperjod» nro 14, huhtikuun 12
(maaliskuun 30) pnä 1905*

*Julkaistaan »Vperjod» lehden tekstiin
mukaan, joka on tarkistettu
vertaamalla käsikirjoitukseen*

* Ensimmäisen lauseen on kirjoittanut M. S. Olminski. *Toim.*

VSDTP:n III EDUSTAJAKOKOUS¹⁵⁵**12.—27. HUHTIKUUTA (25. HUHTIKUUTA — 10. TOUKOKUUTA) 1905****1****III EDUSTAJAKOKOUKSEN KOOLLEKUTSUMISTA
VALMISTELLEEN ORGANISAATIOKOMITEAN
PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS ERÄIDEN JÄRJESTÖJEN
EDUSTUKSESTA¹⁵⁶*****Kaukasia.***

Käsiteltyään kirjallisten tietojen nojalla ja todistajien, Kaukasiasta olevien tovereiden, lausuntojen perusteella Kaukasian edustajistoa koskevaa kysymystä Organisaatiokomitea on päätenyt seuraavaan yksimieliseen ratkaisuun:

1. Edustajakokouksen päätösvaltaisiksi ääniksi tulee katsoa Kaukasian edustajiston 8 ääntä, sillä KK vahvisti jo syksyllä 1903 Kaukasian Liiton komitean säännöt ja näiden sääntöjen perusteella myönnettiin Kaukasian Liiton komitealle kuten Liiton komitealle 8 päätösvaltaista ääntä edustajakokouksessa.

2. Mitä tulee tämän kanssa ristiriidassa oleviin tov. Glebovin Neuvostossa tekemiin ilmoituksiin ja Neuvoston toukokuussa 1904 tekemään päätökseen katsoa väliaikaisesti, asian selviämiseen saakka, päätösvaltaisiksi ääniksi Kaukasian neljän erillisen (Bakun, Batumin, Tiflisiin, Imeretian-Mingrelian) komitean äänet, niin Organisaatiokomitea ei voi katsoa tämän Glebovin ilmoituksen ja Neuvoston päätöksen estävän hyväksymästä 1. kohdassa mainittua johtopäätöstä, sillä tov. Glebov ei ilmeisesti ollut selvillä asiasta ja johti sen vuoksi tahtomattaan Neuvoston harhaan.

3. Katsoen kiistattomaksi, että saapuvilla on nyt kolme edustajaa Kaukasiasta, joilla on kuusi päätösvaltaista ääntä, OK toteaa, että Kaukasian Liiton komitean jäsen tov. Leonov on neljännes, kaksi päätösvaltaista ääntä omaavan edustajan, suhteen ilmoittanut seuraavaa: Kaukasian Liiton komitean aikomuksena oli jättää tämä 4:s edustaja Batumin komitean vahvistettavaksi. Kun Batumin komitea antoi tämän johdosta epämääräisen ja välttelevän vastauksen, niin istunnossaan, jossa Leonov oli läsnä, Kaukasian Liiton komitea ilmoitti toivomuksenaan, että neljännes edustajan päätösvaltaiset äänet annettaisiin tov. Kameneville (Jurille),

mikäli edustajakokouksessa ei tule olemaan erikoista Batumin edustajaa.

4. Todeten tämän OK jättää Kaukasian Liiton komitean neljättä edustajaa koskevan kysymyksen edustajakokouksen itsensä ratkaistavaksi.

Krementsshug.

Krementsshugin komitean oikeuskelpoisuuden suhteen Organisaatiokomitea toteaa:

1) Keskuskomitea on vahvistanut Krementsshugin komitean vasta elokuussa 1904, kuten sanoo KK:n jäsen tov. Mark, joka oli läsnä KK:n kokouksessa, missä tämä vahvistaminen tapahtui.

2) »Iskran» 89. n:ossa julkaistussa Puolueen Neuvoston luettelossa Krementsshugin komiteaa ei ole 33 oikeuskelpoisen järjestön joukossa.

Yllä esitetyn perusteella OK päättää: Krementsshugin komiteaa ei ole katsottava kuuluvaksi niihin täysivaltaisiin järjestöihin, joilla on päätösvaltainen äänioikeus tässä edustajakokouksessa.

Jekaterinoslav.

Kuultuaan Jekaterinoslavin enemmistökomitean edustajan tov. Morozovin selostuksen ja tutustuttuaan Jekaterinoslavin entisen komitean jäsenen tov. Jevgenin kirjalliseen ilmoitukseen Organisaatiokomitea on päätenyt seuraavaan yksimieliseen ratkaisuun:

Organisaatiokomitea ei näe mitään perusteita pitää Jekaterinoslavin nykyistä enemmistökomiteaa vähemmän laillisena kuin vähemmistökomiteaa niin muodolliselta puolen kuin myöskään siltä puolen, joka koskee toiminnan periytyvyyttä ja yhteyksiä paikallisiin työläisiin.

Kuitenkin sen johdosta, että OK:lla ei ole mahdollisuutta kuulla toisen osapuolen selitystä, se ei tee päätöstä Jekaterinoslavin enemmistökomitean edustajan päätösvaltaisuuden suhteen, vaan jättää kysymyksen edustajakokouksen itsensä ratkaistavaksi.

Kazanin ja Kubanin komiteain oikeuskelpoisuuden suhteen OK ei ole päätenyt mihinkään ratkaisuun, koska KK:n ja Enemmistökomiteain Toimikunnan (EKT:n) äänet hajaantuivat.

EKT olettaa, että näitä komiteoita ei voida tunnustaa oikeuskelpoisiksi, koska Neuvoston toukokuussa 1904 pitämän istunnon aikana (KK:n edustajina Lenin ja Glebov) näitä komiteoita ei ollut ennen huhtikuun 1 päivää 1905 vahvistettujen komiteoiden luettelossa. Vaikka Keskuskomitea olisikin vahvistanut Kazanin ja Kubanin komiteat vuoden 1904 toukokuun jälkeen, niin joka tapauksessa ne saavat edustusoikeuden vasta vuoden kuluttua. Sitä paitsi KK:n yleisessä kokouksessa heinäkuussa 1904 näitä komiteoita ei ole voitu vahvistaa, sillä Glebov toimitti tämän kokouksen kaikki pöytäkirjat Leninille ulkomaille eikä niissä ole mitään tietoja Kazanin ja Kubanin komiteoiden vahvistamisesta. Vihdoin KK:n elo- tai syyskuun istunnossa, jossa KK:n jäsen tov. Mark oli läsnä, ei niin ikään puhuttu mitään Kazanin eikä Kubanin komitean vahvistamisesta.

KK olettaa, että koska nämä komiteat on pantu »Iskran» luetteloon nähtävästi Puolueen Neuvoston toimesta, niin meillä ei ole perusteita tunnustaa näitä komiteoita oikeuskelvottomiksi.

*Kirjoitettu huhtikuussa,
viimeistään 11 (24) p:nä*

*Julkaistu 1905 kirjassa
»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti»,
Genève, julk. KK*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

2

OK:n PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS EDUSTAJAKOKOUKSEN KONSTITUOITUMISESTA¹⁵⁷

KK:n ja EKT:n välisen sopimuksen sen kohdan suhteen, jonka mukaan edustajakokous pidetään, jos läsnä on $\frac{3}{4}$ Venäjän komiteain edustajista, OK päättää:

Kumpikin OK:n muodostaneista osapuolista katsoo tämän kohdan tarkoituksena olleen, että niin KK:n kuin EKT:nkin täytyi ryhtyä mitä tarmokkaimpiin toimenpiteisiin mahdollisimman täydellisen edustuksen saamiseksi edustajakokoukseen samoin kuin takeiden antamiseksi puolueelle siitä, että KK ja EKT ovat asettaneet tavoitteekseen järjestää koko puolueen eikä ryhmäkunnan edustajakokouksen. Sopimuksen tällä kohdalla ei ole suinkaan pyritty eliminoimaan

puolueen sääntöjen sitä §:ä, jonka mukaan edustajakokous on laillinen, jos saapuvilla on puolet päätösvaltaisten äänten koko määrästä. Mitä tulee edustuksen täydellisyyteen edustajakokouksessa, niin siinä suhteessa on ryhdytty kaikkiin toimenpiteisiin. Ainoastaan Astrakanin ja Krimin komiteoista ei ole tietoa. Donin, Gornozavodskin, Kijevin, Kubanin, Tverin, Harkovin, Smolenskin, Siperian ja Jekaterinoslavin komiteat ovat valinneet edustajansa ja lähettäneet heidät ulkomaille (Kubanin komitean taholta on kahdessa tapauksessa siirretty valtuudet ulkomaille oleville tovereille, Parvusille ja »Iskran» toimituskunnan nimeämälle henkilölle). Meillä olisi läsnäolevat 19 komitean edustajat ja mainitut 9 komiteaa huomioon ottaen yhteensä 28 komiteaa, t.s. enemmän kuin $\frac{3}{4}$ 34 komiteasta (34 on maximum oikeuskelpoisia järjestöjä, jotka alunperin ovat kuuluneet OK:n luetteloon).

Joskin mainittujen komiteoiden yhdeksän edustajaa ei ole saapunut edustajakokoukseen, vaikka ovatkin saaneet komiteoilta vastaavat valtakirjat ja saapuneet ulkomaille, niin heidän poissaolonsa edustajakokouksesta ei johdu OK:sta, vaan siitä, että OK:n kaikki ponnistukset täydellisen edustuksen aikaansaamiseksi edustajakokouksessa ovat jääneet tuloksettomiksi Puolueen Neuvoston kolmen jäsenen laittoman vastustuksen vuoksi.

*Kirjoitettu huhtikuussa,
viimeistään 11 (24) pnä*

*Julkaistu 1905 kirjassa
»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti»,
Genève, julk. KK*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

3

PUHEENVUORO VALTAKIRJAVALIOKUNNAN SELOSTUKSEN JOHDOSTA, JOKA KOSKI KAZANIN KOMITEAN EDUSTUSTA EDUSTAJAKOKOUKSESSA¹⁵⁸

HUHTIKUUN 13 (26) pnä

Vedotaan minun ilmoitukseeni. * Saapunut kazanilainen on sanonut, että hänen valitsemisensä olisi ollut hyvin mahdollista. Olisi toivottavaa kutsua hänet komitean jäsenenä.

* Ks. tätä osaa, s. 118. *Toim.*

Valiokunnan päätöslauselman loppu tuntuu minusta kummalliselta, ehdottaisin korjaamaan.

Julkaistu ensi kerran 1937 kirjassa »VSDTP:n kolmas edustajakokous. Pöytäkirjat»

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

4

KORJausehdotus VALTAKIRJAVALIOKUNNAN
ESITYKSEEN KAZANIN KOMITEAN OIKEUDESTA OLLA
EDUSTETTUNA EDUSTAJAKOKOUKSESSA

HUHTIKUUN 13 (26) pnä

Ehdotetaan seuraavaa korjausta: »Ei edustajana, vaan edustajakokouksen koollekutsumista kannattaneen, mutta kokouksessa edustusta vailla olleen komitean jäsenenä.»

Julkaistu ensi kerran 1931 XVI Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

5

PUHEENVUORO OK:n SELOSTUKSEN
KÄSITTELYTAVASTA

HUHTIKUUN 13 (26) pnä

Ehdottaisin merkitsemään kuulluksi tov. Sosnovskin ja muiden ilmoituksen, että OK:n selostusta käsiteltäessä olisi toivottavaa rajoittua yksistään muodolliseen puoleen. Tov. Andrejevin päätöslauselmaehdotus ei saavuta tarkoitustaan.¹⁵⁹ Toverit ovat tahtoneet käydä keskustelua vain edustajakokouksen koollekutsumisen laillisuuden eivätkä itse asian kannalta. Selostuksen käsittely itse asian kannalta olisikin juuri keskustelua puolueen kriisistä. Puhemiehistö tulee pitämään puhujia edustajakokouksen koollekutsumisen laillisuuteen rajoittuvan keskustelun puitteissa.

»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen edustajakokous. Pöytäkirjojen täydellinen teksti», Genève 1905, julk. KK

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

6

OK:n SELOSTUKSEN KÄSITTELYÄ KOSKEVA
PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS

Edustajakokous käsittelee tällä haavaa OK:n selostusta vain edustajakokouksen koollekutsumisen laillisuuden kannalta. *

Esitetty huhtikuun 13 (26) pnä

*Julkaistu 1905 kirjassa
»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti»,
Genève, julk. KK*

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

7

EHDOTUS PUOLUEEN III EDUSTAJAKOKOUKSEN
PÄIVÄJÄRJESTYKSEKSI¹⁰⁰A) *Taktilliset kysymykset.*

1. Aseellinen kapina.

[2. Sosialidemokraattien osallistuminen väliaikaiseen vallankumoushallitukseen.] **

2. Valmistautuminen sosialidemokraattien avoimeen poliittiseen esiintymiseen.

3. Sosialidemokraattien suhtautuminen hallituksen poliittikkaan kumouksen edellä ja itse kumouksen aikana sekä sen jälkeen.

4. Suhtautuminen talonpoikaisliikkeeseen.

B) *Suhtautuminen muihin puolueisiin ja virtauksiin.*

5. Suhtautuminen Venäjän Sosialidemokraattisesta Työväenpuolueesta erkaantuneeseen osaan.

6. Suhtautuminen Venäjän kansallisiin sosialidemokraattisiin puolueisiin ja järjestöihin.

* Pöytäkirjavallokunnan merkinnöissä päätöslauselmaehdotuksen loppu on muotoiltu seuraavasti: »...edustajakokouksen koollekutsumisen laillisuuden ja edustajakokouksen lopullisen konstituoitumisen eikä puolueen kriisin kannalta.»
Toim.

** Hakasulussa oleva petiitillä palnettu teksti on pyyhitty yli käsikirjoituksessa. *Toim.*

7. Suhtautuminen liberaaleihin.

8. Suhtautuminen eseriin.

C) *Puolueen organisaatio.*

9. Puolueen säännöt.

10. Työläisten ja intellektuellien suhde puoluejärjestöissä.

D) *Puolueen sisäinen toiminta.*

11. Edustajien selostukset.

12. Propaganda- ja agitaatiotyön parantaminen.

[13. Vappu.] *

14. Toimihenkilöiden vaalit.

15. Pöytäkirjojen julkaisemisjärjestys ja uusien laitosten toimeenastumisjärjestys.

Esitetty huhtikuun 13 (26) pnä

*Julkaistu ensi kerran 1934
XXVI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

8

PUHEENVUORO EDUSTAJAKOKOUKSEN
PÄIVÄJÄRJESTYSTÄ KÄSITELTÄESSÄ

HUHTIKUUN 13 (26) pnä

Minulla ei olisi mitään tovereiden Mihailovin, Voinovin ja Ziminin ehdotusta ¹⁶¹ vastaan. Mutta edustajakokousta uhkaa vaara viehättyä keskustelemaan päiväjärjestyksestä. Saksan Sosialidemokraattisen Puolueen edustajakokouksissa päiväjärjestys käsittää 5—6 kohtaa; meidän II edustajakokouksessamme kysymysten määrä kohosi 25:een. Keskustelumme uhkaa jo nyt laajeta. Ehdotan otettavaksi pohjaksi jäsennellyimmän päiväjärjestyksen.

»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti».
Genève 1905, julk. KK

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

* Hakasuluissa oleva petiitillä painettu teksti on pyyhitty yli käsikirjoituksessa. *Toim.*

PUHEENVUORO EDUSTAJAKOKOUKSEN
TYÖJÄRJESTYSTÄ KÄSITELTÄESSÄ

HUHTIKUUN 13 (26) pnä

Edustajakokouksen istuntojen korvaaminen valiokunnilla on vaarallista. Valiokunnissa käsitellään monia kiinnostavia kysymyksiä, jotka sitten unohtuvat joutumatta pöytäkirjoihin. Valiokunnilla on vähän aikaa vakavaa työskentelyä varten eikä sen lisääminen edustajakokouksen työn vahingoksi ole toivottavaa. Olisi hyödyksi valita nyt heti päätöslauselmavaliokunta, että voitaisiin edes hieman ohjata työn kulkua. Niin ikään tarvitaan valiokunta käsittelemään selostuksia. Epäilen, tokko organisaatio-, agrari- ja aseellisen kapinan valiokunta ovat tarpeellisia. Meillä on entiset säännöt, on Ivanovin luonnos, on tov. N. F:n lausunto¹⁶², aineistoa on kylliksi.

«VSDTP:n kolmas sääntömääräinen
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti»,
Genève 1905, julk. KK

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS EDUSTAJIEN
SELOSTUKSIA KÄSITTELEVÄN JA PÄÄTÖSLAUSELMIA
VALMISTELEVAN VALIOKUNNAN VALITSEMISESTA

HUHTIKUUN 13 (26) pnä

Ehdotan päätöslauselmaa: »Edustajakokous valitsee: 1) valiokunnan käsittelemään edustajien selostuksia ja valmistelemaan niitä edustajakokoukselle esitettäväksi; 2) valiokunnan, joka määrää alustajat ja valmistelee päätöslauselmaehdotukset päiväjärjestyksen tärkeimmistä kysymyksistä.»

Edustajien puheiden perusteella olen vakuuttunut siitä, että vain tällä tavalla me voimme työskennellä hedelmällisesti. Jos hyväksytään sellainen järjestys, että käydään ensin yleistä keskustelua ja jatketaan sitten asiain käsittelyä valiokunnissa, niin tämä johtaa samaan, mitä oli II edustajakokouksessa. On huolehdittava siitä, että edustajakokouksen

aineisto tulee julkaistuksi mahdollisimman täydellisenä saat-
taaksemme sen parhaimmalla tavalla puolueen tietoon. Edus-
tajakokoustamme ympäröivän epäluuloisuuden ilmapiiriin
vuoksi on erikoisen välttämätöntä, että keskustelu on mah-
dollisimman julkista ja tulee merkityksi pöytäkirjoihin.

»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti»
Genève 1905, julk. KK

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

11

ILMOITUKSIA EDUSTAJAKOKOUKSEN
VALTAKIRJAVALIOKUNNALLE

1

*Edustajakokouksen kokoonpanoa
tarkastavalle valiokunnalle*

Unohdin huhtikuun 24 pnä 1905 pidetyssä OK:n istunnossa esittää, että edustajakokoukseen kutsuttaisiin neuvotteluoikeuksin toveri Arnatski (*o i k e a* (NB) sukunimi), Kazanin komitean jäsen¹⁶⁹. Pyydän valiokuntaa käsittelemään tämän ehdotuksen.

Tov. Arnatski on ulkomailla, Ranskassa, ja on sanonut minulle suostuvansa tulemaan edustajakokoukseen omaan laskuunsa. Hän matkustaa aivan piakkoin Venäjälle ja voisi kohta kertoa komitealleen edustajakokouksesta. Kazanin komitealta Organisaatiokomitea ei ole kaikista ponnistuksista huolimatta kyennyt saamaan vastausta Kazanista. Sen vuoksi ei nyt ole juuri mitään toiveita Kazanin komitean osallistumisesta edustajakokoukseen. Yrityksemme ottaa täältä ulkomailta yhteys Kazaniin ovat niin ikään epäonnistuneet, kirjeisiimme ei ole vastattu. Myöskään Arnatski ei ole onnistunut saamaan yhteyttä täältä käsin Kazaniin. Koska Kazanin komitean *edustajan* osallistuminen edustajakokoukseen ei ole todennäköistä, eikö olisi aiheellista kutsua tov. Arnatski komitean *jäsenenä neuvotteluoikeuksin?*

Lenin

Valtakirjavaliokokunnalle

Ilmoitin OK:n istunnossa tov. Filatovin (oikea sukunimi) kirjallisesta pyynnöstä päästä edustajakokoukseen neuvottelu-oikeuksin. Tov. Filatov on »Vperjodissa» julkaistujen kapina-aiheisten artikkelien kirjoittaja — V. S. Hän on jättänyt edustajakokoukselle kirjeen ja selostuskirjusen: »Taktiikan ja linnoitustaidon soveltaminen kansankapinassa» (Boulogneen jääneessä matkalaukussa). Tov. Filatovia koskevia tietoja pyydän kysymään tovereilta Belskiltä ja Voinovilta, jotka ovat toimineet hänen kanssaan Pariisissa. ¹⁶⁴

*Lenin**Jätetty huhtikuun 14 (27) pnä**Julkaistu ensi kerran 1931
XVI Lenin-kokoelmassa**Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan*

12

PUHEENVUORO VALTAKIRJAVALIOKUNNAN
SELOSTUSTA KÄSITELTÄESSÄ¹⁶⁵

HUHTIKUUN 14 (27) pnä

Nähdäkseni olisi epätarkoituksenmukaista, jos edustajakokous vahvistaa järjestöt heti. Vastustan päätösvallan myöntämistä. Olen eri mieltä tov. Kamskin kanssa *coup d'étatista*.

»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti»,
Genève 1905, julk. KK

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

13

PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS KAZANIN JA KUBANIN
KOMITEOIDEN VAHVISTAMISESTA¹⁶⁶

Edustajakokous päättää olla ottamatta lukuun Kazanin ja Kubanin komiteoita edustajakokouksen konstituoinnin yhteydessä, mutta vahvistaa ne täysivaltaisiksi komiteoiksi tulevaisuuteen nähden.

Esitetty huhtikuun 14 (27) pnä

*Julkaistu 1905 kirjassa
»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti»,
Genève, julk. KK*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS EDUSTAJAKOKOUKSEN
ÄÄNESTYSJÄRJESTYKSESTÄ¹⁰⁷

Tästä hetkestä lähtien edustajakokous suorittaa kaikki äänestykset työjärjestyksen 7. §:n mukaisesti erottamalla päätösvaltaiset äänet neuvottelevista.

Esitetty huhtikuun 14 (27) pnä

*Julkaisu 1905 kirjassa
»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti».
Genève, julk. KK*

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

HUOMAUTUKSIA VSDTP:n JULKISTA POLIITTISTA
ESIINTYMISTÄ KOSKEVAAN RUMJANTSEVIN
PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUKSEEN

Päätöslauselmaa olisi muutettava mielestäni näin:

Motiivit:

(1) todettava, että todellisuudessa on alkamassa vallankumouksellisen liikkeen painostuksesta poliittisten puolueiden julkinen esiintyminen etc.

(2) että liberaalit menevät tässä suhteessa erittäin pitkälle, heidän *tosiasiallinen* privileginsä (Schmidtin 1. kohta).

(3) että työläiset *pyrkivät tavattoman kiihkeästi* samaan (Schmidtin 2. kohta).

— *j o h t o p ä ä t ö k s e t :*

(1) ei saa jättää käyttämättä hyväksi ainoatakaan julkista esiintymistä, vaan on järjestettävä työläiset *itse esiintymisen aikana* itsenäiseksi voimaksi;

(2) käytettävä hyödyksi vähäisimpiäkin legaalisia muotoja yrittäen saattaa julkiset työväenjärjestöt sosiaalidemokraattien vaikutuksen alaisiksi;

(3) propagoitava kaikissa työväenjärjestöissä ja mahdollisimman laajojen joukkojen keskuudessa, että maanalaisen koneistomme lisäksi on välttämättömästi ryhdyttävä järjestämään käytännössä koneistoa avointa poliittista esiintymistä varten.

[+ 0) Toimintavapauden hankkiminen on itse asiassa *alkanut*.

Mieluummin 2)
1)

1) Työväenjoukot pyrkivät esiintymään julkisesti.

2) Liberaalit käyttävät *voimaperäisesti* hyväkseen ja saavat yliotteen.

3) On valmistauduttava siihen, että lähitulevaisuudessa voidaan mahdollisesti siirtyä tavannukaisista yksinomaan maanalaisista toimintamuodoista julkisiin muotoihin.

Päätää:

- (1) ei saa jättää käyttämättä tilaisuutta ... julkisia esiintymisiä — järjestävät toimintapaikalla eri järjestöt
- (2) käytettävä hyödyksi yksityisiäkin *legaalisia* järjestömuotoja yrittäen saattaa ne sosialidemokraattien vaikutuksen alaisiksi.] *

Kirjoitettu 1905 huhtikuun 16 ja 19
(huhtikuun 29 ja toukokuun 2)
päivän välisenä aikana

Julkaistu ensi kerran 1926
V Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

16

PÄÄTÖSLAUSELMATEESIT SOSIALIDEMOKRAATTIEN OSALLISTUMISESTA VÄLIAIKAISEEN VALLANKUMOUSSHALLITUKSEEN

Päätöslauselman motiivit:

- 1) Poliittisen vapauden ja demokraattisen tasavallan välttämättömyys.
- 2) On olemassa porvarillisia ja pikkuporvarillisia vallankumouksellisia demokraatteja, jotka pystyvät taistelemaan ja alkavat taistella sen puolesta.
- 3) Proletariaatin on tuettava vallankumouksellisia demokraatteja...]*
- 4) Väliaikainen vallankumousshallitus on välttämätön, jotta voitaisiin kukistaa lopullisesti itsevaltius ja taata *todella* perustavan kokouksen vapaus.
- 5) Vallankumouksellinen sosialidemokratia hyväksyy paitsi alhaalta myös ylhäältä käsin tapahtuvan vallankumouksellisen toiminnan.
- 6) Sosialidemokraattien tulee osallistua väliaikaiseen vallankumous-

* Hakasuluissa oleva petiitillä painettu teksti on pyyhitty yli käsikirjoituksessa. *Toim.*

hallitukseen siinä tapauksessa, että vallankumouksen voitto on täydellinen ja he ovat kapinan johdossa.] *

- 7) Kumouksen porvarillis-demokraattinen luonne ja proletariaatin välttämätön itsenäinen kanta erotukseksi porvarillisista demokraateista.
- 8) On olemassa järjestynyt sosialidemokraattinen työväenpuolue, joka pystyy julkiseen organisaatiotyöhön (työläisten osallistuessa siihen laajassa mitassa) ja valvomaan puolueen valtuutettuja] *

Päätöslauselman päätösosa
sosialidemokraattien osallistumisesta
väliaikaiseen vallankumouhallitukseen

- 1) Väliaikainen vallankumouhallitus -aatteen propagointi ja agitointi voittoisan vallankumouksen välttämättömänä elementtinä.
- 2) Työväenkokouksissa on käsiteltävä kokominimiohjelmaamme ei ainoastaan yleiseltä näkökannalta, kuten olemme käsitelleet ja kuten meidän kaikkien on käsiteltävä maksimiohjelmaamme, vaan myös sen täydellisen viivyttämättömän toteuttamisen mahdollisuuden kannalta.
- 3) *Siinä tapauksessa, että kansankapina voittaa*, on katsottava mahdolliseksi sosialidemokraattien osallistuminen väliaikaiseen vallankumouhallitukseen yhdessä vallankumouksellisen porvariston ja pikkuporvarillisten demokraattien kanssa tarkoituksena armoton taistelu kaikkia vastavallankumouksellisia yrityksiä vastaan, maaperän raivaaminen puhtaaksi demokratialle Venäjällä ja kaikkien hallituksen takaamien keinojen käyttäminen työväenluokan entistä laajempaa järjestäytymistä varten.

Nämä ovat subjektiivisia ehtoja. Entä objektiiviset? tarkoituksena armoton taistelu vastavallankumousta vastaan. 3. kohta.

4) Tämän osallistumisen välttämättömänä ehtona on se, että sosialidemokraattinen työväenpuolue valvoo hallituksessa olevia valtuutettujaan ja että varjellaan järkkymättömästi työväen itsenäistä luokkapuoluetta, joka pyrkisään täydelliseen sosialistiseen kumoukseen on kaiken ja kaikenlaisen porvarillisen demokratian vihollinen.

* Hakasuluissa oleva pettitillä painettu teksti on pyyhitty yli käsikirjoituksessa. *Toim.*

{ NB *Aseis-*
tettu prole-
tariaatti }

5) Joka tapauksessa, riippumatta siitä, onnistuuko sosialidemokraattien osallistua väliaikaiseen vallankumoushallitukseen, on korostettava työväenluokan keskuudessa sitä, että itsenäiset *vallankumoukselliset* työväenjärjestöt ovat välttämättömiä *min-kä tahansa* vallankumoushallituksen kontrolloimiseksi ja painostamiseksi.

*Kirjoitettu 1905 huhtikuussa,
ennen 18 (toukokuun 1) päivää*

*Julkaistu ensi kerran 1926
V Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

17

PUHEENVUORO VSDTP:n JULKISTA POLIITTISTA
ESIINTYMISTÄ KOSKEVAA PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUSTA
KÄSITELTÄESSÄ¹⁶⁸

HUHTIKUUN 19 (TOUKOKUUN 2) pnä

Tov. Sergejev on väärässä. Esillä on itsenäinen kysymys sosialidemokratian toiminnan luonteen muuttamisesta, mikä juuri todetaankin päätöslauselmassa.

•VSDTP:n kolmas sääntömääräinen
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti,
Geneve 1905, julk. K'K

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

18

PUHEENVUOROJA KÄSITELTÄESSÄ
PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUSTA SUHTAUTUMISESTA
HALLITUKSEN TAKTIikkaan VALLANKUMOUKSEN
AATTOAIKANA

HUHTIKUUN 19 (TOUKOKUUN 2) pnä

1

Yhdyn tov. Belskin mielipiteeseen¹⁶⁹. Me madallamme vallankumous-käsitettä, kun käytämme tätä sanaa joidenkin vähäpätöisten oikeuksien yksinkertaisesta valloittamisesta.

Myönnän, että sanonta »vallankumouksellinen tie» merkitsee tarmokkaampaa taistelun käymistä, mutta siten madalletaan vallankumous-käsitetä. Ehdotan, että joko se korvataan sanoilla »vastoin lakia» tai pyyhitään yli sana »minimiohjelma», joka seuraa ilmaisua »vallankumouksellista tietä», koska saatetaan käsittää, että me haluamme suorittaa sillä tavalla koko vallankumouksen.

»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen edustajakokous. Pöytäkirjojen täydellinen teksti», Genève 1905, julk. KK

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

PÄÄTÖSLAUSELMA SUHTAUTUMISESTA TALONPOIKAISLIIKKEESEEN

Ottaen huomioon:

1) että nykyisin laajeneva talonpoikaisliike, joka on alkuvaiheista ja poliittisesti tiedotonta, suuntautuu silti väistämättömästi voimassaolevaa poliittista järjestelmää ja yleensä kaikkia maaorjuuden jäänteitä vastaan;

2) että sosialidemokratian tehtäviin kuuluu tukea kaikkea sellaista vallankumouksellista liikettä, joka suuntautuu voimassaolevaa yhteiskunnallista ja poliittista järjestelmää vastaan;

3) että siitä syystä sosialidemokratian on yritettävä puhdistaa talonpoikaisliikkeen vallankumouksellinen demokraattinen sisältö kaikista taantumuksellisista lisäaineista, kehitettävä talonpoikien vallankumouksellista itsetietoisuutta ja vietävä heidän demokraattiset vaatimuksensa päätökseen;

4) että proletariaatin puolueena sosialidemokratian tulee joka tapauksessa ja kaikissa tilanteissa pitää ehdottomana tavoitteenaan maaseudun proletariaatin itsenäistä järjestäytymistä ja selittää sille, että sen ja maalaisporvariston edut ovat sovittamattoman vastakkaisia;

— Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen III edustajakokous velvoittaa kaikkia puoluejärjestöjä

a) propagoimaan laajoissa kansankerroksissa, että sosialidemokratia asettaa tehtäväkseen tukea mitä tarmokkaimmin

talonpoikaiston kaikkia vallankumouksellisia toimenpiteitä, jotka saattavat parantaa sen asemaa, aina tilanherrojen, valtion, kirkkojen, luostareiden maiden ja apanaashimaiden takavarikointia myöten;

b) esittämään talonpoikaiston keskuudessa harjoitettavassa agitaatiotyössä käytännölliseksi agitaatiotunnukseksi ja keinoksi, jolla talonpoikaisliike tehdään mahdollisimman määrätietoiseksi, vallankumouksellisten talonpoikaiskomiteoiden viivyttelämättömän muodostamisen pitäen silmällä kaikkien vallankumouksellis-demokraattisten uudistusten toimeenpanemista talonpoikaiston vapauttamiseksi poliisin ja virkamiehistön sekä tilanherrojen sorrosta;

c) kehottamaan itsevaltiuden desorganisoidumiseksi ja siihen kohdistuvan vallankumouksellisen painostuksen tukemiseksi talonpoikaistoa ja maaseudun proletariaattia järjestämään kaikkia mahdollisia poliittisia mielenosoituksia, kieltäytymään kollektiivisesti maksamasta veroja, suorittamasta asevelvollisuutta ja täyttämästä hallituksen ja sen asiamiesten päätöksiä ja määräyksiä;

d) pitämään suuntanaan maaseudun proletariaatin itsenäistä organisaatiota, sen yhdistymistä kaupunkiproletariaattiin sosialidemokraattisen puolueen lipun alle ja sen edustajien saamista talonpoikaiskomiteoihin.

*Esitetty huhtikuun 20
(toukokuun 3) pnä*

*Julkaistu 1905 kirjassa
»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti»,
Genève, julk. KK*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

20

EDUSTAJAKOKOUKSEN PUHEMIEHISTÖLLE¹⁷⁰

Pidän ajankohtaisena, että hyväksytään päätöslauselma (työläisten suhtautumisesta intellektuelleihin).

Lenin

*Kirjoitettu huhtikuun 20
(toukokuun 3) pnä 1905*

*Julkaistu ensi kerran 1934
XXVI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

21

SOSIALIDEMOKRAATTISIIN JÄRJESTÖIHIN
 KUULUVIEN TYÖLÄISTEN JA INTELLEKTUELLIEN
 SUHTEITA KOSKEVAN PUHEEN JÄSENNYS¹⁷¹

3/V (15. istunnossa) pitämäni puheen jäsenys.

- I. Ei ole totta, että vallankumouksellisten sosialidemokraattisten aatteiden edustajia ovat meillä etupäässä intellektuellit (kuten Vlasov sanoi).
- II. Ei ole totta, että vaaliperiaate ei edistä asiantuntemusta maaseudulla etc. (kuten Vlasov sanoi).
- III. Vlasov sanoi, että päätekijöinä (hajaannuksissa ja oppositiossa) ovat intellektuellit. Latyshev, Ljadov, Kramolnikov etc. vahvistavat asian.
- IV. *Komiteoihin pitää saada työläisiä.*

*Kirjoitettu huhtikuun 20
 (toukokuun 3) pnä
 1905*

*Julkaistu ensi kerran 1926
 V Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

22

PUHEENVUOROJA PUOLUEEN SÄÄNTÖJÄ
 KÄSITELTÄESSÄ¹⁷²

HUHTIKUUN 21 (TOUKOKUUN 4) pnä

1

Käytännöllisempi on tov. Kitajevin ehdotus, jonka mukaan ylimääräisen edustajakokouksen koollekutsumiseen vaaditaan puolet edellisen edustajakokouksen äänimäärästä.

2

Asiaa päinvastoin helpotetaan, jos säädetään edustajakokouksen koollekutsumista varten välttämätön tietty lukumäärä. Joka edustajakokouksen jälkeen säädetään vaadittava

äänimäärä. On vain lisättävä huomautus, jonka mukaan KK:n vahvistamien komiteoiden luettelo julkaistaan pää-äänenkannattajassa.

3

Vahvistettujen uusien järjestöjen luettelo julkaistaan heti puolueen pää-äänenkannattajassa ja osoitetaan, milloin KK on ne vahvistanut.

4

Kannatan »Vperjodissa» julkaistua alkuperäistä 6. §:n sanamuotoa ¹⁷³, koska muutoin tulee virhe.

5

Yhdyn tov. Petrovin ja muiden mielipiteeseen. Tov. Belskin ehdotus pantakoon huomautukseksi. ¹⁷⁴

6

Pää-äänenkannattajan etuja silmälläpitäen minun täytyy kannattaa tov. Kitajevin korjausehdotusta. Viikkolehteä julkaistaessa on oltava perillä asioista ja omattava kyllin paljon aineistoa. ¹⁷⁵

7

Olen yksimielisen kooptaation kannalla. ¹⁷⁶ KK ei ole iso, ja meidän tulee toiminnan positiivisuuden ja poliittisen johdon turvaamiseksi taata sen jäsenistön yksimielisyys.

8

Olen yhtä mieltä tov. Kuznetsovin kanssa: säännöistä on poistettava 13. § ja hyväksyttävä vastaava päätöslauselmaehdotus, jonka tov. Belski on esittänyt puhemiehistölle. ¹⁷⁷

»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen edustajakokous. Pöytäkirjojen täydellinen teksti», Genève 1905, julk. KK

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

23

PUHEENVUORO
 KK:n YLEISIÄ KOKOUKSIA KOSKEVAA
 PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUSTA KÄSITELTÄESSÄ¹⁷⁸

HUHTIKUUN 21 (TOUKOKUUN 4) pnä

Kannatan Maksimovin päätöslauselmaa. Määräaikaa voidaan pidentää 4 kuukaudeksi, jos käy vaikeaksi kokoontua kerran 3 kuukaudessa. Ulkomailla olevan KK:n jäsenen tulee tietää kaikki ja osallistua tärkeimpien asioiden ratkaisuun. Jos kaikki eivät voi kokoontua, niin kokous voidaan pitää vajavaisenakin.

*Julkaistu ensi kerran 1924 kirjassa
 »VSDTP:n kolmas sääntömääräinen
 vuoden 1905 edustajakokous.
 Pöytäkirjojen täydellinen teksti»*

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

24

PUHEENVUORO
 KAZANIN KOMITEAN EDUSTUSTA
 KOSKEVAN VALTAKIRJAVALIOKUNNAN
 SELOSTUKSEN JOHDOSTA¹⁷⁹

HUHTIKUUN 22 (TOUKOKUUN 5) pnä

L e n i n esittää otteen II edustajakokouksen pöytäkirjoista, joista ilmenee, että Kazanin komitea on laskettu kuuluvaksi niiden järjestöjen joukkoon, joiden täydet oikeudet oli vahvistettava muodollisesti. Koska tällaista muodollista vahvistusta ei ole tähän mennessä ollut, niin ei ole syytä muuttaa jo hyväksyttyä edustajakokouksen päätöstä. Kazanin edustajan täytyy jäädä edustajakokoukseen vain neuvottelu-oikeuksin, kun taas komitean tulee valiokunnan ehdotuksen mukaisesti saada heti muodollinen vahvistuksensa.

*Julkaistu ensi kerran 1937 kirjassa
 VSDTP:n kolmas edustajakokous.
 Pöytäkirjat»*

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

25

PUHEENVUORO
 SOSIALIDEMOKRAATTISIIN JÄRJESTÖIHIN
 KUULUVIEN TYÖLÄISTEN JA INTELLEKTUELLIEN
 SUHTEITA KOSKEVIA PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUKSIA
 KÄSITELTÄESSÄ

HUHTIKUUN 22 (TOUKOKUUN 5) pnä

Pirstomisen välttämiseksi vastustan päätöslauselmaehdotusten erillistä käsittelyä ja ehdotan annettavaksi ne valio-kunnalle yhdistämistä varten. Muuten tov. Kitajevin mieli-piteestä, että komiteoihin tulisi kuulua yksinomaan organi-saattoreita, sanon, etteivät he yksin riitä komiteoiden toi-minnan kannalta.

»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen edustajakokous. Pöytäkirjojen täydellinen teksti», Genève 1905, julk. KK

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

26

PUHEENVUOROJA ERI PUOLUEJÄRJESTÖJEN
 EDUSTAJIEN KAUSITTAISIA KONFERENSSEJA
 KOSKEVAA, PUOLUEEN SÄÄNTÖJÄ TÄYDENTÄVÄÄ
 PÄÄTÖSLAUSELMAA KÄSITELTÄESSÄ¹⁸⁰

HUHTIKUUN 22 (TOUKOKUUN 5) pnä

1

Minulla ei olisi mitään sitä vastaan, mutta eiköhän KK:ta kuormiteta liiaksi, kun kehotetaan sitä järjestämään konfe-rensseja?

Ehdotan »KK järjestäisi» asemesta sanomaan: »niin Kes-kuskomitea kuin paikalliskomiteatkin järjestäisivät» ja »pai-kalliskomiteoiden edustajien konferensseja» asemesta sano-maan: »puolueemme eri järjestöjen edustajien konferensseja».

2

Oikein. Vastustan lisäyksiä, jotka aiheuttavat vain for-malismia ja vitkuttelua.

»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen edustajakokous. Pöytäkirjojen täydellinen teksti», Genève 1905, julk. KK

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

27

PUOLUEESTA ERKAANTUNUTTA OSAA KOSKEVA
PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS¹⁸¹

VSDTP:n III edustajakokous antaa Keskuskomitean tehtäväksi ryhtyä kaikkiin keinoin valmistelemaan ja laatimaan ehtoja VSDTP:stä erkaantuneen osan jälleenyhdistymistä varten, jota paitsi näiden ehtojen lopullinen vahvistaminen tulee jättää puolueen uuden edustajakokouksen tehtäväksi.

NB: ei kuulu julkaistavaksi

*Esitetty huhtikuun 23
(toukokuun 6) pnä*

*Julkaistu ensi kerran 1924
kirjassa »VSDTP:n kolmas
sääntömääräinen vuoden 1905
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti»*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

28

PUHEENVUORO RUMJANTSEVIN ESITTÄMÄN
PUOLUEESTA ERKAANTUNUTTA OSAA KOSKEVAN
PÄÄTÖSLAUSELMAN JOHDOSTA¹⁸²

HUHTIKUUN 23 (TOUKOKUUN 6) pnä

Ensimmäistä osaa ei nähdäkseni voida hyväksyä: kuinka voitaisiin olla agitoimatta kahtiajakautumisen pohjalla? Mitä tulee menshevististen komiteoiden hajallelaskuun, niin se tulee tehdä äärimmäisen varovaisesti.

*Julkaistu ensi kerran 1924
kirjassa »VSDTP:n kolmas
sääntömääräinen vuoden 1905
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti»*

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

29

PUHEENVUORO KÄSITELTÄESSÄ PÄÄTÖSLAUSELMAA
SUHTAUTUMISESTA KANSALLISIIN
SOCIALIDEMOKRAATTISIIN JÄRJESTÖIHIN¹⁸³

HUHTIKUUN 23 (TOUKOKUUN 6) pnä

Meille ehdotetaan jotain, joka ei ole hyväksyttävissä. Mitä tov. Mihailov oikein haluaa? Sitäkö, että KK ja paikalliskomiteat voisivat tehdä sopimuksia vain yhteisesti? Mutta

KK:n yleiset päätöksethän ovat velvoittavia paikalliskomiteoille. Ei ole järkevää pitää lukua sellaisesta yksityistapauksesta, kun menshevistinen KK on jotain sotkenut. Paikalliskomiteoillekin on annettava aloiteoikeus. Meidän tulee antaa myös paikalliskomiteoiden tehtäväksi sopia toiminnasta sosialidemokraattisten järjestöjen kanssa. Keskuskomitean mielipidettä tullaan tietenkin aina kysymään, mikäli Keskuskomitea ei tule olemaan sellaisissa oloissa, ettei sitä voida löytää.

»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen edustajakokous. Pöytäkirjojen täydellinen teksti», Genève 1905, julk. KK

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

30

PUHEENVUORO SUHTAUTUMISESTA LIBERAALeihin

HUHTIKUUN 23 (TOUKOKUUN 6) pnä

Sopimusten teko liberaalien kanssa on kysymys, jonka herättäminen on epäajankohtaista. Meillä Venäjällä asiat ovat kehittymässä kapinaksi ja sellaisessa tilanteessa sopiminen tuntuu epätodennäköiseltä. Jos kohta lieneekin olemassa jonkinlaisia Osvobozhdenije-ryhmiä tai mielipiteiltään liberaalisia ylioppilaita, jotka eivät kieltäydy esiintymästä ase kädessä, niin eihän voida tehdä sopimusta Struven kanssa.

Täydentää tov. Voinovin kertomusta Moskovassa pidetystä zemstovokokouksesta (esittää lainauksia »Timesista») ¹⁸⁴.

»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen edustajakokous. Pöytäkirjojen täydellinen teksti», Genève 1905, julk. KK

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

31

PUHEENVUORO

KK:n TOIMINTAKERTOMUKSEN JOHDOSTA¹⁸⁵

HUHTIKUUN 25 (TOUKOKUUN 8) pnä

Minua syytetään ristiriitaisuudesta oikeudenkäynnin suhteen. Kysymys oikeudenkäynnistä olisi herätetty jo aikaisemmin, jos edustajakokous olisi yhteinen, mutta nyt ilmenee kaikesta edellä olleesta selvästi, mistä oli kysymys. KK ei

voi tehdä tiliä, koska se on ollut eksyksissä. KK löysi ulospääsyn siitä, missä se on ollut ennenkin — edustajakokouksesta, joka kokoontui myöhemmin kuin olisi pitänyt. Oikeus-tutkimus käy tarpeettomaksi, kun kyseessä on »tunnustuksen tehnyt syytetty».

»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti».
Genève 1905, julk. KK

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

32

EHDOTUS KK:n VAALIEN
SUORITTAMISJÄRJESTYKSESTÄ

HUHTIKUUN 25 (TOUKOKUUN 8) pnä

Ehdotan ensin määrättäväksi, montako jäsentä on valittava, suorittamaan vaalit salaisella äänestyksellä ja sopimaan sitten, missä määrin äänestyksen tulokset saatetaan julkisuuden tietoon.

»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti».
Genève 1905, julk. KK

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

33

PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS
KK:n TOIMEENASTUMISAJASTA

Edustajakokous päättää, että sen valitsema uusi KK ryhtyy täyttämään velvollisuuksiaan viivyttelämättä.¹⁸⁶

Esitetty huhtikuun 25
(toukokuun 8) pnä

Julkaistu 1905 kirjassa
»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti».
Genève, julk. KK

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

34

PUHEENVUORO VSDTP:n III EDUSTAJAKOKOUKSEN
PÖYTÄKIRJOJEN JULKAISEMISESTA

HUHTIKUUN 25 (TOUKOKUUN 8) pnä

P u h e e n j o h t a j a huomauttaa siitä, ettei voida ratkaista etukäteen, missä määrin edustajakokouksen pöytäkirjoja on supistettava. Päiväjärjestystä koskevat puheet on

julkaistava kokonaisuudessaan; hän huomauttaa edelleen, että teknillinen puoli joudutaan järjestämään ulkomailla uudelleen, mikä saattaa vaikuttaa edustajakokouksen pöytäkirjojen julkaisunopeuteen.

»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen edustajakokous. Pöytäkirjojen täydellinen teksti», Genève 1905, julk. KK

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

35

KORJausehdotuksia
PROPAGANDA- JA AGITAATIOTYÖTÄ
KOSKEVAAN PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUKSEEN¹⁸⁷

Päätöslauselma kokonaisuudessaan

a) On järjestettävä kirjallisuus- ja propagandaryhmä, joka laatii yhteisen propagandaohjelman ja kirjoittaa sitä vastaavasti joukon yleistajuisia kirjasia puolueen tärkeimmistä ohjelma-, taktiikka- ja organisaatiokysymyksistä, *

a) jota paitsi on kiinnitettävä huomiota erikoisesti siihen, että julkaistaan lentokirjasia talonpoikaiston keskuudessa suoritettavaa työtä varten,

b) huolehdittava siitä, että Venäjällä järjestetään yleistajuisen lehden julkaisutyö.

c) kohtaa muutettava

hyväksytty

c) ryhdyttävä toimenpiteisiin liikkuvien agitaattori- ja propagandistiryhmien järjestämiseksi paikallisten keskusten avuksi.¹⁸⁸

Lenin

Kirjoitettu huhtikuun 25
(toukokuun 8) pnä 1905

Julkaistu 1905 kirjassa
»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen edustajakokous. Pöytäkirjojen täydellinen teksti», Genève, julk. KK

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* Päätöslauselmaehdotuksen teksti on painettu petiitillä. Toim.

PUHEENVUOROJA KAUKASIAN TAPAHTUMIA KOSKEVAA
PÄÄTÖSLAUSELMAA KÄSITELTÄESSÄ

HUHTIKUUN 26 (TOUKOKUUN 9) pnä

1

Se ei ole oikein, että puolue sitoutuu antamaan kapina-
määräyksen, kun Kaukasia aloittaa vallankumouksen. Me
ainoastaan velvoitamme KK:ta tukemaan liikettä. *

2

Yleensä yhdyn tov. Petrovin korjausehdotukseen¹⁸⁹, vaika
siinä ei olekaan vallankumouskehotusta. **

•VSDTP:n kolmas sääntömääräinen
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti.
Genève 1905, julk. KK

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

VSDTP:n III EDUSTAJAKOKOUSTA
JA SEN PÄÄTÖKSIÄ
KÄSITTELEVÄN ESITELMÄN JÄSENNUYS¹⁹⁰

III edustajakokous ja sen päätökset

- A) Miksi sekä edustajakokous että konferenssi?
B) Organisaatiokysymys edustajakokouksessa ja konferens-
sissa.

* Pöytäkirjavalioikunnan merkinnöissä puheenvuoron loppu on muotoiltu seuraavasti:

»Me ainoastaan velvoitamme KK:ta tukemaan liikettä, ei ole aslanmukaista tehdä johtopäätöstä, että Kaukasian tilanteen huomioon ottaen on vain agitoitava ja propagoitava. Kiinnitän kaikkien huomiota tähän kappaleeseen.

Kukaan ei pyydä puheenvuoroa. Keskustelu julistetaan päättyneeksi.» Toim.

** Pöytäkirjavalioikunnan merkinnöissä tämä Leninin puheenvuoro on muotoiltu seuraavasti: »L e n i n. Eikö olisi aiheellista lisätä 'Venäjän proletariaattia ja talonpoikaistoa'. Rybkin sanoi juuri, että päätöslauselmassa voitaisiin huomauttaa, ettei Kaukasian pitäisi aloittaa kapinaa ennen kuin Venäjä voi sitä tukea. Mutta sitä varten olisi muutettava koko päätöslauselma. Paikallisten henkilöiden lausumat ovat tärkeitä; yleensä yhdyn tov. Petrovin korjausehdotukseen, vaikka siltä puuttuukin vallankumouskehotus.» Toim.

C) Taktiikkakysymykset edustajakokouksessa ja konferenssissa.

- A) { 1. Ilman Neuvostoa *koollekutsutun* edustajakokouksen laillisuus.
2. *Itse* edustajakokouksen laillisuus.
3. Mikä esti järjestämästä edustajakokousta? (Yhden edustajakokouksen muuttuminen kahdeksi.)

B) III edustajakokouksen kolme tärkeintä organisaatiokysymystä:

- Bb) 1) § 1.
2) »Yksikeskuksisuus».
3) »Vähemmistön oikeuksien takaaminen».

Bc) Konferenssin organisaatiosäännöt.

- (1) johtavat »kollektiivit» (?).
(2) »paikallisjärjestö» (? entä § 1?).

C) (3) KK ja TpK — ja OK

???

(4) Sopimusehdot?

edustajakokouksessa?

- 4 1. Väliaikainen vallankumoushallitus.
3 2. Aseellinen kapina.
2 3. Nykyinen poliittinen tilanne.
1 4. Suhtautuminen muihin vallankumous- ja oppositiopuolueisiin.
5. 5. Toimeenpaneva komissio.
4. 4. KK = TpK + aluekomiteain edustajat = konferenssi.
3. 3. aluekomiteat = alueiden edustajakokousten valtuusmiehet.
2. 2. alueiden edustajakokoukset = johtavien kollektiivien edustajat.

1. Johtava kollektiivi = komitea + kaikki piirikomiteat + erikoinen ryhmä.

Komitea tekee tiliä piirikomiteoille ja lähettää, esittää sinne »kyselyn».

Komitea on miltei piirikomiteoiden jäsenten valitsema.

paikallisjärjestön ryhmät
 Menshevikkien kohteliaisuuksia:
 »lupauksen karkea rikkominen»
 »edustajakokouksen tyrkyttäminen puolueelle»
 »ennen kuulumaton rikos»
 »puolueen luottamuksen pettäminen»
 »kursailematonta petosta»
 »väärennyistä»

»väkivaltaisuutta järjestyneen proletariaatin tahtoa
 kohtaan» (s. 13)

Menshevikkien ehdot

»edustettuna tulee olla *koko puolueen*, t.s.
 sen varsinaiset jäsenjoukot» [s. 8]

»voidaanko ratkaista taktillisia kysymyksiä, ennen
 kuin koko puolue on alustavasti keskustellut niistä? Eikö
 ole kevytmielistä... aseellinen kapina... kirjallisuudessakin
 väittely vasta alkanut» (s. 10)

»olemme kuulleet» (ss. 10—11).

*Kirjoitettu 1905 toukokuussa,
 15 (28) päivän jälkeen*

*Julkaistu ensi kerran 1931
 XVI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

MUISTIINPANOJA »VÄLIAIKAISESTA VALLANKUMOUSHALLITUKSESTA» ARTIKKELIA VARTEN¹⁹¹

1. Seuraako Marxin vuoden 1850 maaliskuussa kommunisteille osoittamasta »Vetoomuksesta»¹⁹², että Marx *ei pitänyt mahdollisena* kommunistien osallistumista yhdessä porvariston kanssa väliaikaiseen vallankumoushallitukseen demokraattisen kumouksen kaudella?

2. Onko totta, että mainitussa »Vetoomuksessa» Marx *ei herättänyt edes kysymystä* sosialidemokraattien osallistumisesta väliaikaiseen vallankumoushallitukseen?

3. Onko mitään eroa, jos sanotaan »ei pidetä mahdollisena osallistumista» tai »ei herätetä kysymystä osallistumisesta»?

4. Onko totta, että mainitussa »Vetoomuksessa» Marx itse

totesi pikkuporvarillisen demokraattisen puolueen lujittu-
neen ja kommunistisen työväenpuolueen heikenneen viime
aikoina?

5... *

*Kirjoitettu 1905 toukokuussa,
ennen 21 (kesäkuun 3) päivää*

*Julkaistu ensi kerran 1926
V Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

KATSAUS PUOLUEEN JAKAUTUMISEEN¹⁹³

»Economismi» ja vanha
»Iskra». 1900—1903.

Puolueen II edustajakokous.
VII 1903.

Taistelu kooptaatiosta eli
»piiritystila»
VIII—XI 1903.

ad 5.

{ Kerholaisuus ja puolue!
Rauha »ekonomistien» kans-
sa!
Leninin »kerettiläisopit».
XI 1903—I 1904. }

Sovintoyritykset
vanha ja uusi »Iskra»
(»kuilu»). I—VII 1904.

1) »Economismi» ja vanha
»Iskra». (Vuoden 1901 edus-
tajakokouksen päätöslausel-
mat) ¹⁹⁴.

2) II edustajakokous. 51 = 8 +
+10+9+24. ¹⁹⁵ (= »Ekono-
mistit» ja vanha »Iskra».)

3) 26. 8. 1903—26. 11. 1903. ¹⁹⁶
(Ei koskaan yhdessä Marty-
novin kanssa! ¹⁹⁷
»Periytyvyys».
Kirje 8. X 1903. ¹⁹⁸)

4) 26. 11. 1903—7. I 1904.
[Salainen järjestö.]

5) 7. I 1904—? 9. VII 1904.

Venäjällä olevat komiteat
ja »Iskran» toimitus.
»22» ja »19». ¹⁹⁹ Taistelu
edustajakokouksesta. Pal-
jastava »asiakirja».

* Käsikirjoitus katkeaa tähän. *Toim.*

Taistelu edustajakokouksesta.

VII 1904—V 1905.

6) VII 1904—V 1905.

Enemmistökomiteain Toimikunta = 3 konferenssia.
»Vperjod».

»Zemstvokampanjasuunnitelma».

Puolueen III edustajakokous V 1905.
III edustajakokouksen jälkeen. VI 1905—

7) V 1905. Edustajakokous ja konferenssi.

8) Après le * III edustajakokous.²⁰⁰

*Kirjoitettu alkaisintaan
toukokuussa 1905*

*Julkaistu ensi kerran 1926
V Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

TUOREIMPIA UUTISIA

»Potjomkin» ilmestyi Feodosiaan.²⁰¹ Se otti elintarvikkeita ja lähti tuntemattomaan suuntaan kaapattuaan erään karjalastissa olleen venäläisen kauppaluksen. Sanotaan sen saaneen hiiltäkin eräästä englantilaisesta kauppaluksesta. Antautumisesta ei ole puhuttakaan: »Potjomkin» on ottanut päämääräkseen nostaa kapinaan kaikki rannikkokaupungit. Alla seuraa »Potjomkinin» levittämän *julistuksen* teksti (erään saksalaisen lehden Bukarestista saaman tiedon mukaan).

»Sivistyneille kansalaisille ja työväelle! Itsevaltaisen hallituksen rikokset ovat ehdyttäneet kaiken kärsivällisyyden. Suuttumuksen valtaan joutunut Venäjä julistaa: alas orjuuden kahleet! Hallitus aikoo hukuttaa koko maan vereen unohtaen, että sotaväki koostuu sorretun kansan pojista. »Potjomkinin» miehistö on ottanut ensimmäisen ratkaisevan askeleen. Me emme halua olla enää kansamme pyöveleitä. Tunnuksemme on: kuolema tai koko Venäjän kansan vapaus! Me vaadimme lopettamaan sodan ja kutsumaan koolle viivyttelämättä yleisen äänioikeuden nojalla perustavan kokouksen. Tämän päämäärän puolesta tulemme taistelemaan loppuun

* — Jälkeen. *Toim.*

saakka: voitto tai kuolema! Kaikki vapaat ihmiset, kaikki työläiset tulevat olemaan puolellamme taistelussa vapauden ja rauhan puolesta. Alas itsevaltius! Eläköön perustava koulu!»

»Proletari» n:o 7, heinäkuun 10
(kesäkuun 27) pnä 1905

Julkaistaan »Proletari» lehden
tekstin mukaan, joka on tarkistettu
vertaamalla käsikirjoitukseen

VSDTP:n III EDUSTAJAKOKOUKSEN PÖYTÄKIRJOJEN JULKAISUVALIOKUNNAN SELITYS PÖYTÄKIRJOJEN TEKSTIIN

Edustajakokouksen äänimäärän suhteen pöytäkirjavalio-
kunta pyytää lukijoita ottamaan huomioon seuraavaa. Edus-
tajakokouksessa oli 46 ääntä, jotka kuuluivat 23 edustajalle,
joista yhdellä oli yksi ääni, yhdellä kolme ja muilla kaksi
ääntä. (Tov. Golubinin saavuttua, t.s. 18. istunnosta alkaen,
edustajia oli 24.) Edustajakokouksen miltei kaikissa äänes-
tyksissä äänet laskettiin edustajien lukumäärän mukaan, t.s.
yksinkertaisuuden vuoksi oletettiin, että kaikilla edustajilla
on yksi ääni. Siitä syystä jaa- ja ei-äänien summa on 23
eikä 46. On itsestään ymmärrettävää, ettei tämä laskutavan
yksinkertaistaminen voinut vaikuttaa tuloksiin, sillä nii jaa-
kuin ei-äänienkin määrä väheni yhtäläisesti puoleen. Sellaista
tapausta, että päätöksen teko olisi riippunut yhdestä kolme
ääntä omaavasta toverista, ei ollut kertaakaan.

*Kirjoitettu viimeistään
heinäkuussa 1905*

Julkaistu 1905 kirjassa
»VSDTP:n kolmas sääntömääräinen
edustajakokous. Pöytäkirjojen
täydellinen teksti»,
Genève, julk. KK

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

LENTOLEHTISEN JÄSENNYS 202

Kansalaisille!

Venäjän kansalle ja
Venäjän kaikille kansoille.

1. Yleinen sota — verenvuodatusta — verilöyly 9. I — bar-

rikadeja Riika — Kaukasia, Puola — Odessa etc. etc. — Talonpoikaikapinat.

2. Minkä vuoksi?

Perustava kokous. V a p a u d e t kansalle.

Kauppa

3. Hallituksen vastaukset. Zemstvomiesten pettäminen. Hallitus haastaa taisteluun. Armeija ja laivasto epäröivät.
4. Mitä on tehtävä? Vallankumousarmeija ja vallankumoushallitus.
5. Kaikki valveutuneet työläiset, kaikki rehelliset demokraatit, kaikki taisteluun valmiit talonpojat kokoontukoot ja järjestäytykööt *vallankumousarmeijan* ryhmiksi ja osastoiksi, hankkikoot aseita, valitkoot päällikkönsä, olkoot valmiina tekemään kaiken mahdollisen kapinan avustamiseksi.
6. Tavoitteeksi tulee asettaa vallankumoushallituksen muodostaminen. Kapinan yhtenäistäminen. Kansan voimien keskittäminen. *Vapauden ja vapaustaistelun organisaatio*.
7. Vallankumoushallituksen tunnukset ja tavoitteet.

Viisi tärkeintä —
— keskeisintä —
kansan hallitus-
muodon perusta

{	(1) Perustava kokous.
	ja osittaiset vaalit
	(2) Kansan aseistaminen.
	(3) Vapaus.
	(4) Talonpoikaiskomiteat.
	(5) Sorrettujen kansojen vapauttaminen.
(6) 8-tuntinen työpäivä.	

8. Vallankumousarmeija ja vallankumoushallitus. Työläiset, järjestäytykää! Koettakaa johtaa väkijoukkoa! Vetäkää talonpojat mukaan!

Kirjoitettu heinäkuussa 1905

*Julkaistu ensi kerran 1926
V Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

MERKINTÖJÄ BOLSHEVIKKIEN JA MENSHEVIKKIEN TAKTIIKAN ERILAISUUDESTA BULYGININ DUUMAAN NÄHDEN

- [1] Voimaperäinen agitaatio duumaa koskevan lain johdosta.]*
- (2) Duuman boikotointia ehdottaneiden porvarillisten demokraattien vasemman siiven tukeminen.
 - (3) Voimaperäinen agitaatio vaalien johdosta ja niiden aikana duumaa vastaan.
 - (4) Keskeisenä tunnuksena agitaatiotyössä:
 - aseellinen kapina
 - vallankumousarmeija
 - väliaikainen vallankumoushallitus
 - (6 kohtaa).

[1] Sama]*

- (2) Ei
- (3) Voimaperäinen agitaatio ei niinkään duumaa vastaan kuin päättäväisempien valitsemiseksi.
- (4) Tunnukset agitaatiotyössä:
 - perustava kokous
 - kansan agitaatiokomiteat
 - illegaalinen edustus
 - vallankumouksellinen itsehallinto.

*Kirjoitettu 1905 elokuun
11 ja 23 (elokuun 24 ja syyskuun 5)
päivän välisenä aikana*

*Julkaisu ensi kerran 1926
V Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

MUISTIINPANOJA BULYGININ DUUMAN VAALEJA KOSKEVASTA KYSYMYKSESTÄ

- 1) Osallistuttava ja valittava vain itsevaltiuden kannattajia («Moskovskije Vedomosti»²⁰³).
- 2) Osallistuttava ja valittava vain liberaaleja («Vestnik Jevropy»²⁰⁴, «Rus»²⁰⁵, «Osvobozhdenije», etc. etc.).

* Hakasuluissa oleva teksti on käsikirjoituksessa pyyhitty yli. *Toim.*

- 3) Osallistuttava ja valittava vain demokraattisen ja vapaan edustuksen päättäväisiä kannattajia («Iskra»).
- 4) *Osallistuttava ja valittava vain imperatiivisin mandaatein* (kijeviläiset asianajajat).
- 5) Osallistuttava ja valittava vain siten, että otetaan vallankumouksellinen sitoumus (Tsherevanin «Iskrassa»).
- 6) Aktiivinen boikotointi tunnuksena koko kansan perustava kokous (Bund).
- 7) Aktiivinen boikotointi tunnuksena aseellinen kapina, vallankumousarmeija, vallankumouhallitus («Proletari»²⁰⁶).

}	<i>A part</i> *:	valittava itsenäisesti erikseen koko	}
{	kansan perustava kokous itsestäänsyntymisen tietä.	}	{

(«Iskra» ja osaksi Bund.)²⁰⁷

*Kirjoitettu 1905 elokuussa,
19 (syyskuun 1) päivän jälkeen*

*Julkaistu ensi kerran 1926
V Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

»SOCIALISTISEN POLITIIKAN PERUSTEHTÄVÄ» ARTIKKELIN JÄSENENNYKSEN²⁰⁸

Sosialistisen politiikan perustehtävä

Proletariaatin itsenäinen *poliittinen puolue*, jolla on selvä *sosialistinen* ohjelma.

Ensimmäinen sovellutus käytäntöön.

»K.-d.»²⁰⁹ Sen tehtävät (objektiiviset). Vrt. »*Nasha Zhizniä*»²¹⁰ 18. IX: saatava kansa mukaan ja luottamaan enemmän etc. etc.

Cf. *ibid.* ** kadettipuolueen muodostumista ja »*Birzhevyje Vedomostin*»²¹¹ kumoavaa lausuntoa.

Onko tätä luottamusta horjutettava vai onko sitä tuettava tietyin »*ehdoin*»?

Uusiskralaisten häilymiset (Parvus, Tsherevanin, Martov: »päättäväisten valitseminen»).

Ehdoton taistelu kadetteja vastaan. »*Sovittelijat*». Petturuuden alku.

Vastaväitteitä: 1) »*absentismi*». Slander. On the contrary, the most active agitation.***

* — *Erityisesti. Toim.*

** — Confer *ibidem* — vertaa samassa paikassa. *Toim.*

*** — Parjausta. Päinvastoin mitä aktiivisinta agitointia. *Toim.*

2) vallankumouksellisen porvariston tukeminen». *Ça dépend**. Parlamentissako? niin. Kun valitsemme vanhoillisista ja kadeteista? niin. Mutta nykyään ei sitä eikä tätä, sillä *parlamentarismia ei vielä ole*. Taistelu sen puolesta. Petturuus taistelussa. Kadettien reaalinen** tukeminen tällä haavaa on *vallankumouksellista taistelua*, kapinaa. Kadullako vai parlamentissa? (Cf. Marx über Ledru Rollin. 1849.)²¹²

Onko legaalisia ja puolilegaalisia keinoja käytettävä? On ehdottomasti. Työväen edustajakokousko? — kyllä. Kokouksiako? Niin. Mutta samantapaisten keinojen käyttäminen ei merkitse yhteensulautumista, liukenemistä. Jotta niitä voitaisiin käyttää, tarvitaan itsenäisyyttä, eheyttä, yksimielisyyttä.

Uusiskralaisten taktiikan järjettömyys: »sopimus ja kannatus» plus »leikkivaalit mahdollisena kapina-aiheena». Aiheita voi olla tuhat ja 1.

Ei. Taktiikka on nyt toisenlaista: 1) Armoton taistelu kadettisovittelijoita vastaan. 2) Heitä on vainottava syystä, että ovat menneet duumaan. 3) Sosialidemokraattien itsenäisen puolueen kehittäminen käymällä taistelua kadetteja vastaan ja harjoittamalla agitaatiota Valtakunnanduuman johdosta. 4) Valmistautuminen kapinaan, joka on tulossa ja jossa, vaan ei »parlamentarismissa», on *nyt* tilanteen ydin. 5) Tässä valmistautumisessa, agitaatiotyössä on käytettävä kaikkia puolilegaalisia ja legaalisia keinoja. 6) Keskittyminen tunnuksiin: aseellinen kapina, vallankumousarmeija, väliaikainen vallankumoushallitus.

*Kirjoitettu 1905 syyskuussa,
18 (lokakuun 1) päivän jälkeen*

*Julkaistu ensi kerran 1931
XVI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* — Olosuhteista riippuen. *Toim.*

** Kaksi mahdollisuutta: (1) Valtakunnanduuma vain murisee. (2) Valtakunnanduuma kamppailee *porvarihallituksesta*. (Tertium non datur. (Kolmatta ei ole annettu. *Toim.*) Valtakunnanduuma ei kykene taistelemaan *johdonmukaisesti* vallankumouksen hyväksi.) Niin *ensimmäisessä* kuin *toisessakin* tapauksessa ratkaisee kapina. Ad (2) (Kohtaan (2). *Toim.*) — sopiva veruke, ei muuta. Vaarana Petrunkevitchien et kumpu valta.

MUISTIINPANO²¹³

Osvobozhdenijelaisen ja sosiali-

demokraatin keskustelu

Kohdat

1) kapina on mahdoton af-
ter Potjomkin*.	— Mahdoton <i>käy</i> (werden)
mahdolliseksi.
2) voimien yliarviointi.	— »rikkahin, vaurahin, köy-
hä** ja varaton» ²¹⁴
3) K. Kautsky väliaikai-
sesta vallankumoushalli-
tuksesta.	— kapina on yhteydessä vä-
liaikaiseen vallankumous-
hallitukseen. Kapinan tun-
nustaminen hallituksen ta-
holta = sotatila.
4) boikottiajatuksen järjet-
tömyys: ei ole käytettä-
vä aseita.	— Ota tässäkin oppia viholli-
sesta, jos et usko ystäviä.
Hallituksen boikottipelko.
5) kapina ja »iäkkäät» työ-
läiset. Trade-unionismi.
»Luokkapuolue».	— »rintamapalvelukseen kel-
paamattomia». Niin, heitä
käytettäkään trade-unio-
nismia varten, se on totta,
mutta he ovat <i>jälkijoukkoa</i> .
6) parlamenttitoiminnan
sääntö: auta naapureita,
muutoin autat »Moskovs-
kije Vedomostia».	— niin, parlamentissa tulem-
me auttamaan teitä vastus-
tamaan »Moskovskije Vedo-
mostia», kun on tehtävä sel-
lainen valinta, mutta asian
ydin ei ole nyt siinä. Taiste-
lua ei käydä parlamentissa,
vaan parlamentista. Te ette
ole taistelijoita.

Kirjoitettu 1905 syyskuun lopulla

*Julkaistu ensi kerran 1931
XVI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* — Potjomkinin jälkeen. *Toim.*

** Aivan »köyhä» sotatekniikan etc. kannalta katsoen. Mutta tarkastelkaapa liikettä ja sen alkuvoimaista kasvua: 9.1 — Riika, — Puola — 1½ -miljoonal-
nen lakko — Odessa — Kaukasia — Moskova. IX 1905.

VENÄJÄN RAHATALOUS

Olemme jo monesti huomauttaneet, että itsevaltainen hallitus sotkeentuu yhä pahemmin rahataloudellisessa suhteessa asioissaan (tai vehkeilyissään, mikä taitaa olla oikeammin). Rahatalouden romahdus käy yhä ilmeisemmin väistämättömäksi. Tässä mielenkiintoinen todistus siitä. Euroopan rahapösojen erään vaikutusvaltaisimman äänenkannattajan, lontoolaisen »The Economist» lehden ²¹⁵ Berliinin-kirjeenvaihtaja tiedotti lokakuun 11 pnä u.1.:

»Mendelssohnin toiminimen edustaja oli tällä viikolla Pietarissa osallistuakseen Venäjän hallituksen ja ranskalaisten pankkiirien neuvotteluihin uudesta Venäjän lainasta, josta siellä on ollut jo paljon puhetta. Tiedoissa, joita tänne on saatu ilmeisesti luotettavista lähteistä, lainan suuruus on määritelty 75 miljoonaksi punnaksi (noin 700 miljoonaksi ruplaksi), joista Ranskan osalle tulee noin puolet ja loput tarjotaan Saksalle, Hollannille, Englannille ja Yhdysvalloille. Niin ikään väitetään, että suurin osa liikkeelle laskettavista sitoumuksista (of the issue) käytetään niiden valtion seteleiden katteeksi (?? taking up the Treasury Notes?), jotka sijoitettiin Ranskaan ja Saksaan sodan aikana.

Se että Venäjä turvautuu rahamarkkinoihin tällaisen suhdanteen vallitessa (at just this juncture), jolloin kaikki suuret keskukset ovat tavattomassa ahdingossa (are under unusual pressure), katsotaan selväksi todistukseksi sen rahataloudellisista vaikeuksista (straits). Erään selityksen mukaan vain pienehkö osa yllä mainitusta summasta tarjotaan merkittäväksi nyt heti, muu osa realisoidaan (will be raised) myöhemmin, nähtävästi ensi vuoden alussa. Mutta tämä on vain omiaan antamaan entistä epäsuotuisamman käsityksen Venäjän rahantarpeesta. On ilman muuta selvää, että Saksassa ei olla lainkaan kiinnostuneita Venäjän lainasta juuri nykyhetkellä. Eivät yksistään täkäläisillä rahamarkkinoilla vallitsevat olot, vaan sitäkin suuremmassa määrässä poliittisen kuohunnan (turmoil) jatkuminen Venäjällä ja hallituksen arvovalan ilmeinen heikkeneminen, ettemme sanoisi romahtaminen (breakdown), ovat kaikki sellaisia tosiasioita, joille annetaan Saksassa niin suuri arvo (are being weighed in a manner), että se tietää pahaa tulevalle merkinnälle.»

*Kirjoitettu 1905 lokakuun 1 (14)
päivän jälkeen*

*Julkaistu ensi kerran 1931
XVI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsitkirjoutuksen mukaan

LISÄYKSIÄ V. KALINININ ARTIKKELIIN »TALONPOIKIEN EDUSTAJAKOKOUS»²¹⁶

1

Huomaamme siis, että valvutuneiden sosialistien tulee ehdottomasti tukea kaikkien, vieläpä varakkaidenkin talonpoikien vallankumouksellista taistelua virkamiehiä ja tilanherroja vastaan, mutta valvutuneiden sosialistien tulee osoittaa suoraan ja selvästi, että talonpoikien toivoma »musta jakko»²¹⁷ ei ole vielä läheskään sosialismia. Sosialismi vaatii rahan vallan, pääoman vallan hävittämistä, koko tuotantovälineiden yksityisomistuksen hävittämistä, tavaratalouden hävittämistä. Sosialismi vaatii, että maat ja tehtaat siirtyisivät kaikille työtätekeville, jotka järjestävät suurtuotannon (ei-vätkä hajanaista pientuotantoa) yhtenäisen suunnitelman mukaan.

Talonpoikien taistelu maasta ja vapaudesta on pitkä askel kohti sosialismia, mutta se ei ole vielä läheskään sosialismia.

2

...Edustajakokouksen hyväksymä taktiikkaa koskeva päätöslauselma suorastaan ällistyyttää vähäpätöisyydellään. Me olemme taipuvaisia oletamaan, että tässä on taas joku talonpoikien hyvänsuopa ystävä (liberaali) ollut »selittämässä» jotakin.

Tässä päätöslauselma:

»Talonpoikaisliiton toiminta voi paikallisista oloista riippuen olla sekä julkista että salaista (maanalaista). Liiton kaikkien jäsenten tulee levittää katsomuksiaan ja toteuttaa vaatimuksiaan kaikin mahdollisin keinoin välittämättä maapäälliköiden, poliisin ja muun esivallan vastustuksesta. Muun muassa kehotetaan hartaasti käyttämään oikeutta laatia kylä- ja volostikokouksissa sekä yksityisissä kokouksissa yleisiä valtiorakenteen parantamista ja kansan elintason kohottamista koskevia päätöksiä.»

Tällainen päätöslauselma on äärimmäisen epätyytyttävä. Vallankumouksellisen kapinakehotuksen asemesta se antaa vain yleisiä liberaalisia neuvoja. Vallankumouksellisen puolueen järjestämisen asemesta päätöslauselma järjestää vain liberaalisen puolueen kylkirakennuksen. Itse liikkeen kehitys on väistämättömästi ja kiertämättömästi erottava liberaalit tilanherrat ja vallankumoukselliset talonpojat, ja me

sosialidemokraatit teemme parhaamme tämän erottumisen jouduttamiseksi.

»Proletari» n:o 25,
marraskuun 16 (3) pnä 1905

Julkaistaan »Proletari» lehden
tekstin mukaan, joka on tarkistettu
vertaamalla käsikirjoitukseen

**PUHEENVUOROJA KÄSITELTÄESSÄ KYSYMYSTÄ,
ONKO PIIRIKUNNAN JA VIIPURINPUOLEN
JÄRJESTÖILLÄ OIKEUS OLLA EDUSTETTUNA
VSDTP:n PIETARIN KAUPUNKIKONFERENSSISSA²¹⁸**

HELMIKUUN 11 (24) pnä 1906

1

Tov. Dan ei tunne parlamenttitaktiikkaa. Missään Länsi-Euroopan maassa toimikunnan jäseneltä ei ole riistetty oikeutta tehdä ehdotuksia.

2

On kaksi ehdotusta: ratkaistava kysymys 56 äänestä ja onko syrjäytettävä konferenssista koko piirikuntajärjestö. Pyydän äänestämään.

3

Pyydän asettamaan äänestykseen, voidaanko Pietarin järjestön eräältä osalta riistää täällä edustus-oikeus.

4

Pyydän äänestämään ensiksi minun ehdotuksestani: suosituuko kokous äänestämään tov. Martovin ehdotuksesta.

5

Tov. Nikolai teki ehdotuksen, jota hän sanoi aivan oikeutetusti radikaaliksi,²¹⁹ kun tehdään ehdotus, joka eliminoi kaiken muun, niin se asetetaan ensiksi äänestettäväksi.

Julkaistu ensi kerran 1930
»Proletarskaja Revoljutsija»
aikakauslehdessä 12. n:ossa

Julkaistaan NKP:n KK:n
Marxismien-leninismien Instituutin
Keskuspuoluearkistossa säilytettävänä
olevien sihteerin merkintöjen mukaan

VSDTP:n YHDISTÄVÄ EDUSTAJAKOKOUS²²⁰

10.—25. HUHTIKUUTA (23. HUHTIKUUTA — 3. TOUKOKUUTA) 1906

1

PUHEENVUOROJA EDUSTAJAKOKOUKSEN 2. ISTUNNOSSA
EDUSTAJAKOKOUKSEN PUHEMIEHISTÖLLE JÄTETYJÄ
KIRJALLISIA ILMOITUKSIA KOSKEVAN
NIMENHUUTOÄÄNESTYKSEN JOHDOSTA²²¹

1

Kannatan tov. Schmidtin ehdotusta ja kehotan kaikkia,
jotka haluavat tukea tätä ehdotusta, merkitsemään nimensä.

2

Tov. Larinin ehdotus ei ole mitään muuta, kuin edustajakokouksen vähemmistön mitä karkeinta pilkkaamista enemmistön taholta...

Toistan — se on edustajakokouksen vähemmistön oikeuksien karkeaa pilkkaamista, siten yritetään tehdä olemattomiksi edustajakokouksen reglementin suomat vähemmistön oikeuksien takeet.

*Julkaistu ensi kerran 1907
kirjassa »Tukholmassa 1906
pidetyn VSDTP:n yhdistävän
edustajakokouksen pöytäkirjat»,
Moskova*

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

2

PUHEENVUORO
EDUSTAJAKOKOUKSEN 3. ISTUNNOSSA

L e n i n vastustaa Dania²²² ja puoltaa sitä, että nykytilanteen arviointikysymys on otettava välttämättömästi käsiteltäväksi ja että kansallisuuksia koskeva kysymys on otettava päiväjärjestykseen.

*Julkaistu ensi kerran 1907
kirjassa »Tukholmassa 1906
pidetyn VSDTP:n yhdistävän
edustajakokouksen pöytäkirjat»,
Moskova*

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

3

EHDOTUS EDUSTAJAKOKOUKSEN
PÄIVÄJÄRJESTYSLUONNOKSEN
VIII KOHDAN SANAMUODOSTA

Kohtaan VIII: »Suhtautuminen vaatimukseen, että Puolalla olisi oma perustava kokouksensa», lisättävä sanat: »pitäen silmällä kansallisuuskysymyksen asettelua puolueen ohjelmassa».

*Julkaistu ensi kerran 1907
kirjassa »Tukholmassa 1906
pidetyn VSDTP:n yhdistävään
edustajakokouksen pöytäkirjat»,
Moskova*

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

4

KIRJALLINEN ILMOITUS EDUSTAJAKOKOUKSEN
15. ISTUNNOSSA

Päätöslauselmiemme ensimmäisellä sivulla sanotaan: »luokkaintressit *porvarillisessa vallankumouksessa*»²²³, 27. rivi ylhäältä.

*Julkaistu ensi kerran 1907
kirjassa »Tukholmassa 1906
pidetyn VSDTP:n yhdistävään
edustajakokouksen pöytäkirjat»,
Moskova*

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

5

PUHEENVUORO EDUSTAJAKOKOUKSEN
24. ISTUNNOSSA²²⁴

Luulen ilmaisevani koko edustajakokouksen tahdon, jos sanon Venäjän sosialidemokraattisen puolueen nimissä tervetulleiksi sen uudet jäsenet ja toivon, että tämä yhdistyminen muodostuisi varmimmaksi tulevan taistelun menestyksen takeeksi.

*Julkaistu ensi kerran 1907
kirjassa »Tukholmassa 1906
pidetyn VSDTP:n yhdistävään
edustajakokouksen pöytäkirjat»,
Moskova*

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

SANOMALEHTIEN JA AIKAKAUSJULKAISUJEN PARISSA

»Retshiä»²²⁵ kuohuttaa syvästi se, että huhuttaessa puoleksi kadeteista ja puoleksi virkavallan edustajista koostuvasta ministeristöstä, vasemmistolehdistö on alkanut puhua kadettien ja kamarillan lehmäkaupoista, petturuudesta, mikä ei ole vältettävissä tällaisissa kaupoissa.

»Onko tarpeellista todistaa näiden väitteiden valheellisuutta ja järjettömyyttä?» »Retsh» äkäilee.

Näyttää olevan, herrat kadetit, ja vieläpä hyvinkin tarpeellista, sillä samassa artikkelissa (»Nälänhätä ja politiikka») sanotaan:

»Tämä vitkallinen ja vaikea taistelu (duuman ja nykyisen ministeristön) on kuitenkin johtanut siihen, että kysymys vastuullisesta kabinetista on siirtynyt abstraktisten käsitteiden piiristä konkreettisen todellisuuden maaperälle ja on pohdinnan alaisena eräänä reaalisen mahdollisuutena.»

Mainiota. Entä sellaiset kysymykset kuin Valtakunnan-neuvoston lakkauttaminen, amnestia, yleinen j.n.e. äänioikeus, ovatko kaikki *nämäkin* kysymykset *jo* »reaalisia mahdollisuuksia»? Eivät varmasti ole, eikö niin? Siitähän ei toistaiseksi ole ollut edes mitään puhetta.

Ja koska näin on laita, niin minkä sille mahtaa: »pitää todistaa».

*Kirjoitettu kesäkuun 24
(heinäkuun 7) pnä 1906*

*Julkaistu kesäkuun 25 pnä 1906
»Eho» lehden 4. n:ossa*

*Julkaistaan »Eho» lehden tekstin
mukaan*

SANOMALEHTIEN JA AIKAKAUSJULKAISUJEN PARISSA

»Retsh» muuten olettaa, että kenraali vaatii liian paljon kadettiministeristön hyväksi tekemistä palveluksistaan, ja julistaa, että mitkään ministerinsalkut eivät saa kadetteja luopumaan talonpoikien eduksi tapahtuvan maiden pakko-oton periaatteesta ja täydellisestä amnestiasta. Meistä tuntuu, että käytännöllisenä valtiomiehenä kenraalilla ei ole järkisyitä pilata lehmäkauppoja periaatteiden vuoksi. Eiväthän kadettien suunnitelmien mukaisesti läheskään kaikki maat ole pakko-oton alaisia, vaan ainoastaan sen verran

niistä kuin on lohkaistava talonpojille, jotta nämä voisivat suorittaa kruunun rasituksia; pakko-ottoon joutuvien maiden omistajat saavat edelleen niistä puhdasta rahaa »oikeudenmukaisen arvion mukaisesti», ja rahaahan on nykyaikana paljon helpompi hoitaa kuin maata, joka jo lakkaa tuottamasta tuloa sen vuoksi, kun talonpojat ovat itsepintaisen haluttomia viljelemään sitä toisten hyödyksi. Mitä amnestiaan tulee, niin kadetitkin jo ovat täyttäneet velvollisuutensa maata kohtaan saattamalla korkeimman vallan tietoon kansan yksimielisen toivomuksen nähdä vangit ja karkotetut vapaudessa ja ettei kajottaisi tässä asiassa kruunun ehdottomaan etuoikeuteen päättäneet torpedoida amnestiaa koskevan lakiesityksen, jonka Työryhmä aikoo esittää Valtakunnanduimalle²²⁶. Mitä muuta hyvitystä pitäisi kenraali Trepoville vielä olla? Älkää tinkikö, kenraali, vaan luovuttakaa ohjaketset uudelle kuskille »ilman tuskaa, ilman kohtalokasta ajattelua, ilman turhia ja tarpeettomia epäilyjä»: jääväthän »äärimmäiset keinot» edelleenkin käytettäviinne epäonnistumisen varalta...

*Kirjoitettu kesäkuun 27
(heinäkuun 10) pnä 1906*

*Julkaistu kesäkuun 28 pnä 1906
»Eho» lehden 6. n:ossa*

*Julkaistaan »Eho» lehden tekstin
mukaan*

SANOMALEHTIEN JA AIKAKAUSJULKAISUJEN PARISSA

Epäonnistuttuaan kadetti-, lokakuulais- ja virkamiesministeristökombinaatiossaan hallitus on yrittänyt säikäyttää kadetteja diktatuurilla. Nyt kadetit pelottelevat hallitusta valankumouksella. »Retsh» kirjoittaa:

»Palo laajenee — sellaisen käsityksen saa niistä tiedoista, joita lennätin toimittaa meille joka puolelta Venäjää... Palon vallassa ei ole enää yksin vallankumouksellinen sivistyneistö eikä vain työväenluokka, vaan palon vallassa on talonpoikaisto, sotaväki. T.s. oikeimmin sanottuna koko Venäjä on palon vallassa... Talonpojat alkavat pienimmästäkin syytä kokoontua monituhantisiksi väkijoukoiksi ja tehdä omin päin selvää viranomaisista, maanomistajista, maatiloista ja kartanoista.»

Tämän »palon» johdosta prof. Gredeskul kiirehtii tuomaan ilmi syvällisen käsityksensä historian tapahtumista:

»Olemme epäilemättä ratkaisevien tapahtumien kynnyksellä. *Joko hallitus muuttaa mieltään lähipäivinä ja luovuttaa vallan duuman*

asettamalle ministeristölle tai se saattaa meidät mitä suurimpaan katastrofiin.»

Siis joko vallankumous tai kadettiministeristö. Ei ole mitään kummallista siinä, että kadetti käyttää hyväkseen kaikkea ja ennen muuta kansan vallankumouksellista oma-toimisuutta todistaakseen kadettiministeristön tarpeellisuuden. Hänen ihastuksensa on kuitenkin turha: se vastamyrky — kadettiministeristö —, jota kadettipuoskarit suosittelvat nykyään vallankumoukselle, on tehoton verrattuna vallankumouksellisen omatoimisuuden myrkkyyn, verrattuna »Retshin» itsensä toteamaan joukkojen pyrkimykseen toteuttaa oikeuttaan kokoontumisvapauteen (ei kadettilaiseen, vaan täydelliseen kokoontumisvapauteen) ja kaikkeen maahan nähden.

Yrittäkää parastanne, hyvät herrat, vallankumous selviytyi Witten — Durnovon järjestelmästä, se selviää myös kadettien vastamyrkyistä.

* *
*

Joko vallankumous tai kadettiministeristö, sanoo »Retsh» ja lisää: me emme, luvallanne sanoen, pelkää vallankumousta, mutta teidän käy huonommin. Moisten puheiden arvon tuntevat kuitenkin kaikki, jotka taistelun hetkellä pystyvät seisomaan taisteluasemassa. Pogromien järjestäjien ja vahvistestarien äänenkannattaja »Novoje Vremja»²²⁷ käsittää niin ikään erinomaisesti, että herrat Gredeskulit puhuvat vallankumouksesta vain siksi, että pelkäävät sitä enemmän kuin tulta. Siksipä »N. Vremja» paljastaa nähdäksemme paljon paremmin tekeillä olevien lehmäkauppojen luonteen ja poliittisen olemuksen sanoessaan: »me ja te, herrat kadetit, pelkäämme yhtäläillä vallankumousta, mutta me olemme jo miltei ehdyttäneet voimavaramme taistelussa sitä vastaan, kun taas teillä niitä on vielä jonkin verran — niinpä yritäkää siis älkääkö pitkittäkö asiaa.» Juuri niin. Kadetit sanovat: me voimme odottaakin, mutta »Novoje Vremjan» herrat kehottavat: tulkaa pikemmin, muutoin vallankumous pääsee voitolle.

Viime numerossaan »N. Vremja» kirjoittaakin juuri niin:

»...tapahtuu räjähdys, josta vastuu lankeaa paitsi nykyiselle ministeristölle, myös kadettipuolueelle, joka on syylistynyt siihen, että se, haluamatta menettää arkuuden takia osaa suosioistaan ääriivasemmistolaisten keskuudessa, on saattanut Valtakunnanduuman kohtalokkaan

pitkällisen selkkauksen tielle ja tehnyt rikoksen rauhanomaisen kehityksen lakia vastaan vaatimalla poliittisen ohjelman viivyttämätöntä kovaotteista toteuttamista, vaikka siihen tarvitaan hyvin ja hyvin paljon aikaa.»

Niinhan se aina käy: tingitään, pelotellaan molemmin puolin, mutta sitten myös sovitaan: sama asia ja sama päämäärä.

*Kirjoitettu kesäkuun 28
(heinäkuun 11) pnä 1906*

*Julkaistu kesäkuun 29 pnä 1906
»Eho» lehden 7. n:ossa*

*Julkaistaan »Eho» lehden tekstin
mukaan*

SANOMALEHTIEN JA AIKAKAUSJULKAISUJEN PARISSA

»Mysl» lehti²²⁸ on julkaissut mielenkiintoisen Jaroslavl'n hallintoviranomaisten »proskriptiolistan». Siihen on merkitty »epäluotettavina» kymmeniä henkilöitä (56 Jaroslavl'n kaupungista ja 17 Rybinskin kaupungista), ja salaisessa raportissa pyydetään poliisidepartementilta »asianmukaisia määräyksiä». »Mysl» sanoo tämän johdosta:

»Ajatelkaapa kaikki. Jolla on korvat, hän kuulko. Jolla on ymmärrystä, hän ymmärtäköön. Poliisidepartementti hankkiutuu parhailaan suorittamaan valtavan operaation 'likvidoidakseen' samalla kertaa radikaalisti ja 'lopullisesti' kautta koko Venäjän maan monet järjestöt siten, että 'korjataan talteen' joukoittain ennen kuulumattoman laajassa mitassa henkilöitä, joiden epäillään kuuluvan eserrien, sosialidemokraattien puolueisiin, talonpoikais- ja rautatieläisliittoihin. Siinä tarkoituksessa departementti on vaatinut paikkakunnilta täydelliset luettelot epäilyksenalaisista. Näissä 'proskriptiolistoissa', jotka on keskitetty yhteen paikkaan, on jo tällä haavaa kymmenisen tuhatta henkeä, joita vangitseminen uhkaa Damokleen miekkana.»

Hallitus valmistelelee siis uutta salahanketta. Varustaudutaan sotatoimiin kansaa vastaan, ryhdytään »toimenpiteisiin» duuman hajottamiseksi, luetteloidaan kymmenisen tuhatta vangitsemista varten! Niin kuin loka- — joulukuussa-kin hallitus »vainuaa» vallankumousta, käyttää hyväkseen suhteellista vapautta saadakseen ansaan ja nujerretuksi vielä tuhansia vapaustaistelijoita.

Olkoott kaikki ja jokainen vartiopaikallaan. Hallitus on valmiina, myös vallankumouksellisen kansan tulee valmistautua.

*Kirjoitettu kesäkuun 29
(heinäkuun 12) pnä 1906*

*Julkaistu kesäkuun 30 pnä 1906
»Eho» lehden 8. n:ossa*

*Julkaistaan »Eho» lehden tekstin
mukaan*

VSDTP:n TOINEN (»ENSIMMÄINEN YLEISVENÄLÄINEN») KONFERENSSI²²⁹

3.—7. (16.—20.) MARRASKUUTA 1906

1

ALUSTUS II VALTAKUNNANDUUMAN
VAALIEN AIKAISESTA KAMPPAILUSTA
MARRASKUUN 4 (17) pnä

Pietarin ja Moskovan komiteain,
PSD:n ja latvialaisten päätöslauselma²³⁰

1. Vain porvariston petturuuden vuoksi meidän tulee ryhtyä taisteluun duuman maaperällä.

2. Vaalikamppailun perustaksi on otettava vallankumouksellisen ja »rauhanomaisen» taistelun vastakkainasettelu, osoitettava, miten vaarallista on kadettien hegemonia vapausliikkeessä. Tämän johdosta herää kysymys, voidaanko liittoutua kadettien kanssa (sopimus ensimmäisessä vaiheessa).

3. Yleisenä sääntönä on, että sosialidemokraattien tulee esiintyä ensimmäisessä vaiheessa itsenäisesti; poikkeuksellisesti voidaan ensimmäisessä vaiheessa tehdä sopimuksia puolueiden kanssa, jotka hyväksyvät perustavan kokouksen, aseellisen kapinan j.n.e.; toisessa vaiheessa — teknillinen luonne, vain paikkojen suhteellista jakamista varten. Mikään ei ole vaarallisempaa kuin sanoa joukoille: äänestäkää yhdessä meidän kanssamme sovittelijoita. Krushevania ei tee vaaralliseksi se, että istuu duumassa, vaan se, että on osasena mustasotnialaisessa, hallitusta tukevassa järjestössä. Te tuette erillisten vähäisten poikkeusten vuoksi kadettien hegemoniaa ja horjutatte koko periaatteellista asemaamme (Kaukasia, Moskova, Pietari, Puola eivät halua sopimuksia). Duuma muodostuu vain jyrkemmäksi, jos mustasotnialaiset pääsevät sinne. Miksi te luulette, että sosialidemokraatit ovat syypäitä siihen, jos pääsevät mustasotnialaiset eivätkä kadetit — äänen hajaantuessa?

2

II VALTAKUNNANDUUMAN VAALIEN AIKAISTA
KAMPPAILUA KOSKEVAAN ALUSTUKSEEN
LIITTYVÄ LOPPUPUHEENVUORO

MARRASKUUN 4 (17) pnä

Vaalisopimus on liitto (do ut des*, sanotte joukoille). Me sanomme: me kuljemme väliin yhdessä vallankumouksellisen porvariston kanssa, emme koskaan opportunistisen emmekä petoksellisen porvariston kanssa. Vaalikamppailua tullaan käymään 2 äärirajan välissä: 400 kadettia+100 sosialidemokraattia (sopimustietä) ja 200 mustasotnialaista+250 kadettia+20 tai 50 sosialidemokraattia (ilman sopimuksia). Anojan ja taistelijan samanaikainen asettaminen on oman aseman horjuttamista. Jos tehdään sopimuksia, mustasotnialaiset kärsivät tappion, mutta tappion (moraalisen) kärsivät myös sosialidemokraatit.

*Julkaistu ensi kerran 1960
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 14. osassa*

*Julkaistaan pöytäkirjamerkintöjen
mukaan*

3

PUHEENVUORO MENSHEVIKKIEN
VAALIOHJELMAN KÄSITTELYN YHTEYDESSÄ

MARRASKUUN 6 (19) pnä

Sanoin vain, että ohjelmassa on vallankumoukselliset metodit asetettu rauhanomaisten vastakohtaksi ja siinä kaikki, muu ei tyydytä. Ei osoiteta, missä suhteessa sosialidemokraatit eroavat muista »työtätekevien» ryhmistä (eserristä), kuten on tehty duuman sosialidemokraattisen ryhmän julkilausumassa²³¹. Tieteellistä sosialismia ei aseteta vulgääriin vastakohtaksi.

Ei ole sanottu, että on tehtävä ero proletariaatin kannan ja pienomistajan kannan välillä. Ohjelmassa ei puolusteta liittoa, mutta se on liitto, sillä sen voi allekirjoittaa pikuporvarikin. Me emme voi olla puhumatta ohjelmassa muis-

* — annan, jotta antaisit. Totm.

ta puolueista, mutta tässä ei niistä mainita mitään, on vain epämääräinen viittaus: »päättäväisemmät» y.m.

*Julkaistu ensi kerran 1960
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 14. osassa*

*Julkaistaan pöytäkirjamerkintöjen
mukaan*

4

PUHEENVUOROJA »TYÖVÄEN EDUSTAJAKOKOUKSEN»
KOOLLEKUTSUMISTA KOSKEVASTA KYSYMYKSESTÄ

MARRASKUUN 7 (20) pnä

1

Lenin pitää kiinni siitä, että »työväen edustajakokous» on kipeä kysymys ja että se pitää käsitellä

2

Lenin huomauttaa Plehanovin, Martovin ja muiden kirjeiden julkaisusta porvarilehdistössä ja siitä, että esimerkiksi Kostrov ei esittänyt duumaryhmässä vaadittavaksi kadettiministeristöä (kuten KK on kehottanut) ja rikkoi siten puoluekuria ja menetteli oikein. Agitoimalla »työväen edustajakokouksen» puolesta pistetään keppejä puoluetoimintamme pyöriin. Meillä on KK:n äänenkannattaja, mutta ei ole pää-äänenkannattajaa, miksi? Varoja on, KK:n äänenkannattaja ilmestyy säännöllisesti, mutta puuttuu organisaatiota ja siksi puuttuu pää-äänenkannattaja.

*Julkaistu ensi kerran 1960
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 14. osassa*

*Julkaistaan pöytäkirjamerkintöjen
mukaan*

5

PUOLAN, LÄTINMAAN, PIETARIN, MOSKOVAN,
KESKISEN TEOLLISUUSALUEEN JA VOLGANVARREN SOS.-
DEM. EDUSTAJIEN NIMISSÄ VSDTP:n YLEISVENÄLÄISELLE
KONFERENSSILLE ESITETTY ERIÄVÄ MIELIPIDE

Bundin edustajat ovat esittäneet konferenssille päätöslauselmaehdotuksen, jossa toistuu miltei kokonaisuudessaan Bundin VII edustajakokouksen päätöslauselma ja annetaan

historiallinen arvio duuman boikotoinnista.²³² Allekirjoittaneet konferenssin osanottajat pidättyivät äänestämästä tätä päätöslauselmaa seuraavista syistä. Kysymystä, *miksi* menemme duumaan²³³, olisi väärin ja mahdotonta erottaa kysymyksestä, *miten* me sinne menemme. Boikotin tunnustaminen oikeaksi merkitsee, että koko taktiikkamme perusluonne pysyy nyt, kun osallistumme vaaleihin, aivan samanlaisena, jollaista se oli boikotoitaessa ensimmäistä duumaa. Jos tunnustetaan ensimmäisen duuman kadettienemmistön haitanneen vallankumouksellisten ainesten toimintaa ja samanaikaisesti hyväksytään kadettien ja sosialidemokraattien vaalisopimukset vaalien ensimmäisessä vaiheessa, niin siten kumotaan omat yleiset perusteet omalla käytännön politiikalla. Kun hyväksytään kadettien hegemonia ja tuetaan sitä agitaatiotyössä joukkojen nähden asettamalla yhteisiä vaalilistoja ja tuomitaan sitten tämä hegemonia erikoisessa lisäpäätöslauselmassa, niin se on vallankumouksellisen sosialidemokratian koko taktiikan ja kaikkien periaatteiden saattamista mitä huonoimpaan valoon. Tämän perusteella saatamme koko VSDTP:n tietoon seuraavan eriävän mielipiteemme.

»Valtakunnanduuman lainsäädäntöilveily ja duuman hajottaminen osoittivat täysin oikeaksi Valtakunnanduumaan nähden harjoitetun boikottitaktiikan, joka auttoi kansanjoukkoja arvioimaan oikein tämän laitoksen voimattomuuden ja epäitsenäisyyden.

Mutta porvariston vastavallankumouksellinen menettely ja Venäjän liberaalien sovittelutaktiikka ovat haitanneet boikotin välitöntä menestymistä ja pakottaneet proletariaatin ryhtymään taisteluun tilanherrojen ja porvariston vastavallankumousta vastaan myös duumakampanjan puitteissa.

Socialidemokraattien tulee käydä tätä taistelua niin duuman ulkopuolella kuin itse duumassakin pitäen silmällä proletariaatin luokkatietoisuuden kehittämistä, perustuslaki-iluusioiden jatkuvaa paljastamista koko kansan nähden ja vallankumouksen kehittämistä.

Tällaisen asiointilan vuoksi ja mainitussa tarkoituksessa Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen tulee osallistua mitä tarmokkaimmin nykyiseen duumakampanjaan.

Socialidemokraattien vaali- ja duumakampanjan perustehtäviä on ensiksikin selittää kansalle, että duuma on täysin kelvoton välikappale proletariaatin ja vallankumouksellisen

pikkuporvariston, varsinkin talonpoikaiston vaatimusten toteuttamisen kannalta. Toiseksi selittää kansalle, ettei poliittista vapautta voida saavuttaa parlamentaarista tietä niin kauan kuin todellinen valta on tsaarihallituksen käsissä, selittää aseellisen kapinan, väliaikaisen vallankumoushallituksen sekä yleiseen, välittömään, yhtäläiseen ja salaiseen äänestykseen pohjaavan perustavan kokouksen välttämättömyys. Kolmanneksi arvostella ensimmäistä duumaa ja tehdä selkoa Venäjän liberaalien vararikosta ja varsinkin siitä, miten vaaralliseksi ja tuhoisaksi muodostuisi vallankumouksen asialle se, jos liberaalis-monarkistinen kadetti puolue esittäisi tärkeintä ja johtavaa osaa vapausliikkeessä.

Proletariaatin luokkapuolueena sosialidemokraattisen puolueen tulee pysyä koko vaali- ja duumakampanjassa ehdottomasti itsenäisenä eikä se saa tunnustensa eikä taktiikkansa osalta sulautua tässäkin tapauksessa millään muotoa mihinkään toiseen oppositio- tai vallankumouspuolueeseen.

Siitä syystä sen tulee vaalikamppailun ensi vaiheessa, t.s. joukkojen edessä, esiintyä yleensä ehdottoman itsenäisesti ja asettaa vain puolueen omia ehdokkaita.

Poikkeukset tästä säännöstä ovat sallittavia vain äärimmäisen tarpeen vaatiessa ja vain niiden puolueiden suhteen, jotka hyväksyvät täydellisesti välittömän poliittisen taistelumme perustunnukset, t.s. tunnustavat aseellisen kapinan välttämättömäksi ja taistelevat demokraattisen tasavallan puolesta. Sitä paitsi näitä sopimuksia voidaan tehdä vain yhteisen ehdokaslistan asettamisen puitteissa rajoittamatta millään tavoin sosialidemokraattien poliittisen agitaation itsenäisyyttä.

Työväenkuuriassa sosialidemokraattinen puolue esiintyy ehdottomasti itsenäisenä tekemättä sopimuksia minkään muun puolueen kanssa.

Vaalien seuraavissa vaiheissa, t.s. kaupunkien valitsijamiesten, maaseudun valtuutettujen ja valitsijamiesten kokouksissa, voidaan tehdä erinäisiä sopimuksia vain sitä varten, että jaetaan suhteellisesti paikat sopimuksen tehneiden puolueiden saaman äänimäärän mukaan. Samalla sosialidemokraatit jakavat porvarilliset puolueet sen mukaan, miten johdonmukaisia ja päättäväisiä nämä ovat demokraattisuudessaan, seuraaviin perustyyppeihin: a) eserrät, P.P.S. ja nii-

den kaltaiset tasavaltalaispuolueet*; b) kansansosialistit²³⁵ ja saman tyyppiset trudovikit**; c) kadetit.»

»Proletari» n:o 8,
marraskuun 23 pnä 1906

Julkaistaan »Proletari»
lehden tekstin mukaan

TYÖVÄEN EDUSTAJAKOKOUS JA YHTYMINEN ESERRIEN KANSSA

(HUOMAUTUS)

Kuten lukijamme »Proletarin» 9. n: on perusteella jo tietävät²³⁶, menshevikki J. Larin puoltaa kirjasessaan puolueetonta työläisten edustajakokousta ja sosialidemokraattisen puolueen sekä eserrien, P.P.S:n ja yleensä kaikkien »sosialististen» puolueiden yhtymistä. Samalla J. Larin itse mainitsee, ettei eserrien puolueen jäsenmäärää tiedetä. Hänen sanojensa mukaan sosialistivallankumoukselliset laskevat puolueensa jäsenistön 50 000—60 000:ksi. Olettaen sitä liioitteluksi J. Larin sanoo, ettei eserrien jäsenmäärää voida katsoa 30 000 pienemmäksi.

Emme tiedä, mistä Larin on ottanut luvun 50 000—60 000. Hän ei mainitse lähdeä. Emme ole tavanneet eserrien kirjallisuudessa sellaisia »tietoja». Ainoissa kokonaan julkaistuissa eserrien puolueen ensimmäisen (joulukuussa 1905 olleen) edustajakokouksen pöytäkirjoissa ei ole mitään tietoja eserrien puolueen jäsenmäärästä. Näitä tietoja ei ole voinutkaan olla, sillä sosialidemokraattista puoluetta lukuun ottamatta Venäjällä ei ole koskaan eikä missään puolueessa valittu edustajia puoluekokoukseen koko puoluejäsenistön toimesta ja noudattaen samalla puolueen jäsenten tiettyä lukumäärää vastaavaa suhteellisuutta. Ainoastaan sosialidemokraattinen puolue julisti sen periaatteen marraskuussa 1905 »Novaja Zhizn» lehdessä bolshevikkien KK:n nimissä²³⁷, jota paitsi 1905 joulukuussa ollut bolshevististen järjestöjen yleisvenäläinen konferenssi²³⁸ koostui jo edustajista, jotka oli valittu suhteessa yksi edustaja kolmeasataa puolueen jäsentä kohti. Mainittujen periaattei-

* Niihin kuulunevat myös esessät (siionistisosialistit ²³⁴).

** Niihin kuulunevat eräät juutalaiset demokraatit. Näitä kysymyksiä emme ole pätevästi ratkaisemaan ilman juutalaisia sosialidemokraatteja.

den mukaista edustusta sovellettiin koko puolueen mitassa ensimmäisen kerran VSDTP:n yhdistävässä (Tukholman) edustajakokouksessa, jota paitsi kontrolloivana (tietyissä määrin) aineksena oli edustajakokouksen koollekutsumista hoitaneen Organisaatiokomitean jäsenistö: saman verran kahdesta taistelevasta ryhmästä, bolshevikkien ja menshevikkien ryhmästä.

Jää siis täysin tietymättömäksi, mistä Larin on ottanut maksimiluvun 50 000—60 000. Mutta käyttämällä tätä lukua (noin kolmannes VSDTP:n jäsenistöä) hän on uskotellut lukijoille, että sosialidemokraateilla on täysin varma ylivoima eseriin nähden, jos molemmat puolueet yhtyvät. »Proletarin» 9. n:ossa olleessa kirjoituksessa huomautettiin jo Larinin erehdyksestä ja sanottiin, että käytännössä sellaisesta yhtymisestä olisi »sovun ja positiivisen toiminnan» asemesta seurauksena eripuraisuuden lisääntyminen, puhumattakaan siitä, että periaatteessa yhtyminen on sopimatonta. Silloiset sanamme on todistanut mielenkiintoisella tavalla oikeiksi Leon Remyn artikkeli, joka ilmestyi joulukuun 17 p:nä 1906 (u.l.) ranskalaisessa sosialistilehdessä »L'Humanité»²³⁹. Eserrien puolueen *virallisen* ulkomaisen äänenkannattajan »Tribune Russen»²⁴⁰ kertoman perusteella Leon Remy tiedottaa, että eserrien puolueen »Neuvosto» »laskee eserrien puolueessa olevan noin 150 000 järjestynyttä jäsentä, mutta jos pidetään kiinni hieman laveammasta jäsenyyssäsitteen tulkinnasta, jonka antavat säännöille eräät aluekomiteat, niin 200 000».

Antaaksemme lukijoille käsityksen siitä, miten tämä huvittava luku on saatu, esitämme *kaikki* Remyn artikkelissa olevat tiedot seuduittain. Luode 21 000; Volganvarsi 14 000 (»mutta miltei kaksinkertainen, jos lasketaan kaikki, jotka hyväksyvät puolueen ohjelman»); Pohjois-Kaukasia 21 000; Taka-Kaukasia 17 900; Keskus 26 000 (siinä luvussa Moskovassa 5 000. Kumma, kun moskovalaiset toverimme eivät ole tähän mennessä kyenneet havaitsemaan edes suurennuslasin avulla näitä viittä tuhatta); Pohjola 20 000.

Kehotamme lukijoitamme ratkaisemaan tehtävän: kuka on ollut kevytmielisin — 1) eserrätkö, 2) Larin vai 3) Plehanov ja Axelrod?

Asia ei korjaannu lainkaan siitä, jos kaksi viimeksi mainittua sanoutuvat irti innokkaasta ihailijastaan J. Larinista kysymyksessä, joka koskee yhtymistä eserrien kanssa. Sitäisi vain ajatella »yleisvenäläisten edustajien» erottamista

teollisuus- ja maatyöläisistä, batrakeista tai päiväläisistä ja talonpojista, käsityöläisistä tai kotiteollisuudenharjoittajista ja työläisistä j.n.e.

«Proletari» n:o 10,
joulukuun 20 pnä 1906

Julkaistaan »Proletari»
lehden tekstiin mukaan

VSDTP:n PIETARIN JÄRJESTÖN KONFERENSSISSA PIDETTY ALUSTUS II VALTAKUNNANDUUMAN VAALIEN AJAKSI TEHTÄVISTÄ VAALISOPIMUKSISTA²⁴¹

TAMMIKUUN 6 (19) pnä 1907
LYHYT LEHTISELOSTUS

Alustaja huomauttaa, ettei Pietarissa ole mustasotniaalaisvaaraa, josta kadetit levittelevät satuja saadakseen valitsijat taivutetuksi äänestämään heitä. Paikallisten sosialidemokraattien ratkaistavana on kysymys, miten saadaan pääkaupungin väestöjoukot vapautetuiksi kadettien aatteellisesta hegemoniasta. Kaupunkiköyhälistön, puoliproletaarisen osan huomattavat kerrokset horjuvat vielä kadettien ja sosialidemokraattien välillä. Kadetit maanittelevat niitä duumapaikoilla tehostaakseen vaikutustaan niihin. Siitä syystä lienee ehkä tarkoituksenmukaista tehdä sopimuksia vallankumouksellisdemokraattisten puolueiden ja ryhmien kanssa kadettien vaikutuksen heikentämiseksi yhteistoimin. Sopimusten käytännöllisestä tarpeellisuudesta ja mahdollisuudesta, samoin kuin niiden muodosta pitää alustajan mielestä päättää paikallisjärjestön käytännönmiesten.

»Proletari» n:o 12,
tammikuun 25 pnä 1907

Julkaistaan »Proletari»
lehden tekstiin mukaan

ONKO MENSHEVIKEILLÄ OIKEUS HARJOITTA KADETTIEN-TUKEMISPOLITIikkaA?

Mikä määrää sosialidemokraattien politiikan?

Itse asiassa — proletariaatin luokkaedut. Muodollisesti — puolueen edustajakokousten päätökset.

Mitä tällaisia päätöksiä meillä on? Ensiksikin VSDTP:n

yhdistävän (Tukholman) edustajakokouksen päätökset. Toiseksi KK:n vahvistamat VSDTP:n yleisvenäläisen marraskuun konferenssin päätökset.

Mihin Valtakunnanduunaa koskeva Tukholman edustajakokouksen päätöslauselma meitä *velvoittaa*?

... (kohta 1, a) »on pyrittävä *laajentamaan ja kärjistämään* äärimmilleen näitä selkkauksia (nimittäin niin hallituksen ja duuman välisiä *kuin myös duuman omia sisäisiä* selkkauksia), jotka antavat mahdollisuuden kehittää niistä laajoja kansanliikkeitä, jotka suuntautuvat...» *j.n.e.*

Noudattavatko menshevikit tätä edustajakokouksen asetamaa velvoitusta? laajentavatko ja kärjistävätkö he puhemiestökysymyksen osalta duuman vasemmistosiiven ja kadettien välistä selkkausta?

Eivät, menshevikit rikkovat edustajakokouksen päätöstä.

Edelleen edustajakokous velvoitti samassa päätöslauselmassa: »... vaikuttamaan tällä sekaantumisellaan siihen suuntaan, että nämä kärjistyvät yhteenotot: (a) *paljastaisivat joukoille* kaikkien niiden porvarillisten puolueiden epäjohtomukaisuuden, jotka ottavat esiintyäkseen duumassa kansan tahdon ilmentäjinä, ja (b) saisivat *laajat joukot (proletariaatin, talonpoikaiston ja kaupunkien pikkuporvariston joukot)* tajuamaan duuman *täydellisen* kelvottomuuden» *j.n.e.*

Menshevikit saattoivat siis kerrassaan mitään vaarantamatta ja pysyttelemällä jopa ehdottoman laillisuuden maa-perällä paljastaa ja olivat velvollisia paljastamaan *joukoille*, t.s. *avoimesti duumassa*, että *kadettipuhemiehistö* on vallankumouksesta kieltäytyneen puolueen puhemiehistö.

Mihin Keskuskomitean vahvistama ja 18 menshevikkiedustajan hyväksymä VSDTP:n yleisvenäläisen marraskuun konferenssin päätöslauselma meitä *velvoittaa*?

»Esiintyen proletariaatin itsenäisenä luokkapuolueena VSDTP asettaa vaalikamppailussaan *tarkoituksiperäkseen...* 2) selittää joukoille, että kaikki toiveet valtataistelun päätymisestä *rauhanomaiseen* ratkaisuun ovat *harhakuvittelua*.

... 4) tehostaa *joukkojen* poliittista *aktiiviteettia* ja järjestämällä *vallankumouksen voimat* duuman ulkopuolella ja *sen sisällä* luoda edellytykset viimeksi mainitun muuttumiselle vallankumouksen tukikohdaksi...»

Menshevikit ovat 1906 marraskuusta alkaen oikeistolaistuneet jo siinä määrin, että ovat kerralla rikkoneet oman päätöksensä. He *hajottavat* »vallankumouksen voimia» duuman

sisällä ensimmäisellä toimenpiteellään, *vahvistamalla* joukoissa rauhanomaisen ratkaisun toiveita, sillä koko duuman — ilman vasemmiston vastustusta — valitsema kadettipuhemiehistö olisi osoituksena siitä, että sosialidemokraatit *vahvistavat* julkisesti koko kansan nähden oikeiksi ne samaiset toiveet, joita he pitävät »harhakuvitteluna».

Kadetit ovat avoimesti ja täydellisesti luopuneet vallankumouksesta. »Vallankumouksen voimia» ovat vasemmistolaiset, trudovikit, eserrät (vallankumouksellinen porvaristo) ja sosialidemokraatit. Auttaaksemme »vallankumouksen voimia» järjestäytymään eikä hajoamaan *velvollisuutemme* on sanoa joukoille: sosialidemokraatit kannattavat vasemmistolaista trudovikkipuhemiehistöä vastustaen kadetteja. Jos valituksi tulisi trudovikkipuhemiehistö eikä se osoittautuisi demokraatin toiveiden mukaiseksi — siten me paljastaisimme silloin joukoille, mikä on demokraattinen pikkuporvaristo, ja saisimme ne vakuuttumaan entistä enemmän siitä, että proletariaatti on ainoa johdonmukaisesti demokraattinen luokka.

Mitä KK sanoi koko puolueelle ja kansalle aloittaessaan vaalikamppailun? VSDTP:n virallisessa *vaaliohjelmassa* sanotaan:

»...Kansalaiset, duumaan on valittava sellaisia henkilöitä, jotka *eivät ainoastaan* halua Venäjän vapautta, vaan myös yrittävät *auttaa kansanvallankumousta* tämän vapauden saavuttamiseksi... Ensimmäinen duuma ei sitä tehnyt. Sen enemmistö, jonka johdossa oli 'kansan vapauden' puolue, uskoi saavansa vapauden ja maata *käymällä rauhanomaisia neuvotteluja* hallituksen kanssa... Siksipä duumaan ei pidäkään valita nöyräniskaisia anojia... Kansalaiset, valitkaa vallankumoustaistelijoita, jotka yhdessä teidän kanssanne tulevat jatkamaan viime vuoden tammi-, loka- ja joulukuussa alulle pantua suurta asiaa.»

Kuinka hyviä, suuria, proletariaatin arvolle sopivia sanoja ne ovatkaan! Ja kuinka valitettavaa, että mensheveikeistä ne ovat *pelkkiä* sanoja.

Ensin *tuomitaan puolueen vaaliohjelmassa* ensimmäisen duuman kadettienemmistö ja sen kadettihenkinen politiikka, ja nyt autetaan *keinotekoisesti* ennallistamaan kadettien hegemoniaa vasemmistolaisessa duumassa.

VASTAUS L. MARTOVILLE²⁴³

»Russkaja Zhiznin»²⁴³ samassa numerossa on julkaistu tov. L. Martovin kirjoitus, jossa hän palaa 2. n:ossa olleeseen pääkirjoitukseemme* ja jakaa itse lakia ja oikeutta piittaamatta ryhmän komitean tätä kysymystä koskevasta selityksestä.

Mitä tov. Martov tahtoo saada aikaan tällä oudoksuttavalla menettelyllään? Hän erehtyy pahasti, jos hän haluaa haastaa meidät ottelemaan näissä puitteissa — henkilökohtaisten hyökkäysten ja epäluulojen puitteissa. Me emme seuraa häntä. Meillä on liian paljon oleellisia erimielisyyksiä, joiden vuoksi joudumme käymään periaatteellista taistelua niin ryhmässä ja lehdistössä kuin puolueenkin sisällä, ettemme voi sallia sysättävän meitä henkilökohtaisen rettelöinnin ja tilienselvitysten syrjäjälle. Onnea matkalle, toveri, saatte lähteä yksin sille tielle, meistä ei ole matkakumppaneiksenne. Me luovutamme mielellämme teille kunnian sanoa viimeisen sanan, jota »pitemmälle» ei todellakaan voida mennä.

»Novyi Lutsh» n:o 7,
helmikuun 27 pnä 1907

Julkaistaan »Novyi Lutsh»
lehden tekstin mukaan

VSDTP:n V EDUSTAJAKOKOUS²⁴⁴

30. HUHTIKUUTA — 19. TOUKOKUUTA
(13. TOUKOKUUTA — 1. KESÄKUUTA) 1907

1

PUHEENVUORO EDUSTAJAKOKOUKSEN
PÄIVÄJÄRJESTYSTÄ KOSKEVAN Keskustelun
LOPETTAMISEHDOTUSTA VASTAAN²⁴⁵

TOUKOKUUN 1 (14) pnä

Vastustan jyrkästi keskustelun lopettamista. Periaatteellisen tärkeitä kysymyksiä ei saa ratkaista mekaanisesti pelkällä äänestyksellä.

Julkaistu ensi kerran 1909
kirjassa »VSDTP:n Lontoon
edustajakokous (pidetty 1907).
Pöytäkirjojen täydellinen teksti»,
Pariisi, julk. KK

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

* Ks. Teokset, 12. osa, ss. 147—150. Toim.

2

PUHEENVUORO HENKILÖKOHTAISEN
LIPPUÄÄNESTYKSEN PUOLESTA²⁴⁶

TOUKOKUUN 2 (15) pnä

Lättiläisten valtuuskunnan edustajan kanssa puollamme tähän päivään asti käytännössä ollutta lippuäänestystä. Se on demokraattisempaa, vie vähemmän aikaa, antaa selvyyden. Väärinkäytöksistä ei voi olla puhuttakaan. Ne, jotka ehdottavat käytettäväksi nimenhuutoäänestystä, tahtovat vain pitkittää henkilökohtaista äänestystä ja tehdä siten mahdottomaksi sen soveltamisen.

*Julkaistu ensi kerran 1909
kirjassa »VSDTP:n Lontoon
edustajakokous (pidetty 1907).
Pöytäkirjojen täydellinen teksti».
Parisi. julk. KK*

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

3

PUHEENVUOROJA, JOITA LENIN KÄYTTI
PUHEENJOHTAJANA EDUSTAJAKOKOUKSEN
6. ISTUNNOSSA

TOUKOKUUN 3 (16) pnä

1

Ehdotan lausumaan kiitoksen Englannin Sos.-dem. Liiton edustajille edustajakokouksen järjestämistä koskevista palveluksista. (S u o s i o n o s o i t u k s i a .)

2

Ehdotan käsiteltäväksi, mihin järjestykseen asetetaan kohdat: KK:n toimintakertomus, duumaryhmän toimintakertomus, suhtautuminen porvarillisiin puolueisiin ja Valtakunnanduumaan.

Muut kysymykset kaikkien ryhmien edustajat ovat päättäneet yksimielisesti asettaa seuraavaan järjestykseen:

5) työväen edustajakokous, 6) ammattiliitot ja puolue, 7) sissitoiminta, 8) työttömyys, pula ja työnsulut, 9) organi-

saatiokysymykset, 10) Stuttgartin kongressi, 11) toiminta armeijassa, 12) juoksevat asiat.

*Julkaistu ensi kerran 1909
kirjassa »VSDTP:n Lontoon
edustajakokous (pidetty 1907).
Pöytäkirjojen täydellinen teksti»
Pariisi, julk. KK*

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

4

VASTAVÄITE KORJAUKSEN JOHDOSTA, JOTA LIEBER
EHDOTTI EDUSTAJAKOKOUKSEN HYVÄKSYMÄÄN
BOLSHEVIKKIEN PÄÄTÖSLAUSELMAAN
SUHTAUTUMISESTA PORVARILLISIIN PUOLUEISIIN²⁴⁷

TOUKOKUUN 15 (28) pnä

Lieber on väärässä. Huomaatte jo tästä Lieberin korjausten luonteen. Hänen lausumansa on koulupoikamainen, ja se on kuvaavaa hänen periaatteettomuudelleen.

*Julkaistu ensi kerran 1909
kirjassa »VSDTP:n Lontoon
edustajakokous (pidetty 1907).
Pöytäkirjojen täydellinen teksti»
Pariisi, julk. KK*

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

5

PUHEENVUORO EDUSTAJAKOKOUKSEN NIMESTÄ²⁴⁸

TOUKOKUUN 19 (KESÄKUUN 1) pnä

Minua kummastuttaa, miksi menshevikit pelkäävät nimitää edustajakokousta V:ksi. Onko historiamme tosiaankin jollekulle salaisuus?

*Julkaistu ensi kerran 1909
kirjassa »VSDTP:n Lontoon
edustajakokous (pidetty 1907).
Pöytäkirjojen täydellinen teksti»
Pariisi, julk. KK*

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan

PROLETARIAATIN TEHTÄVISTÄ PORVARILLIS-DEMOKRAATTISEN VALLANKUMOUKSEN NYKYVAIHEESSA²⁴⁹

Ottaen huomioon,

1) että Venäjän pitkällisen talouspulan perusteella ja hallituksen sortotoimenpiteiden äärimmäisen tehostumisen johdosta proletariaatin ja porvariston välinen luokkataistelu kärjistyy huomattavasti ja myös talonpoikaiston taistelu vanhaa järjestelmää vastaan syvenee ja laajenee;

2) että kuluneena vallankumousvuotena on ollut merkille pantavaa kaikkien luokkien tietoisuuden nopea lisääntyminen, äärimmäisyyspuolueiden voimistuminen, perustuslakiilluusioiden raukeneminen, »keskustan», t.s. niiden liberaalisten puolueiden, heikkeneminen, jotka ovat pyrkineet keskeyttämään vallankumouksen mustasotniaalaisille tilanherroille ja itsevaltiudelle sopivien myönnytysten avulla;

3) että proletariaatin luokkaedut porvarillisessa vallankumouksessa vaativat luomaan edellytykset, jotka antaisivat mahdollisuuden taistella mitä laajimmassa mitassa omistavia luokkia vastaan sosialismin puolesta;

4) että nämä edellytykset voidaan luoda ainoastaan siten, että pystytetään demokraattinen tasavalta, täydellinen kansanvalta ja tyydytetään proletariaatin minimaaliset sosiaaliset ja taloudelliset vaatimukset (8-tuntinen työpäivä ja sosialidemokraattien minimiohjelman muut vaatimukset);

5) että vain proletariaatti voi viedä loppuun demokraattisen vallankumouksen sillä ehdolla, että se nyky-yhteiskunnan ainoana loppuun saakka vallankumouksellisena luokkana johtaa mukaansa talonpoikaisjoukot armottomaan taisteluun tilanherrojen maanomistusta ja maaorjuudellista valtiota vastaan,

edustajakokous toteaa:

a) että proletariaatin päätehtävänä historian nykyvaiheessa on demokraattisen vallankumouksen loppuunsaattaminen Venäjällä;

b) että tämän tehtävän millainen tahansa väheksyminen johtaa väistämättömästi siihen, että työväenluokka muuttuu talonpoikaiston demokraattisia joukkoja mukanaan vievästä kansanvallankumouksen johtajasta liberaalisen por-

variston perässä laahustavaksi vallankumouksen passiiviseksi osanottajaksi;

c) että tukieksaan kaikin voimin tämän tehtävän täyttöö sosialidemokraattinen puolue ei saa hetkeksikään unohtaa proletariaatin omia, sosialistisia päämääriä.

*Kirjoitettu 1907 toukokuun 21 ja 25
(kesäkuun 3 ja 7)
päivän välisenä aikana*

*Julkaistu heinäkuun 7 p:nä 1907
»Zihna» lehden 78. n:ossa*

*Julkaistaan lehden tekstin mukaan
Käännös latvian kielestä*

HUOMAUTUKSIA STUTTGARTIN KONGRESSIN PÄÄTÖSLAUSELMAAN »MILITARISMI JA KANSAINVÄLISET SELKKAUKSET»²⁶⁰

Ottaen huomioon porvarillisen yhteiskunnan luokkaluonteen kongressi katsoo siitä syystä työväenluokan ja varsinkin sen parlamentti-edustajien velvollisuudeksi vastustaa valtioiden valloituspolitiikkaa kaikin keinoin, myös kieltäytymällä myöntämästä varoja siihen, ja toimimaan siten, että työväenluokan nuorta polvea kasvatettaisiin sosialismin ja kansojen veljeyden hengessä. *)

. . .

*) Venäläisten korjausehdotuksessa oli lisäksi teesi: »siten, että vallassa olevat luokat eivät uskaltaisi käyttää sitä (nuorisoa) taistelevaa proletariaattia vastaan luokkaherruutensa lujittamisen välikappaleena.» Valiokunta poisti nämä sanat, ei siksi, että joku olisi ollut periaatteessa eri mieltä niistä, vaan siksi, että saksalaiset pitivät niitä illegaalisina, jotka olisivat saattaneet antaa aiheen Saksan sosialidemokraattisten järjestöjen lakkauttamiseen. Tämä lyhennys ei muuttanut päätöslauselman vastaavan kohdan perusajatusta.

. . .

Sodan uhatessa asianomaisten maiden työväenluokka ja sen parlamentti-edustajat ovat velvollisia Kansainvälisen Toimiston tukea hyväkseen käyttäen tekemään kaikkensa estääkseen sodanjulistuksen kaikin järkeviksi katsominsa keinoin, joiden laatu riippuu luokkatalutuksen ja yleisen poliittisen tilanteen kärjistyneisyydestä. *)

. . .

*) Venäläisten korjausehdotuksessa oli sanottu, että näitä (sodan ehkäisemis-) keinoja muutetaan ja tehostetaan (sich

ändern und *steigern*) riippuen luokkataistelun kärjistymisestä j.n.e. Väliokunta poisti sanan »tehostetaan» jättäen vain »muutetaan».

*Kirjoitettu 1907
elokuun jälkipuoliskolla*

*Julkaistu 1907 syyskuun alussa
ensimmäisessä »Golos zhlzni»
kokoelmassa. Pietari*

*Julkaistaan kokoelman tekstin
mukaan*

HUOMAUTUKSIA C. ZETKININ ARTIKKELIIN »STUTTGARTIN KANSAINVÄLINEN SOSIALISTIKONGRESSI»²⁵¹

STUTTGARTIN KANSAINVÄLINEN SOSIALISTIKONGRESSI*)

...
*) Tämä artikkeli on käännös kahdesti kuukaudessa ilmestyvän saksalaisen sosialidemokraattisen »Die Gleichheit» (»Tasa-arvoisuus») ²⁵² nimisen aikakauslehden pääkirjoituksesta. Lehtä toimittaa Clara Zetkin, ja se on Saksan työläisnaisten liikkeen äänenkannattaja. Siinä on esitetty erinomaisen lahjakkaasti aivan erinomaisen oikea arvio Stuttgartin kongressista: kongressin keskustelujen ja päätöslauselmien valtava aatteellinen sisältö on tiivistetty lyhyihin, ymmärrettäviin ja selväpiirteisiin teeseihin. Me puolestamme liitämme muutamia huomautuksia tähän artikkeliin osoittaaksemme venäläiselle lukijalle eräitä tosiasioita, jotka tunnetaan Länsi-Euroopan sosialistisen lehdistön perusteella ja joita tšekäläiset kadettien ja puolikadettien (»Tovarishtshin»²⁵³ tapaiset) lehdet ovat pahasti vääristelleet puhuen paljon valhetta Stuttgartin kongressista.

...
Sosialidemokratian ja ammattiliittojen keskinäistä suhdetta koskeva kysymys toi parhaiten esille kaikkien maiden valvutuneiden proletariiden yksimielisyyden. Kukaan ei enää vastustanut periaatteessa sitä, että proletariaatin luokkataistelun historiallisena perustendenssinä tulee olla poliittisen ja taloudellisen taistelun samoin kuin vastaavien järjestöjen yhdistyminen mahdollisimman kiinteästi yhtenäiseksi sosialistisen työväenluokan voimaksi. Vain venäläisten sosialidemokraattien edustaja Plehanov ja ranskalaisen valtuuskunnan enemmistö yrittivät melko epäonnistunein todistein *) puoltaa tämän periaatteen tiettyä rajoittamista viittaamalla maansa erikoisiin oloihin.

. . .

*) Stuttgartissa ollut venäläisten sosialidemokraattien valtuuskunta käsitteli kysymykset alustavasti itse asian kannalta, voidakseen nimittää edustajansa valiokuntaan. Valiokunnassa, jossa käsiteltiin kysymystä ammattiliittojen suhtautumisesta sosialistisiin puolueisiin, Plehanov ei edustanut kaikkia Venäjän sosialidemokraatteja, vaan menshevikkejä. Plehanov meni valiokuntaan puolustamaan »*neutraalisuus*»-periaatetta. Bolshevikit lähettivät valiokuntaan Voinovin, joka puolusti *puolueen kantaa*, t.s. Lontoon edustajakokouksen hengen mukaista ratkaisua vastustaen neutraalisuutta ja puoltaen ammattiliittojen ja puolueen mahdollisimman kiinteää yhteyttä. »Epäonnistuneita» olivat C. Zetkinin silmissä siis VSDTP:n menshevistisen opposition edustajan *eivätkä* VSDTP:n edustajan todisteet.

. . .

Työväenluokan vallankumouksellinen tarmo ja horjumaton luottamus taistelukykyynsä saivat loppujen lopuksi myös tässä voiton toisaalta oman voimattomuuden pessimistisestä tunnustamisesta ja vanhojen, yksinomaan parlamentaaristen taistelumenetelmien piintyneestä puolustamisesta ja toisaalta ranskalaisten puolianarkistien à la Hervé pintapuolisesta antimilitarismista. *)

. . .

*) Asettaessaan vastakkain molemmat kongressin tuomitsemat sosialismista poikkeavat suunnat, Hervén puolianarkismin ja »yksinomaan parlamentaarisiiin» taistelumuotoihin rajoittuvan opportunistin, artikkelin kirjoittaja ei mainitse tämän opportunistin ainoakaan edustajan nimeä. Stuttgartin edustajakokouksen valiokunnassa Vandervelde asetti ne samalla tavoin vastakkain militarismikysymyksessä vastatessaan Vollmarin opportunistiseen puheeseen. Vollmar vihjaa Hervén erottamiseen, sanoi Vandervelde, minä esitän vastalauseeni sen johdosta ja varoitan Vollmaria, sillä äärimmäisten vasemmistolaisten erottaminen panisi ajattelemaan äärimmäisten oikeistolaisten erottamista (Vollmar on saksalaisista opportunisteista »oikeistolaisimpia»).

. . .

Vihdoin myös naisten äänioikeutta koskevassa kysymyksessä jyrkkä periaatteellinen luokkakanta, joka käsittää naisten äänioikeuden vain proletariaatin luokkaoikeuden ja luokka-asian elimelliseksi osaksi, voitti opportunistisen porvarillisen käsityksen, joka toivoo saavansa

tingityksi vallassa olevilta luokilta rajoitetun puolinaisen äänioikeuden naisia varten. *)

. . .

*) Stuttgartin kongressissa tätä porvarillista näkökantaa puolusti vain yksi englannitar Fabian Societystä (»Fabiolaisseura» — äärimmäisen opportunistin näkökannalla oleva englantilainen kvasisosialistinen sivistyneistön järjestö).

. . .

Samalla kongressi — vahvistaen tässä suhteessa kansainvälisen naisten konferenssin päätöksen — julisti täysin selvästi, että sosialististen puolueiden tulee äänioikeudesta taistellessaan asettaa periaatevaatimukseksi naisten äänioikeus ja puolustaa sitä välittämättä mistään »sopivaisuusnäkökohdista». *)

. . .

*) Vihjaus Itävallan sosialidemokraatteihin. Saksalaiset ja itävaltalaiset naissosialidemokraatit kävivät väittelyä niin kansainvälisessä naisten sosialistikonferenssissa kuin myös kongressin naisasiavaliokunnassa. C. Zetkin oli jo aikaisemminkin moittinut lehdistössä Itävallan sosialidemokraatteja siitä, että nämä olivat äänioikeuden hyväksi harjoittamassaan agitaatiotyössä lykänneet taka-alalle *naisten* äänioikeutta koskevan vaatimuksen. Itävaltalaisten puolustautuminen oli hyvin epäonnistunutta, ja Viktor Adlerin korjausehdotus, jossa varovaisesti tyrkytettiin tässä kysymyksessä »itävaltalaista opportunistia», hylättiin valiokunnassa 12 äänellä 9 vastaan.

*Kirjoitettu syyskuussa —
lokakuun alussa 1907*

*Julkaistu lokakuussa 1907
»Zarnitsy» kokoelmassa,
I vihko, Pietari*

*Julkaistaan kokoelman tekstin
mukaan*

MILITARISMINVASTAINEN PROPAGANDA JA SOCIALISTISEN TYÖLÄISNUORISON LIITOT

Stuttgartin kansainvälisessä sosialistikongressissa oli, kuten tiedetään, käsiteltävänä militarismikysymys ja sen yhteydessä kysymys militarisminvastaisesta propagandasta. Tä-

män johdosta hyväksytyssä päätöslauselmassa sanotaan muun muassa, että kongressi katsoo työtätekevien luokkien velvollisuudeksi »myötävaikuttaa siihen suuntaan, että työläisnuorisoa kasvatettaisiin kansojen veljeyden ja sosialismin hengessä ja että se olisi luokkatietoista». Kongressin mielestä tämä takaa sen, että sotaväki lakkaa olemasta hallitsevien luokkien sokea välikappale, jota ne käyttävät mielensä mukaan ja jonka ne voivat millä hetkellä tahansa suunnata kansaa vastaan.

Propagandan harjoittaminen asepalvelusta suorittavien sotilaiden keskuudessa on tavattoman vaikeaa, väliin miltei mahdotonta. Kasarmielämä, tiukka valvonta, harvat lomautukset tekevät yhteydenpidon ulkomaailmaan äärettömän vaikeaksi; sotilaskuri, järjetön drilli pelottavat sotamiehiä; päällikkökunta tekee kaikkensa karistaakseen »sivistymättömästä elukasta» viimeisenkin ajatuskyvyn, kaikki inhimilliset tunteet ja juurruttaakseen häneen sokean alistuvaisuuden tunnetta ja järjetöntä ja villiä vihaa »ulkoisia» ja »sisäisiä» vihollisia kohtaan... Paljon vaikeampi on saada kosketusta yksinäiseen, tavanomaisesta ympäristöstään erotettuun, sivistymättömään ja peloteltuun sotamieheen, jonka päähän on ahdettu mitä mielettömimpiä käsityksiä kaikesta ympärillä olevasta, kuin kutsuntaiässä olevaan nuorisoon, joka elää perhe- ja toveri-piirissä ja jota liittävät siihen yhteiset intressit. Työläisnuorison keskuudessa harjoitettu militarisminvastainen propaganda on antanut kaikkialla erinomaisia tuloksia. Ja tällä on valtavan suuri merkitys. Työmies, joka astuu armeijan riveihin valveutuneena sosialidemokraattina, on huono vallanpitäjien tuki.

Sosialistisen työläisnuorison liittoa on Euroopan kaikissa maissa. Muutamissa maissa, esimerkiksi Belgiassa, Itävallassa ja Ruotsissa, nämä liitot ovat suuria, vastuunalaista puolue-työtä suorittavia järjestöjä. Nuorisoliittojen päätarkoituksena on tietenkin itseopiskelu, selkeän, eheän sosialistisen maailmankatsomuksen muodostaminen. Mutta sen ohella nämä nuorisoliitot suorittavat käytännöllistä työtä. Ne kamppailevat parantaakseen oppipoikien asemaa ja yrittävät suojella näitä työnantajien harjoittamalta ylettömältä riistolta. Sitäkin enemmän aikaa ja huomiota omistavat sosialistisen työläisnuorison liitot militarisminvastaiselle propagandalle.

Tässä tarkoituksessa ne pyrkivät järjestämään läheisiä yhteyksiä nuoriin sotamiehiin. Tämä tapahtuu seuraavalla

tavalla. Niin kauan kuin nuori työmies ei ole vielä astunut asepalvelukseen, hän on liiton jäsen ja maksaa jäsenmaksunsa. Kun hänestä tulee sotamies, liitto pitää jatkuvasti yhteyttä häneen, lähettää hänelle säännöllisesti pieniä raha-avustuksia (»sotamiehen soun», kuten sitä Ranskassa sanotaan), joilla on hänen suhteensa oleellinen merkitys, niin vähäisiä kuin ne sinänsä ovatkin. Hän taas puolestaan sitoutuu tiedottamaan liitolle säännöllisesti kaikesta, mitä hänen kasarmissaan tapahtuu, ja kirjoittamaan vaikutelmistaan. Näin ollen palvelukseen astuttuaankaan sotamies ei kadota yhteyttään siihen järjestöön, jonka jäsen hän oli.

Sotamies yritetään aina lähettää suorittamaan palvelustaan kauemmaksi kotiseudultaan. Näin tehdään sen vuoksi, etteivät mitkään intressit sitoisi sotamiestä paikalliseen väestöön ja että hän tuntisi olevansa vieras tälle. Silloin hänet on helpompi saada tottelemaan käskyä — ampumaan väkijoukkoa. Työläisnuorison liitot yrittävät hävittää tätä sotamiehen ja paikallisen väestön vieraantuneisuutta. Nuorisoliitot ovat yhteydessä toisiinsa. Kun sotamies, kotiseutunsa nuorisjärjestön entinen jäsen, saapuu uuteen kaupunkiin, paikallinen liitto ottaa hänet vastaan tervetulleena vieraana, hänet perehdytetään heti paikallisiin pyrintöihin ja häntä autetaan mahdollisuuksien mukaan. Hän lakkaa olemasta vieras, muukalainen. Hän tietää myös saavansa apua ja tukea, jos hänelle sattuisi jokin onnettomuus. Tämä tietoisuus antaa hänelle miehuutta, hän käyttäytyy rohkeammin kasarmissa ja puolustaa rohkeammin oikeuksiaan ja ihmisarvoaan.

Kiinteät yhteydet nuoriin sotamiehiin antavat nuorisoliitoille mahdollisuuden harjoittaa sotamiesten keskuudessa laajalti militarisminvastaista propagandaa. Tätä harjoitetaan pääasiassa käyttämällä hyväksi militarisminvastaista kirjallisuutta, jota nuorisoliitot julkaisevat ja levittävät tavattoman paljon varsinkin Ranskassa, Belgiassa samoin kuin Sveitsissä ja Ruotsissa j.n.e. Tämä kirjallisuus on sisällöltään mitä monipuolisinta: siihen kuuluu sisällöltään militarisminvastaisia postikortteja, militarisminvastaisia sotilaan laulukirjoja (monet tällaisista lauluista ovat hyvin levinneitä sotamiesten keskuudessa), »sotamiehen katekismus» (Ranskassa sitä levitettiin yli 100 000 kappaletta), kaikenlaisia kirjasia, julistuksia, lentolehtisiä; joka viikko sekä kerran tai kaksi kuukaudessa ilmestyviä lehtiä ja aikakausjulkaisuja soti-

laita varten, niistä jotkut kuvitettuja. Hyvin laajalti levinneitä ovat »Kasarmi», »Alokas», »Nuori Sotamies», »Pioupiou» (nuoren alokkaan lempinimi), »Eteenpäin». Esimerkiksi Belgiassa »Alokas» ja »Kasarmi» lehtien levikki on kummankin osalta 60 000 kappaletta. Erikoisen runsaasti ilmestyy julkaisuja rekrytoinnin aikana. Sotilaslehtien erikoisnumeroita lähetetään kaikille alokkaille. Militarisminvastaista kirjallisuutta toimitetaan sotilaille kasarmeihin, annetaan heille kadulla, sitä on sotamiesten saatavilla kahviloissa, ravintoloissa, kaikkialla, missä he suinkin käyvät.

Erikoisen suurta huomiota kiinnitetään alokkaisiin. Heitä varten järjestetään juhlallisia lähtiäisiä. Rekryyttien oton aikana kaupungilla järjestetään kulkueita. Niinpä esimerkiksi Itävallassa surupukuun pukeutuneet rekryytit kulkevat surumarssin soidessa halki koko kaupungin. Heidän edellään ajaa punaisella koristettu valjakko. Kaikkialla on punaisia seinäjulisteita, joihin on painettu isoin kirjaimin: »Te ette tule ampumaan kansaa!» Rekryyttien kunniaksi järjestetään iltamia, joissa pidetään palavia militarisminvastaisia puheita. Sanalla sanoen tehdään kaikki rekryytin valveuttamiseksi ja hänen pelastamiseksi niiden aatteiden ja tunteiden vahingolliselta vaikutukselta, joita häneen aletaan juurruttaa kaikein keinoin kasarmissa.

Eikä sosialistisen nuorison toiminta ole hedelmätöntä. Belgiassa on sotamiesten keskuudessa jo noin 15 sotamiesliittoa, joista useimmat ovat läheisessä kosketuksessa sosialidemokraattiseen työväenpuolueeseen ja kiinteässä yhteydessä toisiinsa. On rykmenttejä, joiden miehistöstä kaksi kolmasosaa on järjestynyttä. Ranskassa militarisminvastainen mieliala on vallalla laajoissa joukoissa. Dünkirchenissä, Creusotissa, Longwyssa, Montceau-les-Minesissä olleiden lakkajien aikana sotamiehet, jotka lähetettiin lakkolaisia vastaan, ilmoittivat olevansa solidaarisia heidän kanssaan...

Päivä päivältä lisääntyy sosialidemokraattien lukumäärä armeijan riveissä, sotaväki muuttuu yhä epäluotettavammaksi. Kun porvaristo joutuu vastakkain järjestyneen työväenluokan kanssa, kenen puolella tulee olemaan sotaväki? Sosialistinen työläisnuoriso toimii nuorisolle ominaisella tarmolla ja innolla sen hyväksi, että se olisi kansan puolella.

KUINKA »SOCIALISTIVALLANKUMOUKSELLISET» KIRJOITAVAT HISTORIAA

Sosialistivallankumouksellisten keskuslehden »Znamja Trudan»²⁵⁴ viidennessä numerossa on Stuttgartin kongressia koskeva pääkirjoitus, joka on kirjoitettu eserrille tavanomaiseen heliseväsanaiseen ja ylettömän kerskailevaan tyyliin. Julkaistaan sähkö, jossa eserrien puolueen KK ilmoitti Euroopalle, että »vallankumoustaistelu käskää sitä pysymään vartiopaidallaan». Ilmoitetaan saman KK:n olevan täysin tyytyväinen Toimistossa²⁵⁵ olevan sosialistivallankumouksellisten edustajan »tavanomaisen tarmokkuuden» johdosta. »Sosialistinen internationaali on päätöslauselmallaan hyväksynyt ammatilliseen liikkeeseen nähden katsantokannan, jota me olemme aina noudattaneet», vakuuttaa »Znamja Truda». Minimipalkan lainsäädännöllistä voimaansaattamista koskevassa kysymyksessä kongressi »osoittautui olevan puolellamme» vastoin dogmaatikko Kautskya. »Me venäläiset sosialistit» olemme kolmessa vuodessa »kasvaneet suureksi joukkopuolueeksi. Ja Internationaali on tunnustanut sen julkisesti ja kunnioittavasti (!!!).»

Sanalla sanoen Euroopasta lähetettiin kolmekymmentä tuhatta lähettä osoittamaan kunnioitusta sosialistivallankumouksellisille.

Pahanilkiset sosialidemokraatit sen sijaan »juonittelivat» Venäjän jaostossa, he nimittäin vastustivat sitä, että sosialidemokraateilla ja eserrillä olisi saman verran ääniä, kuten sosialistivallankumoukselliset vaativat. Sosialidemokraatit vaativat itselleen 11:tä ääntä, sosialistivallankumouksellisille 6:ta ja ammattiliitoille 3:a. Toimisto päätti: 10 sosialidemokraateille, 7 eserrille ja 3 ammattiliitoille. »Vaatimustamme vastaan äänestäneet Adler ja Bebel ilmoittivat samalla, etteivät he suinkaan halua väheksyä Sosialistivallankumouksellisten Puoluetta, jonka he tunnustavat Venäjän sosialismin ja vallankumouksen tärkeäksi tekijäksi. He haluavat kuitenkin olla oikeudenmukaisia ja konstatoida likimain voima-suhteen» (»Znamja Truda»).

Kuinka varomattomia, voi kuinka varomattomia Hlestakovimme²⁵⁶ ovatkaan! Toimistossa ei ollut *eikä voinutkaan olla* puhetta eserrien merkityksestä eikä »tärkeästä tekijästä». Kun kerran puolue on päästetty kongressiin ja Toimistoon, Toimisto ja sen jäsenet eivät ota edes puheeksi sen merkityk-

sen ja sen tärkeyden arviointia. Toimisto voi ottaa arvioitavaakseen vain puolueiden *voiman* voidakseen jakaa äänet. Bebel ja Adler hyväksyivät Toimistossa olevan edustajamme, sosialidemokraattien edustajan, perustelut sen suhteen, että sosialidemokraattien ja sosialistivallankumouksellisten voimat *eivät ole samanlaiset*. Hyväksytyään nämä perustelut he huomauttivat tietenkin, etteivät he ota arvosteltavakseen periaatteita ja aatesuuntia eivätkä ratkaistavakseen sosialidemokraattien ja sosialistivallankumouksellisten ohjelmallisia erimielisyyksiä, vaan asettavat vaakaan yksinomaan voimat voidakseen jakaa äänet. Tällaisen itsestään ymmärrettävän huomautuksen kuvaaminen tunnustukseksi, että sosialistivallankumoukselliset ovat »tärkeä tekijä», on Hlestakovin tapaista menettelyä.

Sosialistivallankumouksellisten moinen menettely on varomatonta varsinkin siksi, että esittäessään ulkomuistista ja väärin Bebelin ja Adlerin huomautuksen ajatuksen he ovat visusti vaiti *itse asiaa koskevista perusteluista*. Bebelin huomautuksista he ovat puhuneet kaunistellen, mutta olleet vaiti siitä, mistä me oikeastaan väittelimme. Mistähän tuo johtuu?

Itse asiassa edustajamme väittelivät Toimistossa seuraavasti. Sosialidemokraatti viittasi toisessa duumassa olleiden edustajien määrään pitäen sitä puolueiden voimakkuuden tarkimpana kriteerinä ja huomautti, että vaalilaki oli talonpojille edullisempi kuin työläisille. Eserrä väitti, että eserrien ryhmän lisäksi duumassa olivat miltei kaikki eserriä — niin trudovikit kuin kansansosialistitkin. Osa näistä piti muka laskea eserriksi! Kansansosialisteilla on sitä paitsi — sosialistivallankumouksellinen sanoi kirjaimellisesti näin — »ensiluokkaisia kirjailijoita» (*écrivains de premier ordre*), sanoi Rubanovitsh).

Sosialidemokraattien edustaja sanoi tähän: niin, kansansosialisteilla on »ensiluokkaisia kirjailijoita», niin kuin niitä on Ranskan radikaalisosialisteilla ja radikaaleilla²⁵⁷, vaikkapa Clemenceaun tapaisia (myös »ensiluokkainen kirjailija!»). Mutta onko itsenäisen puolueen sopivaa vedota oman voimansa todistukseksi *vieraaseen* puolueeseen? Onko se sopivaa, kun kansansosialistien »ensiluokkaiset kirjailijat» itse eivät edes ajattele pyrkiä edustajakokoukseen?

Onko sopivaa, lisäämme puolestamme, tekeytyä Venäjällä

ultravallankumouksellisiksi ja vetää Euroopassa kansansosialistit väen vängällä auttamaan?

»Proletari» n:o 17,
lokakuun 20 pnä 1907

Julkaistaan »Proletari» lehdessä
tekstin mukaan

KOLMAS VALTAKUNNANDUUMA JA SOSIALIDEMOKRATIA

Marraskuun 1 pnä 1907 aloitti toimikautensa kolmas Valtakunnanduuma²⁵⁸, joka on kyhätty kokoon sen vaalilainojalla, minkä tsaari antoi hajotettuaan kesäkuun 3 pnä 1907 toisen duuman. Myös joulukuun 11 pnä 1905 annettu vanha vaalilaki²⁵⁹ oli kaukana yleisestä ja yhtäläisestä äänioikeudesta, välittömästä ja salaisesta äänestyksestä, vääristeli kansan tahtoa ja teki duumasta tämän tahdon nurinkurisen ilmentymän, varsinkin tätä lakia koskevien »selitysten» jälkeen, joita tsaarin itsevaltiudelle kuuliainen, vanhoista virkamiehistä ja tuomareista koostuva senaatti antoi ennen toista duunaa. Kesäkuun 3 pnä tsaari riisti työläisiltä, talonpojilta ja kaupunkiköyhälistöltä nekin surkeat vaalioikeudet, joita he olivat nauttineet aikaisemmin. Itsevaltius teki siten vielä yhden inhottavan rikoksen kansaa vastaan vääristelemällä kansan edustusta, antamalla duuman tilanherrojen ja kapitalistien, noiden tsaarin itsevaltiuden tukipyväiden, kansan vuosisataisten sortajien haltuun. Voitiin aavistaa jo ennakoita, että nämä tulevat pitämään herruutta duumassa. Niin myös kävi.

Tällä haavaa tiedetään valitun 439 duuman jäsentä. Mikäli ei lasketa kahdeksaa puolueetonta, niin muut 431 jaotuvat neljään pääryhmään: 1) suurimpana ryhmänä ovat oikeistolaiset, mustasotnialaiset edustajat, joita on 187 henkeä, 2) edelleen lokakuulaiset²⁶⁰ ja heihin verrattavat puolueet 119 henkeä, 3) kadetit ja mielipiteiltään heihin verrattavat 93 henkeä, 4) vasemmistolaiset 32 (näistä sosialidemokraatteja 16—18 henkeä).

Jokainen tietää, mitä mustasotnialaiset ovat. Heihin on yhtynyt tosin jonkin verran valistumattomia, valveutumattomia työläisiä, talonpoikia ja kaupunkiköyhälistöä, mutta pääosa heistä, johtava osa, on orjuuttaja-tilanherroja, joiden

ainoana pelastuksena on itsevaltiuden säilyminen, sillä vain itsevaltiuden avulla he saattavat ryöväitä kruununkassaa saamalla avustuksia, lainaa, hyvää palkkaa ja kaikenlaisia lahjoituksia, vain itsevaltius poliisinsa ja sotaväkensä voimin antaa heille mahdollisuuden pitää orjuudessa talonpoikaista, joka kärsii maan puutetta ja on päivätöiden, maksamattomien velkojen ja verorästien kahleissa.

Lokakuulaiset — myös osaksi tilanherroja — ovat etupäässä niitä, jotka myyvät laajassa mitassa viljaa tiloiltaan ja kaipaavat itsevaltiuden suojelua siinä mielessä, ettei tästä viljasta perittäisi ulkomaille liian suuria tullimaksuja, että viljan kuljetus ulkomaille Venäjän rautateitä pitkin maksaisi vähemmän, että valtio maksaisi enemmän viinamonopoliaan varten ostamastaan spriistä, jota monet tilanherrat tislaavat perunasta ja viljasta viinanpolttimoissaan. Mutta näiden saaliinhimoisten ja ahneiden tilanherrojen lisäksi lokakuulaisten joukossa on melkoinen määrä yhtä saaliinhimoisia ja ahneita kapitalisteja, tehtailijoita, pankkiireja. Hekin kaipaavat hallituksen suojelua siinä suhteessa, että ulkomaisista tavaroista perittäisiin korkeita tullimaksuja, jotta Venäjällä valmistetuista tavaroista saataisiin myytäessä moninkertainen hinta, että valtio sijoittaisi heidän tehtäisiinsä kapitalisteille edullisia tilauksia j.n.e. Heistä on tuiki välttämätöntä, että poliisi ja sotaväki tekisivät heitä varten työläisistä samanlaisia orjia, jollaisia talonpojat ovat orjuuttaja-tilanherroihin nähden.

On ymmärrettävää, miten läheisiä toisilleen ovat lokakuulaiset ja mustasotnialaiset. Kun duumassa tulee puhe valtion tuloista ja menoista, kummatkin pitävät yhdessä huolen siitä, että verotaakan paino olisi työläisten, talonpoikien ja kaupunkiköyhälistön harteilla ja tulot joutuisivat kapitalistien, tilanherrojen ja suurvirkamiesten pussiin. Kun tulee puheeksi maiden jakaminen talonpojille tai työläisten aseman parantaminen, mustasotnialaiset ja lokakuulaiset tulevat yksimielisesti toimimaan siten, että saisivat myydyksi moninkertaiseen hintaan vain ne maat, joita he eivät tarvitse, ja nyletyksi siten putipuhtaaksi jo muutenkin köyhän talonpoikaiston; he pyrkivät sitomaan kapitalistisen riiston ikeessä riutuvien työläisten kädet ja jalat. Ja tietysti mustasotnialaiset ja lokakuulaiset tulevat ponnistelemaan kaikkiin voimin siihen suuntaan, että olisi enemmän poliiseja ja sotaväkeä suojelemassa heidän »kallista» henkeään ja »pyhää» omaisuut-

taan: he näet pelkäävät kuin tulta vallankumousta, sitä, että työläiset ja talonpojat, jotka ovat aloittaneet ylevän taistelun saadakseen vapauden ja maata, ryhtyvät mahtavaan rynnistykseen. *Lokakuulaiset ja mustasotnialaiset yhdessä muodostavat kolmannessa duumassa valtavan enemmistön — 306 jäsentä 439:stä.* Tämä enemmistö tekee niin kuin tahtoo. Se on vallankumousta vastaan eli, kuten tavallisesti sanotaan, vastavallankumouksellinen.

Lokakuulaiset saattavat kuitenkin olla joissakin kysymyksissä eri mieltä mustasotnialaisten valtaosan kanssa. Mustasotnialaiset ovat jo menemässä julkeudessaan äärimmäisyyksiin. He uskovat, että pelkästään poliisinyrkillä, nagaikalla, konekiväärillä ja pistimellä voidaan estää kaikki vallankumoukset, kansan kaikki valistus- ja vapauspyrkimykset. He tahtovat itsevaltiuteen nojaamalla käytellä mielensä mukaan ja omaksi hyödykseen kruununkassaa, vallata kaikki hyvätuuloiset virat, isännöidä valtakunnassa kuin omassa kartanosaan. Lokakuulaiset muistavat, että tilanherrat ja virkamiehet ovat tähän asti isännöineet sillä tavalla, että kapitalisteille on jäänyt liian vähän, ottaneet kaikki itselleen. Kaksi saalistajaa — mustasotnialainen ja lokakuulainen — riitelevät samasta rasvaisesta palasta, kinastelevat siitä, kumpi saa enemmän. Lokakuulaiset eivät halua luovuttaa kaikkea eivätkä edes suurinta osaa mustasotnialaisille: he saivat hiljattain oppia Japanin sodasta, joka osoitti, että mustasotnialaiset isännöivät niin kelvottomasti, että tuottavat tappioita itselleenkin ja sitäkin enemmän kapitalisteille ja kauppiaille. Siitä syystä lokakuulaiset haluavat ottaa osan valtiovallasta omiin käsiinsä, he tahtovat saattaa voimaan perustuslain, eivät tietenkään kansan, vaan omaksi edukseen. Lisäksi lokakuulaiset tahtovat vetää nenästä kansaa erilaisilla laeilla, joilla näennäisesti ikään kuin pantaisiin toimeen uudistuksia, parannettaisiin valtion ja kansan oloja, mutta jotka itse asiassa palvelevat pohattojen etuja. He ovat tietenkin mustasotnialaisten tapaan valmiita turvautumaan konekivääriin, pistimeen ja nagaikkaan vallankumouksen vastustamiseksi, mutta samalla suuremman varmuuden vuoksi halukkaita sumuttamaan hämäävillä uudistuksilla kansanjoukkoja.

Kaikkea tätä varten lokakuulaiset tarvitsevat toisenlaisia liittolaisia kuin mustasotnialaiset ovat. Tosin näissäkin kysymyksissä he luulevat saavansa irrotetuksi osan oikeisto-

laisista Venäjän Kansan Liittoon²⁶¹ kuuluvista äärimmäisistä mustasotnialaisista, mutta se ei riitä. Sen vuoksi on etsittävä muita liittolaisia, jotka olisivat niin ikään vallankumouksen vihollisia, mutta myös mustasotnialaisten vihollisia, hämäännyttävien tai vähäisten uudistusten kannattajia ja suurporvaristolle sekä kenties osaksi keskiporvaristolle edullisen perustuslain kannattajia.

Lokakuulaisten on helppo löytää tällaisia liittolaisia duumasta: niitä ovat kadetit, puolue, mihin kuuluu tilanherrojen, suur- ja keskiporvariston se osa, joka on kokonaan sopeutunut harjoittamaan sen tapaista oikeaa, kunnollista kapitalistista taloutta, jollaista harjoitetaan Länsi-Euroopan maissa ja joka niin ikään perustuu työläisten, talonpoikien ja kaupunkiköyhälistön riistoon ja sortoon, kuitenkin sellaiseen älykkääseen, hiottuun, taitavaan riistoon, jota ei kuka tahansa heti kunnolla älyä eikä hoksaa. Kadettipuolueessa on paljon oikeaa kapitalistista taloutta harjoittavia tilanherroja, on myös samaa maata olevia tehtailijoita ja pankkiireja, paljon asianajajia, professoreja ja tohtoreita, jotka saavat hyvää palkkaa pohatoilta. Kadetit tosin lupasivat kansalle paljonkin ohjelmassaan: yleisen äänioikeuden ja kaikki vapaudet sekä kahdeksan tunnin työpäivän ja maata talonpojille. Mutta kaiken tämän he tekivät vain saadakseen kansanjoukot puolelleen, kun taas käytännössä he eivät ehdottaneet yleistä äänioikeutta suoraan kahdessa edellisessäkään duumassa; heidän vapauksia koskevien lakiehdotuksiensa todellisena tarkoituksena on ollut antaa kansalle mahdollisimman vähän vapautta; kahdeksantuntisen työpäivän asemesta he ehdottivat toisessa duumassa kymmenen tunnin työpäivää ja talonpojille he olivat valmiita antamaan vain sellaista maata, jota ei kapitalistisessa taloudessa tarvita, ja lisäksi maksusta ja sen verran, että sen saatuaan talonpoikien olisi kuitenkin pitänyt tehdä palkkatyötä läheisissä tilanherrojen kartanoissa. Kaikki tuo oli ovelaa petkutusta, joka ei tepsinyt työläisiin lainkaan, vaikutti hyvin vähän talonpoikiin ja vain kaupunkiköyhälistö uskoi osaksi kadetteja. Nyt kahden duuman tultua hajotetuksi kadetit ovat talttuneet kokonaan ja alkaneet pyrkiä lokakuulaisten suosioon: he ovat ilmoittaneet pitävänsä vallankumouksellisia ja varsinkin sosialidemokraatteja vihollisinaan, julistaneet luottavansa lokakuulaisten perustuslaillisuuskantaan ja äänestäneet lokakuulaista duuman puheenjohtajan vaaleissa. Sopimus on valmis. Tosin ministeri

Stolypin ei nähtävästi halua pysyvää sopimusta, vaan haluaa pitää kadetteja lapsipuolen asemassa ja vaikuttaa tässä mielessä lokakuulaisiin, mutta *käytännössä on duumassa kuitenkin muodostumassa toinen enemmistö — lokakuulaisista ja kadeteista*. Heitä on yhteensä 212 henkeä, hieman vähemmän kuin puolet, mutta heitä tulevat kannattamaan vielä puolueettomat, joita on 8 henkeä, joten enemmistö syntyy; ja myös oikeistolaisista jotkut saattavat kuitenkin äänestää tietyissä kysymyksissä yhdessä lokakuulaisten ja kadettien kanssa. Tämä *toinenkin enemmistö tulee tietenkin olemaan vastavallankumouksellinen*, taistelemaan vallankumousta vastaan; se on vain käyttävä kilpenään surkeita eli kansalle sopimattomia reformeja.

Voivatko nämä kolmannen duuman kaksi enemmistöä voittaa vallankumouksen?

Venäjän suuri vallankumous ei voi päättyä ennen kuin talonpojat ovat saaneet maata jossain määrin riittävästi ja ennen kuin kansanjoukot ovat päässeet vaikuttamaan määrävästi valtion hallintaan. Voivatko nämä duuman molemmat enemmistöt mahdollistaa sen? Jo tällaisen kysymyksen asettaminenkin on hassua: voisivatko orjuuttaja-tilanherrat ja saaliinhimoiset kapitalistit antaa maata talonpojille ja luovuttaa suurimman vallan kansalle? Eivät! he heittävät palan nälkäiselle talonpojalle kynittyään hänet putipuhtaaksi, auttavat vain kulakkeja ja verenimijöitä järjestämään hyvin elämänsä ja ottavat kaiken vallan itselleen jättäen kansan sorrettiun ja alistettuun asemaan.

On ymmärrettävää, että sosialidemokraattien tulee tehdä kaikkensa sen hyväksi, että jatketaan kansan suurta asiaa — vallankumousta, taistelua vapaudesta ja maasta.

Lokakuulaisia kannattava hallitus ja kadetit tahtovat harjoittaa duumassa kaksinaista peliä. Tehostaessaan vainotoimenpiteitä ja valloittaessaan Venäjää pistinten, hirsipuiden, vankiloiden ja karkotusten avulla hallitus samalla tekeytyy reformien kannattajaksi. Kadetit, jotka todellisuudessa kaulailevat lokakuulaisia, yrittävät osoittaa, että he ovat todellisia vapauden puolustajia. Niin edelliset kuin jälkimmäisetkin tahtovat pettää kansaa ja tukahduttaa vallankumouksen.

Siitä ei tule mitään! Sosialidemokraatit, jotka taistelevat johdonmukaisesti ja uskollisesti koko kansan vapautuksen hyväksi, paljastavat teeskentelijät ja petkuttajat. Duumassa

samoin kuin duuman ulkopuolella he paljastavat mustasotnialaisten tilanherrojen ja hallituksen väkivaltaisuudet ja kadettien petkutuksen. He tajuavat, heidän täytyy tajuta, että nykyään ei ainoastaan ole käytävä armotonta taistelua hallitusta vastaan, vaan on myös oltava tukematta niin suoranaisesti kuin välillisestikin kadetteja.

Ennen kaikkea sosialidemokraattien tulee korottaa jylisevä äänensä tsaarin kesäkuun 3 p:nä 1907 suorittaman iljettävän rikoksen paljastamiseksi. Proletariaatin edustajat selittävät duumassa kansalle, että kolmas duuma ei voi palvella sen etuja, ei voi tyydyttää sen vaatimuksia, vaan sen voi tehdä vain täysivaltainen perustava kokous, joka on valittu välittömästi yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden nojalla salaisella äänestyksellä.

Hallitus tulee tekemään uusia lakiesityksiä. Samoin tulevat menettelemään lokakuulaiset, kadetit ja mustasotnialaiset. Kaikilla näillä laeilla tullaan pettämään julkeasti kansaa, loukkaamaan karkeasti sen oikeuksia ja etuja, tekemään pilkkaa sen vaatimuksista ja herjaamaan uhreja, joita kansa on antanut vapaustaistelussa. Kaikilla näillä laeilla tullaan puolustamaan tilanherrojen ja kapitalistien etuja. Jokainen näistä laeista on oleva uusi rengas niissä orjuuden kahleissa, joita väkivallantekijät ja loiseläjät valmistelevat työläisiä, talonpoikia ja kaupunkiköyhälistöä varten. Tätä eivät kaikki heti ymmärrä. Sosialidemokraatit kuitenkin tietävät ja käsittelevät sen ja paljastavat siitä syystä rohkeasti kaiken tämän kansalle, jota petetään. Erikoista huomiota heidän on kiinnitettävä tällöin niihin lakeihin, jotka koskevat kansan oleellisimpia tarpeita, maalakeihin, työläisiä ja valtion tuloja ja menoja koskeviin lakeihin. Paljastaessaan orjuuttajatilanherrojen ja kapitalistien väkivallantekoja ja petoksia sosialidemokraatit ovat velvollisia tekemään koko kansalle selkoa vaatimuksistaan, joita ovat täydellinen kansanvalta (demokraattinen tasavalta), rajoittamaton vapaus ja tasa-arvoisuus, kahdeksan tunnin työpäivä ja työläisten työolojen parantaminen, suurtilojen konfiskointi ja maiden luovuttaminen talonpojille. Heidän tulee osoittaa myös se suuri päämäärä, jonka kaikkien maiden proletariaatti itselleen asettaa, sosialismi, palkkaorjuuden täydellinen hävittäminen.

Sosialidemokraattien ohella duumassa on vähäinen, etupäässä trudovikeista koostuva vasemmistoryhmä. Sosialide-

mokraattien on kehotettava tätä seuraamaan heitä. Tämä on erikoisen välttämätöntä silloin, kun joudutaan tekemään välikysymyksiä hallitukselle, joka riehuu kuin villipeto Venäjällä. Tsarismin kahlekoirat — poliisit, santarmit ja ylimmätkin viranomaiset: ministerit ja kuvernöörit — suovat itselleen oikeuden tehdä joka päivä monia törkeitä väkivallanteoja ja laittomuuksia. Ne on paljastettava ja tuomittava. Ja se on sosialidemokraattien tehtävä. Mutta välikysymyksen tekoon vaaditaan 30 duumanjäsenen allekirjoitus, kun taas sosialidemokraatteja tulee olemaan tuskin kahdeksaatoista enemmän. Yhdessä muiden vasemmistolaisien kanssa heitä on 32. Sosialidemokraattien on muotoiltava välikysymys ja kehotettava vasemmistolaisia kannattamaan sitä. Vasemmistolaiset eivät voi olla sitä kannattamatta, jos jalo vapauden asia on heille todella kallis. Ja silloin hallitukselle annetaan tuntuva isku, samantapainen kuin ne, joita sosialidemokraatit antoivat sille välikysymyksillään toisessa duumassa.

Nämä ovat sosialidemokraattien päätehtäviä kolmannessa Valtakunnanduumassa. Tovereillamme on siellä kannettavanaan raskas työtaakka. He joutuvat olemaan kiukkuisten ja leppymättömien vihollisten keskuudessa. Heidän suunsa yritetään tukkia, heitä tullaan solvaamaan, heidät kenties erotetaan duumasta, vedetään oikeuteen, pannaan vankilaan, karkotetaan. Heidän on pysyttävä lujamielisinä kaikista vainotoimenpiteistä huolimatta, heidän tulee kantaa korkealla proletariaatin punaista lippua, pysyä loppuun saakka uskollisina koko kansan vapautukseen tähtäävän suuren taistelun asialle. Mutta myös kaikkien meidän, työläistoverit, on tuettava heitä yksimielisesti ja yhteisvoimin, kuunneltava tarkkaavaisesti heidän jokaista sanaansa, vastattava siihen, keskusteltava heidän toiminnastaan joukkokokouksissa ja muissa kokoustilaisuuksissa, kannatettava myötätunnolla ja hyväksymyksellä heidän jokaista oikeaa toimenpidettään, autettava heitä kaikin voimin ja keinoin taistelussa vallankumouksen asian puolesta. Olkoon työväenluokka yhtenäinen tukiessaan edustajiaan ja lujittakoon se siten yhtenäisyyttään, jota se tarvitsee suurta taisteluaan varten, sitä aikaa varten, jolloin alkaa ratkaiseva, »viimeinen taisto».

VSDTP:n KK:n KOKOUS²⁶²

11.—13. (24. — 26.) ELOKUUTA 1908

1

ILMOITUS KK:n KOKOUKSEN KOOLLEKUTSUMISEN JOHDOSTA

Ilmoitus:

Sen johdosta, että yritetään hämätä käsiteltävänä olevan selkkauksen alkusyy, ilmoitan kategorisesti, että alun pitäen olen sanonut täysin selvästi seuraavaa:

Grigorin tiedotuksen mukaan Ezra on kirjoittanut hänelle, että *pikkuveli** *kiistää plenaarisen KK:n Existenzrecht***. Juuri tämä tiedottaminen, jonka Grigori on vahvistanut täysin paikkansa pitäväksi ja jota Ezra ei ole selvästi kumonnut, on menshevikkien *laitonta* menettelyä ja Bundin KK:n *laitonta tällaisen* kysymyksen käsittelyä. Vaadin sen vuoksi löytämään itse kirjeen tekstin.

Lenin

Esitetty elokuun 12 (25) pnä 1908

*Julkaistu ensi kerran 1933
XXV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

2

KK:n KOKOUKSEN KOOLLEKUTSUMISSELKKAUSTA KOSKEVA PÄÄTÖSEHDOTUS

KK jättää KK:n Ulkomaisen Toimikunnan²⁶³ tehtäväksi laatia erittäin seikkaperäisen selostuksen niin sanotusta kokouksen koollekutsumiselkkauksesta, Ezran kirjeistä, Pjotrin ilmoituksista ja kaikista keskusteluista sekä tallentaa tämän selostuksen Keskuskomitean arkistoon myöntäen suppealle KK:lle oikeuden julkaista tämän selostuksen, kun se osoittautuu tarpeelliseksi.

Esitetty elokuun 13 (26) pnä 1908

*Julkaistu ensi kerran 1933
XXV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* — tark. menshevikkejä. *Suom.*
** — olemassaolo-oikeuden. *Toim.*

3

PÄÄTÖSEHDOTUS
ULKOMAISEN KESKUSTOIMIKUNNAN
MUODOSTAMISESTA

1) Ulkomailla olevat sosialidemokraattiset ryhmät tunnustetaan VSDTP:n avustusryhmiksi.

2) KK nimittää uuden 10 henkeä käsittävän Ulkomaisen Keskustoimikunnan. KK:n kokousten välisenä aikana jäsenten kooptointi tai vaihto tapahtuu vain, kun sen vahvistaa ulkomailla oleva KK:n toimikunta.

3) Ulkomainen Keskustoimikunta palvelee ulkomaisten avustusryhmien tarpeita ja suorittaa koko puoluetta koskevia KK:n Ulkomaisen Toimikunnan antamia tehtäviä.

4) Ulkomaiseen Toimikuntaan kuuluu yksi (KK:n kokouksen tai Ulkomaisen Toimikunnan nimittämä) KK:n jäsen veto-oikeuksin.

5) Mahdollisimman läheisessä tulevaisuudessa järjestetään KK:n Ulkomaisen Toimikunnan valvonnan alaisena mikäli mahdollista kaikkien ulkomaisten avustusryhmien edustajakokous.

6) Edustajakokouksen ohjesäännön vahvistaa KK:n Ulkomainen Toimikunta.

7) KK:n Ulkomaista Toimikuntaa kehoitetaan ryhtymään kaikkiin toimenpiteisiin, jotta tässä edustajakokouksessa saataisiin kaikki ulkomailla olevat kansalliset sosialidemokraattiset ryhmät yhdistetyksi yhtenäisiksi paikallisiksi VSDTP:n avustusryhmiksi. KK:n Ulkomaisen Toimikunnan on otettava tämän kysymyksen johdosta yhteys kaikkiin kansallisten sosialidemokraattisten järjestöjen keskuskomiteoihin.

8) Ryhmät luovuttavat 85—90% tuloistaan KK:n kassaan. KK:n Ulkomaisella Toimikunnalla on oikeus sallia poikettavan tästä äärimmäisen tarpeen vaatiessa (esimerkiksi emigranttien avustamisesta aiheutuvat menot).

Esitetty elokuun 13 (26) pnä 1908

*Julkaistu ensi kerran 1933
XXV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjottuksen mukaan

VSDTP:n V YLEISVENÄLÄINEN KONFERENSSI²⁶⁴

21.—27. JOULUKUUTA 1908 (3.—9. TAMMIKUUTA 1909)

1

ORGANISAATIOKYSYMYKSESTÄ PIDETYN PUHEEN JÄSENNYS²⁶⁵

I.

Kokoonpano (12 *apostolia*
5 koskematonta
(enkelin arvoista)²⁶⁶)

II. (A)

1. lakkoliike ja vallankumouksellinen rynnistys;
2. reformismi ja vallankumous;
3. nationalisminvastaisen taistelun tehtävät;
— esitettävä edustajakokouksen käsiteltäväksi;
4. miten on toimittava julkisissa yhdistyksissä.

III. (B)

- (1) Duumaryhmä.
- (2) Julkiset lehdet.
- (3) Julkiset yhdistykset.
- (4) Illegaaliset agitaattorit ja heidän salaiset tunnuksensa.

IV. (C)

Päätöslauselmat ja niiden popularisoiminen...

V. (D)

Luottamusmiehet ja heidän asettaminen.

Kirjoitettu joulukuun 24 p:nä 1908
(tammikuun 6 p:nä 1909)

Julkaistu ensi kerran 1933
XXV Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

2

SELITYS ORGANISAATIOKYSYMYKSESTÄ PIDETYN PUHEEN JOHDOSTA²⁶⁷

Selitys

Totean, että puhuessani organisaatiokysymyksestä, joka yksinomaaisesti oli tänään käsiteltävänä, en sanonut enkä edes aikonut sanoa *sanaakaan* enempää kaukasialaisten suh-

tautumisesta »Golos Sotsial-Demokrataan»²⁶⁸ kuin yleensä »Golos Sotsial-Demokratasta». Siksi tiflisläinen tov. Pjotr mainitsi aivan perusteettomasti nimeni aloittaessaan puheensa sanomalla, että tästä kysymyksestä kaukasialaisten ja »Golos Sotsial-Demokratian» välillä ei ole nykyään mitään erimielisyyksiä. Mitä aikaisemmin käytyihin keskusteluihin tulee, niin olen puhunut vain niistä »Golos Sotsial-Demokratian» toimituskunnan eräiden jäsenten ja kaukasialaisten erimielisyyksistä, jotka tulivat ilmi 1908 elokuussa pidetyssä KK:n kokouksessa.

N. Lenin

*Esitetty joulukuun 24 p:nä 1908
(tammikuun 6 p:nä 1909)*

*Julkaistu ensi kerran 1933
XXV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

3

EHDOTUS PÄÄTÖSLAUSELMIEN
ÄÄNESTYSJÄRJESTYKSESTÄ

Mikäli ei vaadita äänestettäväksi yhtä päätöslauselmaehdotusta, jonka joku on esittänyt konferenssille, niin konferenssi asettaa äänestykseen valiokuntien toiminnan suuntaa koskevan päätöslauselmaehdotuksen.

Mikäli ensin vaaditaan äänestettäväksi heti jonkun päätöslauselmaehdotuksen ottamista pohjaksi, niin sellainen vaatimus täytetään viivyttämättä.

Lenin

*Esitetty joulukuun 24 p:nä 1908
(tammikuun 6 p:nä 1909)*

*Julkaistu ensi kerran 1933
XXV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

4

PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS KONFERENSSIN
PÄÄTÖSTEN JULKAISEMISESTA

Konferenssi pyytää KK:ta ryhtymään toimenpiteisiin konferenssin päätöslauselmien ja tehtyjen ehdotusten ja mikäli

mahdollista myös sen pöytäkirjojen tai sitä koskevan lyhyen selostuksen julkaisemiseksi.

*Esitetty joulukuun 26 pnä 1908
(tammikuun 8 pnä 1909)*

*Julkaisu ensi kerran 1933
XXV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

5

SELITYS²⁶⁹

Totean vastustaneeni тов. Ljadovia samalta kannalta, jota olen korostanut moneen kertaan puheessani, että KK:lla on *kiistattomasti veto-oikeus*.

N. Lenin

*Esitetty joulukuun 26 pnä 1908
(tammikuun 8 pnä 1909)*

*Julkaisu ensi kerran 1933
XXV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

6

ILMOITUS MENSHEVIKKIEN
SUUNNITTELEMASTA KK:n LIKVIDOINNISTA²⁷⁰

Selitys

Toverien Martynovin ja Iгореvin kirje, jonka he lupasivat esittää KK:lle ja jota he 4 kuukauden aikana eivät ole esittäneet, ei koskenut KK:n toiminnan järjestelyä, vaan KK:n »olemassaolo-oikeutta» (Existenzrecht), t.s. nimenomaan likvidointisuunnitelmia.

N. Lenin

*Esitetty joulukuun 26 pnä 1908
(tammikuun 8 pnä 1909)*

*Julkaisu ensi kerran 1933
XXV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

MARXILAISUUDEN LUENTOJEN SUUNNITELMA²⁷¹

Marxilaisuus
(α) Lisäarvoteoria (Mehrwert).

Agraarikysymys
(α) Tavaratuotanto maataloudessa.

(β) Taloudellinen kehitys.	(β) Pientuotanto vs * suur-
(γ) Luokkataistelu.	tuotantoon.
(δ) Filosofinen materialismi.	(γ) Palkkatyö.
	(δ) Korke.

- (α) 1. Aikaisemmat sosialistit: »epäoikeudenmukaista» etc.
 Vaistomainen tunne, ei käsitystä.
 2. »Työperiaate» (Venäjällä).
 3. Tavaratuotanto.
 4. Kapitalismi. *Mehrwert*-teoria.

- (β) 1. Taloudellinen kehitys. Teollisuus (1907).
 2. Venäjän kotiteollisuudenharjoittajat.
 3. Maanviljelys.
 4. Rautatiet ja trustit.
 5. Finanssipääoma.
 6. Tuotannon yhteiskunnallistuminen. Sosialisoitunut
työ ja yksilöllinen *omistus*.

- (γ) 1. Proletariaatti ja sen yhdistyminen (maaorjatalonpoika
 — pauper — proletaari).
 2. Yksityisiä lakkoja. Koneiden »särkeminen».
 3. Ammatilliset yhdistykset ja liike.
 4. Poliittinen taistelu:
 } Englanti — liberaalit
 } Ranska — radikaalit (tasavaltalaiset)
 } Saksa — liberaalit (60-luvulla) ja opportunistit.
 5. Työväenluokan vallankumoukselliset tarkoitusperät:
 kapitalistien pakkoluovuttaminen.
 6. Vallankumouksellinen taistelu ja taistelu reformeista.

- (δ) Filosofinen materialismi.
 1. Marxin teoria = eheä maailmankäsitys.
 2. 2 johtavinta maailmankäsitystä ja filosofian lähtökoh-
 taa: pappishapatus ja materialismi.
 3. Engels (Ludwig Feuerbach).
 4. 1789 Ranska — Hegel ja Feuerbach Saksa (1848 edellä).
 5. Dialektinen materialismi.

* — versus — verrattuna. *Toim.*

6. Venäjä: Tshernyshevski
 narodnikit
 nykyiset opportunistit (Bogdanov).

Kirjoitettu 1908 tai 1909

*Julkaistu ensi kerran 1933
 XXV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

»PROLETARIN» LAAJENNETUN TOIMITUSKUNNAN NEUVOTTELUKOKOUS^{27a}

8.—17. (21.—30.) KESÄKUUTA 1909

1

**PUOLUEESTA ERILLISEN BOLSHEVIKKIEN
 EDUSTAJAKOKOUKSEN TAI KONFERENSSIN PUOLESTA
 HARJOITETTUA AGITAATIOTA KOSKEVAA
 PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUSTA KÄSITELTÄESSÄ
 PIDETTYJÄ PUHEITA**

KESÄKUUN 8 (21) pnä

1

Toisaalta sanotaan, ettei periaatteellisia erimielisyyksiä ole ja kieltäydytään puhumasta avoimesti, mutta toisaalta puhutaan bolshevikkien puolueyhmän sisäisistä periaatteellisista erimielisyyksistä. Eikö tämä ole kaksinaamaisuutta? Yleisessä puoluekonferenssissa Dan sanoi: kuka ei tiedä, että Leniniä syytetään menshevismistä? Vastasin hänelle: lukekaa »Proletaria» ja tehkää päätelmänne sen perusteella älkääkää kootko juoruja. Maksimov oli silloin vaiti. Mikään ei ole pahempaa kuin avoimen taistelun puuttuminen. Sanon: periaatteellista yhtenäisyyttä on horjutettu, te puhutte toista, mutta sanotte samalla Leniniä Martoviksi... Miksi kyseinen kokous on puolueeseen nähden salainen? Bolshevistisen Keskuksen jäsenet on valittu edustajakokouksessa, ja he puhuvat siitä, miten olisi parasta toteuttaa bolshevikkien katsomuksia. Mitä luvaton tässä on? Harjoittamalla agitaatiota erikoisen bolshevikkien edustajakokouksen puolesta te osoitatte, että olette lopullisesti menettäneet uskonne puolueeseen. Me olemme aina II edustajakokouksen ajoista alkaen olleet puolueen säilyttämisen kannalla ja jatkamme nyt vain samaa linjaa,

jota vastoin te propagoitte hajaannusta alajärjestöissä. Menshevikkienkin keskuudessa on puolueen säilyttämisen kannalla oleva virtaus. Me luotamme puolueen säilymiseen ja puolustamme sitä.

Julkaistu ensi kerran 1934 kirjassa »'Proletarin' laajennetun toimituskunnan neuvottelukokouksen pöytäkirjat»

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan, joka on tarkistettu vertaamalla pöytäkirjamerkintöihin

2

Maksimov sanoo, ettei edustajakokouksen puolesta ole harjoitettu agitaatiota. Ljadov, Stanislav ja Vsevolod ovat lausuneet kyllin selvästi mielipiteensä. Vuoden 1908 toukokuusta alkaen Ljadov ja Stanislav ovat harjoittaneet agitaatiota Venäjällä. Meillä on Stanislavin päätöslauselma, ja siinä sanotaan kyllin selvästi, mitä hän tahtoo. ²⁷³ Tämä on ryhmän pilkkaamista. Menshevikkien keskuudessa on ortodoksinen marxilainen, plehanovilainen virtaus ja bolshevikkien keskuudessa on myös ortodoksinen marxilainen virtaus. Sekä menshevikkien että meidän keskuudessamme on valentinovilais-maksimovilainen likvidatorinen virtaus j.n.e. Tov. Maksimovin ilmoituksen johdosta muistutan, että sanani olivat *vastaus* Maksimovin sanoihin: »on hahmottomassa täysin leniniläis-plehanovilainen ryhmä».

Julkaistu ensi kerran 1934 kirjassa »'Proletarin' laajennetun toimituskunnan neuvottelukokouksen pöytäkirjat»

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

2

OTZOVISMI JA ULTIMATISMI-KYSYMYSTÄ²⁷⁴ KÄSITELTÄESSÄ PIDETTY PUHE

KESÄKUUN 9 (22) pnä

Aion kosketella »keskusta-aatetta». Kotkan konferenssin ²⁷⁵ suhteen Maksimov on sekoittanut asioita; asianlaita oli seuraava: ilmoitin, että siinä tapauksessa, jos puolalaiset kannattaisivat boikottia ja minun ääneni olisi ratkaiseva, katson paremmaksi äänestä silloin bolshevikkien kantaa. Tämä oli

se ehto, jonka asetin puolalaisten suhteen. Koko Bolshevistinen Keskus vastusti silloin boikottia. Puolueryhmä kannatti sitä vastoin boikottia, mutta kahtiajakautumista ei syntynyt, koska ei ollut ryhmää, joka olisi sitä tahtonut. Vuoden kuluttua puolueryhmä oli meidän puolellamme. On »bolshevikkeja», jotka eivät uskalla lyödä otzovisteja eivätkä olla menshevikkien puolella. Konferenssissa vastustin yhdessä »menshevikkien» kanssa otzovisteja. Juuri tämä on teidän ajatuksenne keskustasta.

Maksimovin kertoma hajaannuksen historia on hullunkurinen. Maksimovin papereissa ei puhuta mitään keskustasta, mutta Mihan kirje on nyt tullut toteennäytetyksi. Tässä kirjeessä sanottiin, että Lenin ajaa Bundin oikeistolinjaa. Näin on asiakirjoissa. Miha kirjoitti samaa, mitä Maksimov puhuu nyt. Siinä on se keskusta-aate. Ja tämän kirjeen toimittivat meille kaukasialaiset ystävämme, jotka antoivat valtakirjan oikeistolaiselle Iljitshille. Miha ajoi tätä politiikkaa ryhmän kannattamana 1908 heinäkuussa. Maksimov sanoo, että me rupeamme neuvottelemaan Plehanovin kanssa. Rupeamme tietenkin, samoin kuin Danin, Martovin kanssa PÄ:ssä²⁷⁶. Otzovistit saatiin lojaaleiksi konferenssissa kiiivaan kamppailun jälkeen. Me esitimme heille ultimaatumeja. Kun Axelrod oli lukenut sotilaallisia taistelutehtäviä koskevan kohdan, hän sanoi: »Tällaisten 'bolshevikkien' kanssa ei ole vaikea olla yhteistoiminnassa.» Me emme päästä otzovisteja neuvottelukuntiin, joissa olimme yhdessä Danin kanssa. Niin! Me tulemme neuvottelemaan Plehanovin kanssa kuten Danin ja Martovin kanssa. Sanokaa se julkisessa sanassa.

Minä neuvottelen KK:ssa Maratin kanssa. Te, Marat, olette jumalisten otzovistien ryhmän jäsen. En puhu hyvistä aikomuksista, vaan poliittisesta linjasta. Toverit, pyydän ajattelemaan sitä, mitä Plehanovista puhutaan. Kun Plehanov sanoo tehneensä virheen ammattiliittojen suhteen, meitä moititaan siitä, ettemme sysää häntä kauemmaksi itsestämme. Kun hän on valmis tunnustamaan virheensä, kysymys on siitä, vedämmekö me hänet puolellemme Lunatsharskia vastaan tähdätyllä artikkelilla vai sysäätekö te loitommalle vähemmistönä olevat puoluemies-»mekit»²⁷⁷ ja ortodoksiset marxilaiset »mekit» Bogdanovin ja Lunatsharskin antimarxilaisen propagandan vuoksi. Me emme ole tehneet lehmäkauppoja Plehanovin kanssa Lunatsharskia vastaan, mutta me

sanomme, kuka ketä liehakoi. Kun Plehanov antaa lähdön Potresoville, olen valmis ojentamaan hänelle käteni. Tämä ei ole uusi keskusta, vaan uutta karikatyyristä bolshevismia. Meille esitetään toistamiseen Rosa Luxemburgin vanha historia²⁷⁸. Mutta tässä tapauksessa toistaminen on karikatyyristä ja »bolshevismi» siltä on pelastettava.

»Bolshevismiin» täytyy nyt muodostua ehdottoman marxilaiseksi.

*Julkaistu ensi kerran 1934
kirjassa »'Proletarin' laajennetun
toimituskunnan neuvottelukokouksen
pöytäkirjat»*

*Julkaistaan kirjan tekstin mukaan,
joka on tarkistettu vertaamalla
pöytäkirjamerkintöihin*

3

CAPRIN PUOLUEKOULUA²⁷⁹ KOSKEVAA KYSYMYSTÄ
KÄSITELTÄESSÄ PIDETTY PUHE

KESÄKUUN 10 (23) pnä

Ihmettelen, ettei tämä vieläkään ikävystytä meitä. Tov. Maksimov kiivastelee suotta, sillä mikään pesäero ei ole tapahtunut ilman äärimmäisyyksiin meneviä syytöksiä, ja eroamisjupakoihin on aina sotkettu kunniakysymyksiä. Muistan kohtaukset, joita oli Kritishevskin kanssa vuonna 1901, Martovin kanssa vuonna 1905 ja Plehanovin kanssa vuonna 1907 — kaikki kävivät kimppuuni huutamalla kunniasta. Ei ole kysymys kunniasta, vaan siitä, että ihmiset desorganisoiivat taistelun kulussa puolueyhmänsä ja muodostavat uuden. Esimerkiksi Ljadov. Hän ei ole muuttunut huonoksi toveriksi, mutta desorganisoi meidän puolueyhmäämme ja muodostaa omaansa. Luullakseni Maksimov desorganisoi niitä, joita hän pitää menshevikkeinä. Se on hänen mitä laillisin oikeutensa, mutta meille hän puhuu Leninin kutsumisesta kouluun. Valvontakysymys on niin ikään naurettava. Ei saa sillä tavalla. On selvää, että koulu merkitsee uutta keskusta, uutta virtausta. Marat sanoo, ettei hän luovu viroistaan. Te, tov. Marat, olette antautunut »jumalisten» otzovistien poliittisen taistelun määräämän ryhmäkuntakiikhon valtaan.

Mikä on puolueyhmä? Se on puolueen sisäinen samoinajattelevien liitto. Duumassa puolue on duuman sisäinen samoinajattelevien liitto. Eihän duuman jäsenen, esimerkik-

si Homjakovin siirtyminen toiseen puolueeseen merkitse, että hän lakkaa olemasta sen puhemies. Samoin on ryhmän laita puolueeseen nähden. Sen viran, johon te astuitte puolueen valtuuttamana, teiltä voi ottaa pois vain puolue. Me riitelemme nyt sen vuoksi, ettei meillä ole samoinajattelevien liittoa. Kukaan ei havittele teidän puoluevirkaanne eikä sitä pidä sotkea tähän. Kysymyksessä on puolueyhmän eikä puolueen kahtiajakautuminen. Puoluevirat eivät ole kokouksemme määrättävissä. Ja täällä on turha puhua kunniaista. Olen jo tottunut siihen: minua haukutaan jo neljännen kerran. On tunnustettava tosiasiasi se, mikä on olemassa: kaksi keskusta, kaksi virtausta ja koulu. Ja kaikki käy selvemmäksi, kun erottaudumme eri ryhmiksi.

Julkaistu ensi kerran 1934 kirjassa »'Proletarin' laajennetun toimituskuunnan neuvottelukokouksen pöytäkirjat»

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan, joka on tarkistettu vertaamalla pöytäkirjamerkintöihin

4

PUOLUERYHMÄN YHTENÄISYYSKYSYMYSTÄ
KÄSITELTÄESSÄ PIDETTY PUHE

KESÄKUUN 12 (25) pnä

En ryhdy vastaamaan Maksimoville, kaikki päätyvät siihen johtopäätökseen, että tämä on meidän ja hänen viimeinen yhteinen istunto. Täytyy vain pidättäytyä päätteeksi sadattelema toisiamme. Se on halpamaista. Marat sanoo, että häntä on kehotettu antamaan itselleen potkut. Kun Marat sanoi, että hän katsoo paremmaksi toimia otzovistien vastustajien kuin otzovistien kanssa, hänen ilmoituksensa otettiin vastaan huudoin: bravo! Kukaan ei ole syyttänyt häntä hajotuskeskuksen järjestämisestä Caprille, hän on sanonut kyllin selvät sanat jumalanrakentamisesta. Muodollisesti hän on väärässä. Me puolestamme emme ole vieneet jakoa kuin siihen saakka, missä samoinajattelevien eri keskuksset jo muodostuivat.

Julkaistu ensi kerran 1934 kirjassa »'Proletarin' laajennetun toimituskuunnan neuvottelukokouksen pöytäkirjat»

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan, joka on tarkistettu vertaamalla pöytäkirjamerkintöihin

5

ENSIMMÄINEN PUHE KÄSITELTÄESSÄ KYSYMYSTÄ
BOLSHEVIKKIEN DUUMATOIMINNAN TEHTÄVISTÄ

KESÄKUUN 12 (25) pnä

Vishnevskin alustus oli ensimmäinen täällä kuulemamme positiivinen alustus.

Vishnevski taitaa erehtyä sen suhteen, miksi ei lähetetty edustajaa yleiseen puoluekonferenssiin. Poletajev sanoi duuman jäsenten saapuvan, jos Dan lähettää sänkeen. Dan kieltäytyi. Konferenssi kärsi kovin siitä, ettei edustajaa ollut.²⁸⁰

Sanotte, ettei asiantuntijoille²⁸¹ saa antaa potkuja. Heidän vastustamisessa on käytettävä taistelukeinona julki-suutta. On annettava heistä enemmän tietoja. Ryhmiteltävä ja luonnehdittava heitä.

Puolue ryhmään kuuluvasta »Proletarin» toimitussihteeristä. Sihtööri ei ole ollut tehtäviensä tasalla, hän on kirjoittanut kovin muodollisesti; Steklov ei ole se tekijä, jota tarvitaan, tarvitaan sekatyömiestä. Tiedotusten tulee olla mahdollisimman seikkaperäisiä, muutoin avustusryhmistä ei ole mitään hyötyä.

Pariisin avustusryhmä²⁸² on arkaluontoinen asia. Me tulimme kannattamaan Plehanovin linjaa, muut menshevikit suhtautuvat asiaan varsin hermostuneesti. Lähentyminen Danin tyyppisiin menshevikkeihin on vaikeaa. Miten ryhmä muodostettaisiin? Menshevikit keräisivät siihen väkeään. Siitä ei voi syntyä muuta kuin tappelu. Eiköhän rettelöiden välttämiseksi voitaisi muodostaa vastaavanlainen ryhmä pää-äänenkannattajan yhteyteen.

Ryhmässä ei voida tehdä mitään ilman bolshevikkeihin kuuluvia asiantuntijoita. Meidän tulee legalisoida tässä tarkoituksessa pari kolme henkeä. On ajateltu Vadimia, kenties Kamenevia.

Paikallisjärjestöjen osallistumisesta duumaryhmän toimintaan. On ryhdyttävä laajamittaiseen lentolehtiagitaatioon. On annettava tietynlainen duuman toimintaa käsittelevien lentolehtisten malli. Duuman vallankumouksellinen sosialidemokraattinen käyttäminen ei tule olemaan vallankumouksellista eikä sosialidemokraattista ilman järjestöjen myötävaikutusta. Tarvitaan *lentolehtisiä, joiden aiheena ovat duu-*

massa pidetyt puheet. Tämä panee järjestöt toimimaan ja antaa sysäyksen. Edustajien kokouksia ei ole käytetty riittävästi hyväksi. Heiltä on mennyt suurin osa ajasta otzovistien kanssa käytyihin väittelyihin. Niin ikään tarvitaan *lento-lehtisiä duuman puolueyhdistyksestä* ja vihdoin *yleensä duuman toimintaa käsitteleviä lentolehtisiä*. Ei ainoastaan KK:n edustajien, vaan järjestöjenkin on ohjattava duumaryhmää. Tarvitaan *lento-lehtisiä tiettyjen duumassa pidettyjen puheiden merkityksestä*. Esimerkiksi ulkopolitiikkaa koskevasta kysymyksestä. Vain meidän edustajamme esiintyivät. Sille ei annettu asianmukaista arvoa. Tarvitaan *lento-lehtisiä, joissa on otteita puheista*. En käsitä, millä muulla tavalla paitsi lentolehtisten avulla järjestöt voisivat ottaa osaa. Sekasorto on hirmuinen, lentolehtitoiminta on saatava täyteen vauhtiin. Ulkomaisten lehtien arvostelu myöhästyy. Parlamenttipuheissa ei sanota koskaan kaikkea. Lentolehtiset panevat pilkun i:n päälle.

Järjestöjen on väliin vaikea lähettää edustajia.

Mitä lehteen tulee, niin ainoana ehtona on, että varmistamme itsellemme enemmistön, mutta en usko mahdolliseksi sellaista lehteä.²⁸³

Julkaistu ensi kerran 1934 kirjassa »Proletarin» laajennetun toimituskunnan neuvottelukokouksen pöytäkirjat»

Julkaistaan kirjan tekstin mukaan, joka on tarkistettu vertaamalla pöytäkirjamerkintöihin

6

LISÄYS PÄÄTÖSLAUSELMAAN
»SUHTAUTUMINEN DUUMATOIMINTAAN PUOLUEEN
MUIDEN TOIMINTA-ALOJEN OHELLA»²⁸⁴

Legaalisten mahdollisuuksien käyttöön (jolla alalla on jo saavutettu tiettyä menestystä) on kohdistettava paljon enemmän huomiota, aloitteellisuutta ja voimia kuin tähän asti.

Kirjoitettu 1909 kesäkuun 13 ja 15 (26 ja 28) päivän välisenä aikana

Julkaistu ensi kerran 1934 kirjassa »Proletarin» laajennetun toimituskunnan neuvottelukokouksen pöytäkirjat»

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

7

PUHEENVUORO
 PUOLUELEHDISTÖÄ KOSKEVAA
 KYSYMYSTÄ KÄSITELTÄESSÄ

KESÄKUUN 15 (28) pnä

»Proletaria» ei tietenkään voida lakkauttaa. Kansantajuista lehteä tarvitaan, mutta tämä kysymys riippuu erilaisista muista seikoista, esimerkiksi finansseista. Ei saa niin jyrkästi kuin Vlasov kieltää avustamasta legaalista lehdistöä. Luullakseni olisi hyödyksi julkaista pientä aikakauslehteä, vaikkapa sen laajuista kuin likvidaattorimenshevikkien julkaisema »Dal»²⁸⁵.

*Julkaistu ensi kerran 1934
 kirjassa »'Proletarin' laajennetun
 toimituskunnan neuvottelukokouksen
 pöytäkirjat»*

*Julkaistaan kirjan tekstin mukaan,
 joka on tarkistettu vertaamalla
 pöytäkirjamerkintöihin*

8

PUHEENVUORO
 KÄSITELTÄESSÄ KYSYMYSTÄ
 FILOSOFIEN ARTIKKELIEN JULKAISEMISESTA
 PÄÄ-ÄÄNENKANNATAJASSA

KESÄKUUN 15 (28) pnä

Mahdotonta on arvata ennakolta, millaisiksi kehittyvät väittelyt filosofiasta, jonka vuoksi kysymystä ei saa asettaa siten, kuin tov. Marat sen asettaa. Tässä suhteessa on sen vuoksi poistettava kaikki pää-äänenkannattajaa rajoittavat kiellot. Pidän ilahduttavana tov. Maratin ilmoitusta, että legaalisisissa kokoelmissa on julkaistava filosofisia artikkeleja.

*Julkaistu ensi kerran 1934
 kirjassa »'Proletarin' laajennetun
 toimituskunnan neuvottelukokouksen
 pöytäkirjat»*

*Julkaistaan kirjan tekstin mukaan,
 joka on tarkistettu vertaamalla
 pöytäkirjamerkintöihin*

9

EHDOTUS VAROJEN MYÖNTÄMISESTÄ
DUUMARYHMÄN LEHTEÄ VARTEN²⁸⁶

KESÄKUUN 16 (29) pnä

Ottaen huomioon tov. Meshkovskin ilmoituksen tärkeyden ehdotan legaaliseen julkaisutoimintaan myönnetystä 1 500 ruplasta käyttämään 1 000 ruplaa duumalehden tarpeisiin.

*Julkaistu ensi kerran 1934
kirjassa »'Proletarin' laajennetun
toimituskunnan neuvottelukokouksen
pöytäkirjat»*

*Julkaistaan kirjan tekstin mukaan,
joka on tarkistettu vertaamalla
pöytäkirjamerkintöihin*

10

PUHEENVUOROJA JA EHDOTUKSIA
BOLSHEVISTISEN KESKUKSEN UDELLEENJÄRJESTELYÄ
KOSKEVAN KYSYMYKSEN KÄSITTELYN YHTEYDESSÄ

KESÄKUUN 17 (30) pnä

1

Kannatan Meshkovskia. Referendumi koskee kaikkia puolueen jäseniä, mutta sen järjestäminen on mahdotonta. Neuvottelukokoukset ovat toivottavia, mutta ei pidä tehdä niitä sääntömääräisiksi. Nähdäkseni on hyväksyttävä vain idea aika ajoittaisista neuvottelukokouksista.

2

Pitää kirjoittaa, että Venäjällä olevat Bolshevistisen Keskuksen jäsenet yleensä muodostavat kollegion rajoittamatta heidän lukumääräänsä kolmeen.

*Julkaistu ensi kerran 1934
kirjassa »'Proletarin' laajennetun
toimituskunnan neuvottelukokouksen
pöytäkirjat»*

*Julkaistaan kirjan tekstin mukaan,
joka on tarkistettu vertaamalla
pöytäkirjamerkintöihin*

3

Toimeenpaneva komissio voi KK:n kokousten välisenä aikana olla sijaisena siinä tapauksessa, jos »*Proletarin*» toimittajat ja talouskomission jäsenet ovat poissa.

4

KK:n kokous nimittää kaksi henkeä Bolshevistisen Keskuksen ulkomaiseksi sihteeristöksi.

Julkaistu ensi kerran 1934 kirjassa »'Proletarin' laajennetun toimituskuunnan neuvottelukokouksen pöytäkirjat»

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

**»KÖÖPENHAMINAN KANSAINVÄLINEN
SOCIALISTIKONGRESSI JA SEN MERKITYS»
ESITELMÄN JÄSENNYS**

1. Kansainvälinen pääoma, sen kansainvälinen organisaatio, työväenliikkeen kansainvälinen luonne.

[»*Kaikkien* maiden proletaarit, liittykää yhteen»]

2. Ensimmäinen Internationaali
1864—1872.

3. Toinen Internationaali
1889—1. kongressi Pariisissa²⁸⁷
1910—8. kongressi Kööpenhaminassa²⁸⁸

[33 kansakuntaa; noin 1 000 edustajaa].

4. Kansainvälisten kongressien merkitys työväenluokan yhteenliittämisessä ja sen linjan määrittämisessä: Amsterdam.

5. Kööpenhaminan kongressi: tshekit ja itävaltalaiset [na-
tionalismi ja internationalismi, porvarillinen ja proletaarinen politiikka].

6. *Osuuskunnat*

(Ase proletariaatin taistelussa: näkökanta

(A) proletaarinen ja porvarillinen

(B) osuuskuntien merkitys sosialismin toteuttamisessa: *pakkoluovuttaminen*

(C) sosialistien käyttäytyminen osuuskunnissa).

7. *Persian vallankumousliikkeen tukeminen*
— vastalause *Suomeen* kohdistuvan hyökkäyksen johdosta.

*Kirjoitettu 1910 syyskuussa,
ennen 13 (26) päivää*

*Julkaistu ensi kerran 1933
XXV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan
